

การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถีโครงการ Thai Queer Short Film 1

นายกัญญพิชญ์ ปวีดาภา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสื่อสารการแสดง ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CASTING AND COACHING OF ACTORS FOR SHORT FILMS IN THAI QUEER SHORT
FILM PROJECT 1

Mr.Kanyapitchaya Pvidapha

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Performing Arts
Department of Speech Communication and Performing Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี

โครงการ Thai Queer Short Film 1

โดย

นาย กัญญพิชญ์ ปวีดาภา

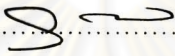
สาขาวิชา

สื่อสารการแสดง

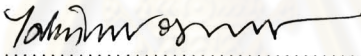
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

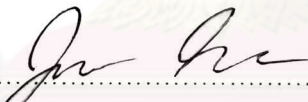
อาจารย์ ดร. จิรยุทธ์ สีนุพันธ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

 ..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุธ เบญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ไสลทิพย์ จารุมมิ)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. จิรยุทธ์ สีนุพันธ์)

 ..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. ปรีดา มโนมัยพิบูลย์)

ศูนย์นิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กัญญพิชญ์ ปวิดาภา : การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี
 โครงการ Thai Queer Short Film 1. (CASTING AND COACHING OF ACTORS FOR
 SHORT FILMS IN THAI QUEER SHORT FILM PROJECT 1) อ. ที่ปรึกษา
 วิทยานิพนธ์หลัก : อ.ดร.จิริยุทธ์ ลินธุ์พันธุ์, 93 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกนักแสดง
 ตลอดจนศึกษาแนวทางการแนะนำ และฝึกฝนนักแสดงของผู้กำกับหนังสั้นในมิติเพศวิถี จำนวน
 15 เรื่องในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รัฐ # 1

ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงที่ผู้กำกับในโครงการเลือกใช้คือ การ
 คัดเลือกนักแสดงจากเพศของนักแสดง, การคัดเลือกนักแสดงจากบุคลิกภายนอก, การยอมรับที่จะ
 แสดงในบทบาทตัวละครที่มีเพศวิถีเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศ, คุณภาพของเสียงและ
 การพูด, การเคลื่อนไหวและจังหวะ, การพัฒนาของความรู้สึกและอารมณ์ โดยตัวละครที่ปรากฏ
 ในหนังสั้นจะเป็นตัวแทนของบุคคลจากเพศวิถีต่างๆ ดังนั้นหากสามารถทำการคัดเลือกนักแสดงที่
 มีเพศวิถีที่ตรงและเหมาะสมกับตัวละครนั้นได้จริงๆ ให้มาแสดงถึงตัวตนและเพศวิถีที่มาจาก
 มุมมองของผู้กำกับได้ ผลงานที่ออกมาก็จะสามารถให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ตลอดจนลดอคติ
 ต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ด้วยปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาทำให้ผู้กำกับ
 ต่างก็พยายามเลือกนักแสดงที่มีพื้นฐานทักษะหรือประสบการณ์ด้านการแสดงอยู่ก่อนแล้วมา
 ทำงาน

ในส่วนของการฝึกฝนนักแสดงพบว่า ผู้กำกับต้องมีการแนะนำป้อนข้อมูลให้ผู้กำกับเข้าใจ
 เกี่ยวกับเรื่องเพศวิถีให้ตรงกับนักแสดง และพยายามขจัดภาพติดตาของผู้มีความหลากหลายทาง
 เพศจากสื่อต่างๆ ในหัวของนักแสดงออกเพื่อให้ได้การแสดงที่ไม่เป็น cliché ผู้กำกับในโครงการใช้
 วิธีส่งโครงเรื่องและบทให้นักแสดงอ่าน และอาศัยการพูดคุยกับนักแสดงก่อนเริ่มการแสดงจริง
 เพื่อความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันและสรุปสิ่งที่ผู้กำกับต้องการในฉากนั้นๆ เพื่อให้การแสดง
 ออกมาเป็นธรรมชาติ และสมจริง

ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของความหลากหลายทางเพศวิชานั้นเป็นสิ่งสำคัญในการ
 แสดงโดยเฉพาะเมื่อผู้กำกับหรือนักแสดงต้องทำงานกับตัวละครที่มีเพศวิถีไม่ตรงกับเพศตัวเอง
 เพื่อการนำความรู้มาประกอบให้ได้เป็นตัวละครที่มีพลัง และเป็นธรรมชาติแบบไม่จอมปลอม
 ภาควิชา วททวิทยาและสื่อสารการแสดง.....ลายมือชื่อนิสิต.....กัญญพิชญ์ ปวิดาภา
 สาขาวิชา สื่อสารการแสดง.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2553

4985186028 : MAJOR PERFORMING ARTS

KEYWORDS: CASTING / COACHING / THAI QUEER SHORT FILM PROJECT 1 / ACTOR / SHORT FILM

KANYAPITCHAYA PVIDAPHA : CASTING AND COACHING OF ACTORS FOR SHORT FILMS IN THAI QUEER SHORT FILM PROJECT 1.THESIS ADVISOR: JIRAYUDH SINTHUPHAN,Ph.D., 93 pp.

This thesis aims to study the progress of casting and coaching of actors for short films in Thai Queer Short Film Project 1.

The research found out that criteria for casting that director used in the project were Criteria for casting from sexuality of the actors, Criteria for selection the actors from outside character, The recognition to perform in the character roles that sexuality is a diversity of gender, Diction, Sense of Movement and Rhythm, and the Development of Emotional. The characters that appear in the short film will be represented in the person of that sexuality. So if the director can cast the actors who had an appropriated sexuality that meet the director needs. Their work will be able to giving knowledge, understanding, and reduce prejudice against people with a diversity of sexuality. Due to the limited time all the directors were selected the actors that had basic skills or experiences in performing field to work.

For coaching actors the research found out that the actors need the input and understanding about sexuality from the directors and try to eliminate the persistent images of a variety of sexual media in the head of the actors to avoid cliché. Directors in this project sent plot and script to the actors for read and they rely on conversations with the actors before shooting to be understand in the same direction and concluded about what directors want in each scene for natural acting and sincerity.

The correct understanding of the diversity in sexuality was important to the acting for attributed the powerful character, Natural, and non-fake.

Department : Speech Communication   Student's Signature กัญญาพัชญ์ ชวิศกรม
and Performing Arts.....
Field of Study : Performing Arts   Advisor's Signature [Signature]
Academic Year :2010.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดีหลังจากใช้เวลาศึกษาค้นคว้า และผ่านการวิเคราะห์ในแง่มุมต่างๆมากมาย แต่ข้าพเจ้าไม่อาจทำงานชิ้นนี้ให้สำเร็จเองเพียงคนเดียวได้โดยยังต้องอาศัยและพึ่งพาบุคคลหลายท่าน ซึ่งต่างก็ให้ความช่วยเหลือด้วยไมตรีจิตและน้ำใจอันดีงาม

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยเป็นกำลังใจ และสนับสนุนในทุกๆ ด้าน รวมไปถึงเพื่อนๆ ในภาคสื่อสารการแสดงทุกคน ขอขอบคุณรชยา ขอขอบคุณสมิทธิ ที่เป็นทั้งแรงบันดาลใจให้ฮึดสู้ คอยให้คำปรึกษา อีกทั้งยังคอยให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือตลอดมา

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ ประธานหลักสูตรสื่อสารการแสดง สำหรับโอกาส ความรู้ทั้งในและนอกตำรา คำปรึกษา และความเมตตา ที่ครุมีให้นับตั้งแต่วันแรกที่เข้าศึกษาจนถึงนาที่นี้ รวมไปถึงคณาจารย์ภาควิชาวาทยวิทยาและสื่อสารการแสดงทุกท่าน ที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจให้ศิษย์คนนี้อย่างเต็มที่โดยตลอด สิ่งสำคัญที่สุด คือวิทยานิพนธ์นี้คงสำเร็จไม่ได้ หากไม่ได้รับคำปรึกษา ความเมตตา การสละเวลาทุ่มเทช่วยเหลือ และเอาใจใส่อย่างดีที่สุด จาก อ.ดร.จรรย์ฤทธิ์ สิริพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคำแนะนำต่างๆ อันมีค่าจาก อ. ไสลทิพย์ จารุภูมิ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึง อ.ดร.บริดา มโนมัยพิบูลย์ กรรมการสอบผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มแรกในชีวิตสำเร็จและเป็นจริงขึ้นมาได้

ขอขอบพระคุณ พี่เล็ก ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ หัวหน้าโครงการประกวดหนังสั้นสี่รุ้ง (Thai Queer Shot Film) ครั้งที่ 1 และผู้กำกับที่เข้าร่วมในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รุ้ง # 1 ทุกท่านในการให้ความช่วยเหลือทุกๆ ด้าน และการสละเวลาอันมีค่า หยิบยื่นน้ำใจไมตรีมาให้สัมภาษณ์ ทำให้ข้าพเจ้ามีข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และที่ขาดไม่ได้ คือ ขอขอบคุณ นักคิด นักเขียน นักวิจัย เจ้าของข้อมูลอ้างอิงทุกๆ ท่าน

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงดลบันดาลให้ผู้มีพระคุณทุกท่านจงมีแต่ความสุข และความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานทั้งต่อตนเองและครอบครัวด้วยเทอญ

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	สารบัญ.....	ช
	สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ปัญหาคำถามการวิจัย.....	3
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	นิยามคำศัพท์.....	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	แนวความคิดเรื่องการคัดเลือกนักแสดง (Casting).....	7
	แนวความคิดเรื่องการฝึกฝนนักแสดง (Coach Acting).....	10
	แนวความคิดเรื่องเพศ (Sex, Gender, Sexuality).....	14
	อัตลักษณ์ของเกย์และเลสเบี้ยนที่ปรากฏในงานสื่อสารการแสดง.....	17
3	วิธีวิทยาการวิจัย.....	20
	แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล.....	20
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	21
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
	การนำเสนอข้อมูล.....	21

4	ผลการวิจัย.....	22
	ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาวิธีการและเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงของผู้กำกับ	23
	ภาพยนตร์สั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสีรุ้ง # 1	
	1. ผลการวิจัยแนวความคิดเรื่องการคัดเลือกนักแสดง (Casting)	24
	สิ่งที่ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสีรุ้ง # 1	26
	ใช้เป็นเกณฑ์ และวิธีการในการคัดเลือกนักแสดง.....	
	สรุปผลที่ได้จากเกณฑ์ และวิธีการในการคัดเลือกนักแสดง.....	43
	ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทาง การแนะนำ และฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่	44
	นักแสดงที่ได้รับคัดเลือกมามีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับ	
	วางไว้.....	
	2. ผลการวิจัยแนวความคิดเรื่องการฝึกฝนนักแสดง (Coach Acting).....	
	แนวทาง การแนะนำ และฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับคัดเลือกมามี	45
	เพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้.....	
	แนวทาง การแนะนำ และฝึกฝนนักแสดงของผู้กำกับที่มีความแตกต่างกันทาง	49
	เพศ โดยผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีตรงตาม	
	บุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้	
	สรุปผลแนวทาง การแนะนำ และฝึกฝนนักแสดงของผู้กำกับที่มีความแตกต่างกัน	62
	ทางเพศ.....	
	ปัญหาทางการแสดงของนักแสดงเพศต่างๆ.....	63
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
	สรุปผลการวิจัย.....	67
	อภิปรายผลการวิจัย.....	71
	ข้อเสนอแนะ.....	73
	รายการอ้างอิง.....	74
	ภาคผนวก.....	76
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	93

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	ปิรามิดแสดงกรอบแนวคิดหลัก	15
ภาพที่ 2	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ชั้น 12A”	28
ภาพที่ 3	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “พระจันทร์เป็นพยาน”	30
ภาพที่ 4	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “พระจันทร์เป็นพยาน”	32
ภาพที่ 5	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “The Inconvenient Truth”	32
ภาพที่ 6	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ผู้เลือก”	34
ภาพที่ 7	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “หนึ่งในดวงใจ”	35
ภาพที่ 8	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ป่าในดวงใจ”	36
ภาพที่ 9	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก”	37
ภาพที่ 10	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ไม่มีชื่อคือความรู้สึก”	38
ภาพที่ 11	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ตู้ปลาที่ไม่มีตู้ตูด (ปลา) อยู่ในตู้”	40
ภาพที่ 12	ภาพผู้กำกับที่ได้รับรางวัลในงานมอบรางวัลการประกวดหนังสั้นสิริรังครั้งที่ 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2551	44
ภาพที่ 13	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ป่าในดวงใจ”	47
ภาพที่ 14	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก”	48
ภาพที่ 15	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ชั้น 12A”	51
ภาพที่ 16	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ผู้เลือก”	51
ภาพที่ 17	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ไม่มีชื่อคือความรู้สึก”	53
ภาพที่ 18	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “พระจันทร์เป็นพยาน”	55
ภาพที่ 19	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “พระจันทร์เป็นพยาน”	56
ภาพที่ 20	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “หนึ่งในดวงใจ”	58
ภาพที่ 21	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ตู้ปลาที่ไม่มีตู้ตูด (ปลา) อยู่ในตู้”	59
ภาพที่ 22	ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “The Inconvenient Truth”	61

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแสดงถือเป็นศิลปะที่เก่าแก่ที่สุดแขนงหนึ่ง ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นจากการเลียนแบบชีวิตจริง เพื่อแสดงออก และบอกเล่าถึงเรื่องราว อารมณ์ และความรู้สึก แต่การแสดงจะกลายเป็นศิลปะที่ไม่สมบูรณ์หากขาด “นักแสดง” ซึ่งก็คือผู้ที่ต้องมารับบทบาททางการแสดงเป็นตัวละคร เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว อารมณ์ และความรู้สึกไปสู่ผู้ชมโดยตรง ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดง (Casting) จึงเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพื่อที่จะคัดเลือกเฟ้นหาให้ได้มาซึ่งนักแสดงที่มีคุณสมบัติ บุคลิก ลักษณะตัวละครตรงตามที่ต้องการได้วางไว้ โดยในงานวิจัยนี้มีตัวแปรเรื่องเพศวิถีเข้ามาเกี่ยวข้องในการคัดเลือกนักแสดงด้วยเนื่องจากเป็นโครงการ Thai Queer Short Film หรือเป็นโครงการหนึ่งสั้นที่ว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ

ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมส่งหนังสั้นเข้าประกวดในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รุ่น # 1 ซึ่งได้ริเริ่มโครงการขึ้นในเดือนพฤษภาคม ปี 2551 โดยทราบข่าวสารจากเว็บไซต์ thaiindie.com ภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมงานงานแถลงข่าวโครงการซึ่งมีการเสวนาในหัวข้อ “ทำไมต้องมีหนัง (สั้น) เกย์-เลสเบียน?” โดยมีวิทยากรผู้มีความรู้และประสบการณ์จากหลากหลายสาขาอาชีพ ทั้งนักวิจารณ์ภาพยนตร์ ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ และนักแสดง ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกว่าเป็นโครงการที่น่าสนใจเพราะปัจจุบันบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในสังคม แต่คนในสังคมยังขาดความเข้าใจในตัวบุคคลเหล่านี้เพราะติดภาพจากละคร หรือภาพยนตร์ที่นำเสนอภาพตัวละครเหล่านี้เป็นตัวละครตลกโปกฮา ซอບพูดจาหยาบค้าย หมกมุ่นอยู่ในเรื่องเพศ และปิดฉากด้วยการฆ่าตัวตาย ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นการนำเสนอภาพด้านลบเพียงด้านเดียว ผู้วิจัยจึงตัดสินใจส่งผลงานหนังสั้นเข้าร่วมประกวด โดยใช้ชื่อเรื่องว่า “พระจันทร์เป็นพยาน” ซึ่งได้รับเลือกเข้ารอบเป็น 1 ใน 15 เรื่องจากทั้งหมด 107 เรื่อง ที่จะฉายและเผยแพร่ต่อไป

จากการที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รุ่น # 1 ทำให้ผู้วิจัยพบปัญหาในการทำงานซึ่งเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ปัญหาในการทำวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือหลังจากที่โครงเรื่องผ่านและได้รับทุนแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือผู้กำกับทุกคนต้องหาตัวนักแสดงที่เหมาะสมกับบทบาทที่ตนเลือกไว้ แต่ด้วยความที่หนังสั้นนี้เป็นเรื่องค่อนข้างเฉพาะทางที่เกี่ยวกับผู้มีความ

หลากหลายทางเพศ ทำให้เกิดอุปสรรคในการคัดเลือกนักแสดงอันเนื่องมาจากภาพลักษณ์ของ บุคลิกลักษณะของคนกลุ่มนี้ ประกอบกับความไม่เข้าใจทำให้นักแสดงที่ได้รับการติดต่อเกิด ความรู้สึกไม่ยอมรับงานเพราะกลัวภาพลักษณ์ของตนเองจะเสียหายโดยอาจสร้างความไม่เข้าใจ และสับสนต่อคนรอบข้างว่าตัวนักแสดงเองก็อยู่ในกลุ่มของผู้มีความหลากหลายทางเพศด้วย ที่แย่ไปกว่านั้นคือนักแสดงบางคนมีทัศนคติด้านลบที่รังเกียจผู้มีความหลากหลายทางเพศ และไม่ ยอมรับร่วมทำงานด้วย ภายหลังจากที่นักแสดงได้รับการคัดเลือกมาแล้วก็ยังพบปัญหาในการฝึกฝน นักแสดงอันเนื่องมาจากนักแสดงมักมีความรู้ ความเข้าใจในตัวละครของผู้มีความหลากหลายทาง เพศแบบผิดๆเพราะติดภาพมาจากละคร หรือภาพยนตร์ที่มักนำเสนอภาพด้านลบ โดยนักแสดง มักทำกิริยาท่าทางที่สะอิดสะเอ้งเกินจริง และพยายามทำบุคลิกให้ตลก ซึ่งนั่นเป็นการแสดงความเป็นธรรมชาติแบบจอมปลอม (Fake Naturalism) ที่ปราศจากความจริงภายใน (Inner Realism) ในบางฉากเมื่อต้องมีการแสดงความรัก หากนักแสดงยังคงแสดงโดยปราศจากความเชื่อในตัว ละครแล้ว (โดยในที่นี้หมายถึงความรักแบบชายรักชาย หญิงรักหญิง หรือผู้ชายกับผู้หญิงข้ามเพศ) ย่อมแสดงออกมาให้เห็นทางสายตา และการกระทำที่เคอะเขินไม่สมจริง

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคร่าวๆเกี่ยวกับเรื่อง“พระจันทร์เป็นพยาน” ที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำกับ ผู้วิจัย ได้วางคุณสมบัติของนักแสดงนำชายไว้ว่าจะต้องเป็นเพศชายจริงๆ ตัวใหญ่ ใจดี มองโลกในแง่ดี มี ทัศนคติที่ดี ซึ่งผู้วิจัยได้ติดต่อคนรู้จักที่พอจะมีความรู้ทางการแสดงอยู่บ้างมา 6-7 คนเพื่อเข้าร่วม การคัดเลือก ปัญหาที่ผู้วิจัยพบคือนักแสดงที่เป็นชายจริงหลายคนไม่ยอมเล่นร่วมกับนักแสดงที่ เป็นเกย์หรือเลสเบี้ยน หรือบางคนถึงขนาดไม่รับเล่นเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ Queer โดยเกรงว่าจะ ถูกเพื่อนล้อ หรือด้วยเหตุผลส่วนตัวอื่นๆ

เช่นเดียวกัน ในส่วนของการกำกับและฝึกฝนนักแสดง เนื่องจากหนังสือเรื่องนี้เป็นแนวโร แมนติก ผู้วิจัยพบว่านักแสดงที่เป็นชายจริงส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเกี่ยวกับการแสดงออกใน ฉากที่ต้องแสดงความรัก และความใกล้ชิดของตัวละครที่เป็นเพศเดียวกันไม่ว่าจะเป็นแบบเพื่อน หรือคู่รัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความสัมพันธ์แบบหลัง นักแสดงมักจะมีอาการเกร็งและเคอะเขิน เป็นเหตุให้อารมณ์ที่สื่อออกมายังไม่สามารถทำให้คนดูเชื่อได้ว่าทั้งคู่รักกันมานานแล้ว ในฉากจบ ของหนังสือที่ผู้วิจัยกำกับ ผู้วิจัยต้องการภาพจบแบบโรแมนติกเพื่อสร้างอารมณ์และความซาบซึ้ง ประทับใจให้กับผู้ชม แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือนักแสดงไม่ยอมจูบจริงซึ่งนั่นทำให้อารมณ์ของภาพใน ฉากนั้นไม่เป็นไปตามที่ผู้กำกับต้องการ

จากประสบการณ์ และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นทำให้ผู้วิจัยเกิดความสงสัยว่า ในการทำงานผลิตหนังสือของผู้กำกับท่านอื่น ได้ประสบปัญหาต่างๆเช่นเดียวกับผู้วิจัยหรือไม่ และผู้กำกับท่านอื่นมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาต่างๆอย่างไร

ปัญหานำการวิจัย

1. ผู้กำกับหนังสือในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสี่รัฐ # 1 ใช้วิธีการ และเกณฑ์อะไรในการคัดเลือกนักแสดงของหนังสือแต่ละเรื่อง
2. ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมาไม่ตรงกับบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้แล้วนั้น ผู้กำกับมีวิธีการแนะนำ และฝึกฝนนักแสดงอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการ และเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงของผู้กำกับหนังสือสั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสี่รัฐ # 1
2. เพื่อศึกษาแนวทาง การแนะนำ และฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมาไม่ตรงกับบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้

ขอบเขตของการวิจัย

มุ่งศึกษาวิธีการ และเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงผู้กำกับหนังสือสั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสี่รัฐ # 1 ตลอดจนศึกษาแนวทาง การแนะนำ และฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมาไม่ตรงกับบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้ ในหนังสือแต่ละเรื่องทั้ง 15 เรื่อง ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มได้แก่

หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชาย

1. หนึ่งในดวงใจ
2. ชั้น 12A
3. ผู้เลือก
4. ไม่มีชื่อคือความรู้สึก

หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงรักหญิง

5. ป่าในดวงใจ
6. กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก
7. ตลอดไป
8. The Inconvenient Truth

หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ

9. พระจันทร์เป็นพยาน

10. (S)he

11. คมสัน

12. ถ้าโลกนี้ไม่มีผู้ชาย

หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

13. ตู้ปลาที่ไม่มีตู้ดูด (ปลา) อยู่ในตู้

14. เรื่องของเรื่องที่ไม่มีชื่อเรื่อง

15. รักไม่รู้จบ

นิยามคำศัพท์

1. บุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ

หมายถึงบุคคลผู้มีการแสดงออก หรือวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับเพศสภาพ และเพศวิถีที่แตกต่างหลากหลายรูปแบบในสังคม ไม่ว่าจะเป็นชายรักชาย(Gays) หญิงรักหญิง (Lesbians) คนข้ามเพศ (Transgender) คนรักสองเพศ (Bisexual) เป็นต้น

2. ผู้หญิงข้ามเพศ (Transgender: Male to Female)

หมายถึงเพศชายที่มีจิตใจเป็นเพศหญิง และได้ผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศ จากเพศชายเป็นเพศหญิง ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมแบบผู้หญิง โดยมีเพศวิถีที่แตกต่างไปจากเกย์เพราะเกย์คือผู้ชายที่รักผู้ชายด้วยกันเอง เกย์บางคนอาจมีจิตใจที่มีความเป็นผู้หญิง (Feminine) แต่ยังไม่ถึงขั้นอยากเปลี่ยนแปลงเพศที่เกิดมาให้เป็นผู้หญิง ซึ่งหากมีเพศวิถีอยู่ระดับนี้ถือว่าเป็นเกย์อยู่ แต่ถ้าถึงขั้นเปลี่ยนแปลงร่างกายตนเองเป็นผู้หญิงโดยการรับประทานฮอร์โมนเพศหญิง จนกระทั่งผ่าตัดแปลงเพศ ก็จะเรียกว่าเป็นผู้หญิงข้ามเพศ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่ใช่รักร่วมเพศ เพราะมีมุมมองความรักที่เป็นแบบรักเพศชายตามที่เธอคิดว่าเธอคือเพศหญิง ไม่ใช่เพศชาย จึงเป็นรักต่างเพศ แต่เนื่องจากเป็นคนละเพศกับผู้หญิง จึงมีศัพท์ใหม่ขึ้นมาว่า "ผู้หญิงข้ามเพศ" (ในโครงการประกวดหนังสั้น Thai Queer Short Film #1 ใช้คำว่า MTF หรือ Male to Female)

3. โครงการหนังสั้น Thai Queer Short Film

หมายถึงโครงการประกวดหนังสั้นที่สื่อสารกับบุคคลทั่วไปในสังคมให้ตระหนักและรับรู้ในเรื่องความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะเรื่องราวของบุคคลรักเพศเดียวกัน คนข้ามเพศ คนรักสองเพศ ในแง่มุมที่ปราศจากอคติ หรือผลิตซ้ำความคิดด้านลบต่อกลุ่มบุคคลดังกล่าว ที่มีมายาวนานในภาพยนตร์หรือละคร ซึ่งถือเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้คนอย่างยิ่ง

4. หนัง Queer

หมายถึงภาพยนตร์ที่ให้ความสำคัญกับเพศที่สามเป็นหลักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นชายรักชาย(Gays) หญิงรักหญิง (Lesbians) คนข้ามเพศ (Transgender) คนรักสองเพศ (Bisexual) เป็นต้น

5. การคัดเลือกนักแสดง

หมายถึงกระบวนการวางแผน สรรหา คัดเลือก เพื่อให้ได้มาซึ่งนักแสดงที่มีความเหมาะสมมารับบทบาทตัวละครใดตัวละครหนึ่ง ในการผลิตภาพยนตร์แต่ละเรื่อง

6. นักแสดง

หมายถึงผู้ที่สวมบทบาทการแสดงตามบุคลิกลักษณะของตัวละคร ในการศึกษาวิจัยนี้หมายถึงนักแสดงในภาพยนตร์สั้น โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 6.1 นักแสดงนำ คือนักแสดงที่สวมบทบาทเป็นตัวละครหลัก (Main Character) เป็นตัวดำเนินเรื่อง และมีความสำคัญมาก เช่น พระเอก นางเอก
- 6.2 นักแสดงสมทบ คือนักแสดงที่สวมบทบาทเป็นตัวละครสมทบ หรือตัวละครรองที่อยู่แวดล้อมตัวละครหลัก เช่น เพื่อนสนิท พ่อแม่ พี่เลี้ยง แม่บ้าน เป็นต้น โดยนักแสดงเหล่านี้ไม่ใช่ตัวละครสำคัญในการดำเนินเรื่อง แต่เป็นตัวเสริมให้เรื่องราวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 6.3 นักแสดงประกอบ คือนักแสดงที่สวมบทบาทตัวละครประกอบ ไม่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง และอาจมีบทพูดเพียงเล็กน้อยเท่านั้นในแต่ละเรื่อง แต่เป็นตัวสร้างบรรยากาศให้มีความสมจริง เช่น บริกรในร้านอาหาร ตำรวจ หมอ เป็นต้น

7. การกำกับ และการฝึกฝนนักแสดง

หมายถึงการฝึกฝนให้นักแสดงตีความ และทำความเข้าใจบทเพื่อให้สามารถถ่ายทอดลักษณะของตัวละครออกมาได้ตรงตามที่ถูกกำกับ และผู้เขียนบทต้องการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกนักแสดง รวมไปถึงการกำกับหนังสั้นแต่ละเรื่องที่มีความหลากหลายของประเด็น ทั้งเรื่องหญิงรักหญิง ชายรักชาย และคนข้ามเพศ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมามีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี- โครงการ Thai Queer Short Film 1” เป็นการศึกษาถึงการคัดเลือกนักแสดงในหนังสั้นแต่ละเรื่องว่าผู้กำกับมีวิธีการและเกณฑ์อะไรในการคัดเลือกนักแสดง ตลอดจนศึกษาถึงแนวทางในการฝึกฝนนักแสดงในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมา มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้ และกรณีอื่นๆ โดยมีแนวคิด และทฤษฎีเป็นกรอบแนวทางในการวิเคราะห์ตามข้อสันนิษฐานดังต่อไปนี้

1. แนวความคิดเรื่องการคัดเลือกนักแสดง (Casting)

เพื่อตอบปัญหานำวิจัยในเรื่องกระบวนการคัดเลือกนักแสดงของหนังสั้นแต่ละเรื่อง ทั้ง 15 เรื่อง ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเรื่องการคัดเลือกนักแสดง(Casting) มาเป็นกรอบในการศึกษา

การคัดเลือกนักแสดง (Casting) เป็นเรื่องที่ยากและละเอียดอ่อนมากเพราะนักแสดงเปรียบเหมือนสื่อที่ผู้กำกับใช้เป็นตัวแทนในการเล่าเรื่องราวไปสู่ผู้ชมโดยตรง ผ่านการถ่ายทอด และสื่ออารมณ์ความรู้สึก นึกคิดของตัวละครตามบทบาทบุคลิกลักษณะของตัวละครที่ได้รับ ผู้กำกับควรคัดเลือกนักแสดงที่เหมาะสม โดยให้มีบุคลิกลักษณะตรงตามบทบาทของตัวละคร ซึ่งหากมีการพิจารณาคัดเลือกนักแสดงที่ดี จะสามารถช่วยให้ภาพยนตร์ประสบความสำเร็จได้อย่างมาก ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้กำกับการแสดงที่จะต้องคำนึงถึงนักแสดงที่จะมาสวมบทบาทในตัวละครต่างๆ ว่าควรมีบุคลิก อุปนิสัยใจคอเช่นไร โดยปกติแล้วผู้กำกับการแสดงจะรู้ดีว่าการคัดเลือกนักแสดงที่ดีจะต้องมาจากความเหมาะสมในหลายๆด้าน ซึ่งผู้กำกับแต่ละคนก็จะมีรูปแบบวิธีการในการคัดเลือกนักแสดงที่ไม่แน่นอน แล้วแต่วิธีการของผู้กำกับแต่ละคน

มัทนี รัตติน (2546: 62-64) ได้กล่าวถึงวิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบสัมภาษณ์ตัวต่อตัว (Personal-Interview Method) และวิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบแสดงสด (Improvisational Approach) ไว้ว่า

วิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบสัมภาษณ์ตัวต่อตัว (Personal-Interview Method)

วิธีการสัมภาษณ์ส่วนตัวนี้จะใช้ต่อเมื่อภาพยนตร์เรื่องนั้นมีตัวละครไม่มาก และเป็นนักแสดงที่ผ่านการคัดเลือกรอบแรกมาแล้ว ผู้กำกับควรสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองแบบสบายๆ ไม่เครียด โดยประการแรกผู้กำกับควรจะสอบถามถึงข้อมูลเกี่ยวกับนักแสดงโดยทั่วไป ประสพการณ์ในการแสดง และพูดถึงภาพยนตร์เรื่องนี้ ถ้านักแสดงได้อ่านบทมาแล้วให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระถึงบุคลิกตัวละคร และเค้าโครงเรื่องเป็นต้น จากนั้นควรให้มีการอ่านบทซึ่งในงานวิจัยนี้เป็นหนังสือก็อาจให้อ่านตั้งแต่ต้นจนจบ ในระหว่างนี้ผู้กำกับสามารถให้คำแนะนำบางประการเพื่อช่วยขยายความ หรืออธิบายความต้องการของตัวละคร อีกทั้งในระหว่างนี้ผู้กำกับยังควรสังเกตถึงบุคลิกลักษณะ น้ำเสียง และท่วงท่าของนักแสดงว่าตรงกับบทและภาพตัวละครที่คิดไว้แค่ไหนอย่างไรเพื่อให้ได้ตัวละครที่เหมาะสมกับบทบาทมากที่สุด

วิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบแสดงสด (Improvisational Approach)

ผู้กำกับการแสดงอาจสมมติสถานการณ์บางอย่าง และให้นักแสดงแสดงสด (Improvise) หรือให้อ่านบทจากภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งแบบสั้นๆ แล้วเปลี่ยนสถานการณ์ให้นักแสดงลองใช้จินตนาการแล้วแสดงออกมาสดๆ ซึ่งวิธีการนี้จะแสดงให้เห็นถึงไหวพริบ ความว่องไว ความคล่องตัวและความสามารถในการแสดงออกได้อย่างชัดเจน แต่วิธีการนี้อาจไม่เหมาะสำหรับนักแสดงที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน หรือเก็บกดเงินอาย

วิธีการคัดเลือกนักแสดงเฉพาะบท

การคัดเลือกนักแสดงเฉพาะบท สามารถทำได้โดยโดยการเรียกเข้ามาทดสอบหน้ากล้องจนกว่าจะพบนักแสดงที่เหมาะสมกับบทบาทมากที่สุด โดยในการคัดเลือกนักแสดงนี้ผู้กำกับจะต้องเห็นบุคลิกตัวละครที่ต้องการอย่างชัดเจนแล้วในหัวสมอง วิธีการนี้จะทำให้สามารถเห็นบุคลิก รูปร่าง หน้าตา ความสามารถทางด้านการแสดง ตลอดจนอารมณ์ และทัศนคติที่แฝงอยู่ในตัวนักแสดง ว่าจะสามารถควบคุมและจัดการกับโจทย์สถานการณ์การแสดงสมมุติอย่างไร ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกตัวนักแสดง ผู้ที่เหมาะสมกับบทบาทของตัวละครมากที่สุด (บรรจง โกศลวัฒน์, 2544: 83)

ในส่วนของการคัดเลือกนักแสดงนี้ มัทนี รัตตินยังได้กล่าวถึง “สิ่งที่ผู้กำกับควรพิจารณาในการคัดเลือกนักแสดง” ซึ่งผู้วิจัยได้ยกมาเฉพาะส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องดังนี้

สิ่งที่ผู้กำกับควรพิจารณาในการคัดเลือกนักแสดง คือ

1. เพศ
2. วัย
3. รูปร่างลักษณะโดยทั่วไป และลักษณะพิเศษ (ถ้ามี)
4. คุณภาพของเสียงและการพูด (Diction)
5. การเคลื่อนไหว (Sense of Movement) และจังหวะ (Rhythm)
6. การพัฒนาของความรู้สึก และอารมณ์

ภาพถ่าย ประวัติ ประสบการณ์ และบันทึกของผู้กำกับการแสดงระหว่างการทดสอบ จะมีประโยชน์ในการพิจารณาขั้นสุดท้ายก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะคัดเลือกนักแสดงผู้ใดออก และรับนักแสดงผู้ใดไว้ นอกจากนั้นแล้วการพิจารณาความเหมาะสมกับบทบาทตัวละคร ผู้กำกับการแสดงควรพิจารณาเพิ่มเติมในข้อต่อไปนี้ คือ

1. พื้นฐานและความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดง

นักแสดงที่มีพื้นฐานด้านการแสดง หรือมีความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงจะทำให้การทำงานง่ายขึ้น และช่วยประหยัดเวลามากขึ้น โดยผู้กำกับการแสดง อาจมีวิธีทดสอบความเข้าใจและความไวต่อความรู้สึกเกี่ยวกับการแสดงของนักแสดง เช่น การนำวิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบแสดงสด(Improvise) มาช่วยในการคัดเลือกนักแสดง

2. จินตนาการ และความละเอียดอ่อนของความรู้สึก

นักแสดงจะสามารถทำให้ผู้ชมซาบซึ้ง และมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครได้ต้องอาศัยพลังที่มาจากจินตนาการ และความละเอียดอ่อนของความรู้สึกของนักแสดงในการถ่ายทอดออกมาเป็นการแสดง ผู้กำกับอาจสมมุติสถานการณ์เพื่อให้นักแสดงสร้างสรรค์ท่าทางด้วยจินตนาการเพื่อทดสอบความสามารถในการใช้จินตนาการและความอ่อนไหวของอารมณ์ความรู้สึก มีเหตุผลและแรงจูงใจ (Motivation) ในการแสดงออกทั้งกิริยา ท่าทาง การพูด น้ำเสียง

3. ประสบการณ์ด้านการแสดง

ผู้กำกับการแสดงจะทำงานได้ง่ายขึ้นหากนักแสดงมีประสบการณ์ และเทคนิคทางการแสดงที่ดี มากกว่านักแสดงที่มีภาพลักษณ์เหมาะสมแต่ขาดประสบการณ์

4. ความสามารถที่จะแสดงได้ในทุกแนวภาพยนตร์ที่ผู้กำกับการแสดงต้องการ

หากเรื่องที่จะแสดงมีแนวภาพยนตร์ที่ชัดเจน เช่น เป็นภาพยนตร์แนวตลกขบขันมีความสุข (Comedy) หรือเป็นภาพยนตร์แนวโศกนาฏกรรมแสนเศร้า (Tragedy) นักแสดงควรมีความสามารถที่จะปรับเปลี่ยนบุคลิกได้ตามตัวละครทุกแนว โดยไม่นำบุคลิกของตนเองไปกลบบุคลิกของตัวละคร หรือไม่สามารถแสดงเป็นคนอื่นได้นอกจากตัวเอง

2. แนวความคิดเรื่องการฝึกฝนนักแสดง (Coach Acting)

เพื่อตอบปัญหานำวิจัยในเรื่องกระบวนการกำกับการแสดงและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสือในโครงการประกวดหนังสั้น Thai Queer Short Film หนังสั้นสีรุ้ง # 1 ทั้ง 15 เรื่อง ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเรื่องการฝึกฝนนักแสดง (Coach Acting) มาเป็นกรอบในการศึกษา

สตีเฟ่น พันธุมโกมล (2538) นักวิชาการละครได้กล่าวไว้ใน “ศิลปะของการแสดง (ละครสมัยใหม่)” ถึงความจริงใจที่นักแสดงให้กับบทบาทว่า

“ความจริงใจที่นักแสดงให้กับบทบาทนั้น มิได้หมายถึงการแสดงความเป็นธรรมชาติอย่างจอมปลอม (Faked Naturalism) ที่ปราศจากความจริงภายใน (Inner Realism) ซึ่งเป็นตัวอย่างที่เราอาจเห็นได้ในการเสนอการแสดงที่มักจะเรียกกันอย่างเข้าใจผิดว่า “ธรรมชาตินิยม (Naturalism)” หรือ “ลัจนิยม (Realism)” แต่หมายถึงความจริงภายใน (Inner Realism) ที่นักแสดงจะต้องให้กับบทบาทที่ตนแสดงไม่ว่าการแสดงนั้นจะเป็นการแสดงแนวใด” (สตีเฟ่น พันธุมโกมล, 2538:1)

เมื่อนำหลักการดังกล่าวมาโยงเข้ากับโครงการประกวดหนังสั้น Thai Queer Short Film หนังสั้นสีรุ้ง #1 นี้ ผู้วิจัยเห็นว่าไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะให้นักแสดงที่เป็นเพศชายจริงๆ หรือเพศหญิงจริงๆ มารับบทแสดงเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เพราะความที่ไม่เข้าใจถึงสภาพจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของผู้มีความหลากหลายทางเพศนั่นเองที่อาจทำให้นักแสดงเกิดการจงใจการแสดง หรือขาดความจริงใจ ดังนั้นหลังจากที่นักแสดงทำความเข้าใจกับบทแล้ว สิ่งสำคัญต่อมาคือ ความเชื่อในบทบาทที่ได้รับ นักแสดงต้องเชื่อว่าเราเป็นตัวละครตัวนั้นจริงๆ โดยอาจศึกษาเพิ่มเติมจากการสังเกต หรือสอบถาม พูดคุยกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อสร้างความเชื่อในเพศวิถีของตัวเองที่จะนำมาซึ่งความจริงใจในบทบาทการแสดงที่มาจากภายในเช่น หากนักแสดงที่เป็นเพศหญิงจริงๆ ต้องมารับบทเป็นผู้หญิงข้ามเพศ เห็นได้ว่าเพศสภาพของตัวละครอาจจะเหมือนกับเพศสภาพของตัวนักแสดง แต่ในเรื่องเพศวิถีแน่นอนว่ามีความแตกต่างกัน

เพราะผู้หญิงกับผู้หญิงข้ามเพศมีวิถีชีวิต สภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่ไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากนักแสดงนั้นจำภาพลักษณ์ของผู้หญิงข้ามเพศติดตามาจากสื่อต่างๆที่เคยพบเห็นว่ามีนักแสดงออกแบบเกินความเป็นหญิงจริงๆแล้วนำมาแสดง นั้นแสดงให้เห็นว่านักแสดงกำลังแสดงความเป็นธรรมชาติอย่างจอบปปลอมที่ปราศจากความจริงใจจากภายในไปสู่ผู้ชมนั่นเอง

ในส่วนของกรฝึกฝนนักแสดง บรรจง โกศัลวัฒน์(2544) ได้กล่าวถึง “การฝึกฝนนักแสดง หรือการฝึกซ้อมการแสดง” ไว้ว่า

การฝึกฝนนักแสดง หรือการฝึกซ้อมการแสดง

การฝึกฝนนักแสดงมักจะดำเนินไปพร้อมๆกับการเตรียมงานถ่ายทำด้านอื่นๆ การจัดเตรียมนักแสดงส่วนมากมักจะประกอบไปด้วยการพูดคุย ค้นหาแนวทางการแสดง การฝึกซ้อม การวางบุคลิกตัวละคร การตีความบทภาพยนตร์ การจัดความเคลื่อนไหว การฝึกซ้อมการแสดงพร้อมกับอุปกรณ์กล้อง ตลอดจนอุปกรณ์การถ่ายทำภาพยนตร์อื่นๆ

ในช่วงของการถ่ายทำภาพยนตร์ การฝึกฝนนักแสดงสามารถทำได้เป็นครั้งคราวในระหว่างที่หยุดพัก หรือเปลี่ยนฉาก เช่นผู้กำกับสามารถจัดหาเวลาซ้อมการแสดงได้บ้าง ในช่วงก่อนถ่ายจริงหรือในระหว่างที่ผู้กำกับ ตากล้อง ผู้บันทึกเสียงกำลังเตรียมจัดวางอุปกรณ์ และฝ่ายฉาก ฝ่ายเสื้อผ้ากำลังตรวจตราความเรียบร้อย เมื่อทีมงานสร้างจัดเตรียมสิ่งต่างๆพร้อมแล้ว ผู้กำกับและนักแสดงต้องมีความเข้าใจตรงกันว่าควรจะต้องแสดงออกมาอย่างไรในฉากนี้ และก่อนการถ่ายทำผู้กำกับจะให้ข้อเสนอแนะครั้งสำคัญต่อนักแสดงก่อนที่จะมีการฝึกซ้อมครั้งสุดท้ายเหมือนจริงทุกประการ ซึ่งเป็นการซ้อมกับกล้องภาพยนตร์ และเครื่องบันทึกเสียง เพื่อตรวจตราความเรียบร้อยและความพร้อมของทีมงานและอุปกรณ์ ในบางกองถ่ายภาพยนตร์อาจมีครูฝึกการแสดงพิเศษมาช่วยสอน และเตรียมนักแสดงแทนผู้กำกับ

ในระหว่างการฝึกซ้อมครั้งสุดท้าย ผู้กำกับภาพยนตร์บางคนจะสังเกตการแสดงทั้งหมดผ่านจอโทรทัศน์ที่วางอยู่ด้านข้างกล้องหรือมองผ่านช่องมองภาพของกล้องถ่ายภาพยนตร์ แต่ก็มีผู้กำกับบางคนที่ต้องการจะใช้สมาธิของเขากับการแสดงโดยไม่ต้องกรให้อุปกรณ์การถ่ายทำใดๆเข้ามายุ่งเกี่ยวด้วย แม้ว่าการฝึกซ้อมในลักษณะนี้สามารถกระทำได้หลายๆครั้งก็ตามแต่โดยความเป็นจริงแล้วจะมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก เพราะการถ่ายทำภาพยนตร์ที่ใช้งบประมาณค่อนข้างสูงทุกๆนาที่ที่ผู้กำกับใช้เวลาไปถือเป็นเงินเป็นทองไปหมด

การเตรียมพร้อม (Preparation and homework)

การเตรียมพร้อม และการทำการบ้านหลังจากได้รับมอบหมายบทแล้ว นักแสดงจำเป็นต้องเตรียมตัวโดยการอ่านบท และฝึกซ้อมการแสดงมาก่อน เพื่อจะนำมาซ้อมบทร่วมกับนักแสดงอื่นๆ บางครั้งอาจมีเรื่องของเทคนิคทางการแสดงมาเกี่ยวข้องเช่น การเล่นดนตรี การเปล่งเสียง หรือการใช้ร่างกาย ในบางครั้งนักแสดงอาจจะต้องมีความรู้ในเรื่องทั่วไปเช่น แฟชั่น สังคม, ดนตรี เป็นต้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในภาพยนตร์ นอกจากเรื่องเทคนิคแล้ว นักแสดงต้องปรับความรู้สึกของตัวเองให้เข้าไปเป็นตัวละครในบทบาทนั้นจริงๆ โดยอาจจะต้องค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของตัวละครในด้านอาชีพ ความเป็นอยู่ ยุคสมัย หรือระดับการศึกษาของตัวละครในเรื่อง เป็นต้น

การฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์ (First Reading)

การฝึกซ้อมอ่านบทครั้งแรกควรเป็นเรื่องที่เรียบง่ายโดยใช้การอ่านแบบธรรมดาไม่ต้องให้นักแสดงสร้างจุดสนใจหรือใส่อารมณ์ความรู้สึกในระหว่างการอ่าน โดยในการฝึกซ้อมนี้ควรให้นักแสดงนั่งหันหน้าเข้าหากันเป็นรูปวงกลม หรือนั่งล้อมรอบโต๊ะ โดยผู้กำกับควรอธิบายให้นักแสดงทุกคนได้ทราบว่าการอ่านบทนั้นก็เพื่อให้ทุกคนเข้าใจตัวบทโดยไม่ต้องแสดง เนื่องจากนักแสดงหลายคนมักมีความเชื่อผิดๆว่าจะต้องแสดงอยู่ตลอดเวลา

การอ่านบทพร้อมกันครั้งแรกนี้ จะให้ประโยชน์ในการแก้ไขการใช้คำสะกดต่างๆ กับการออกเสียงให้ถูกต้อง และเพื่อแก้ไขข้อมูลต่างๆให้ถูกต้องตรงกัน หลังจากที่ได้อ่านบทครั้งแรกแล้วต่อมาจะเป็นการฝึกซ้อม การอ่านบททวน โดยให้นักแสดงนั่งล้อมเป็นรูปวงกลมในลักษณะเดิม แล้วให้นักแสดงฝึกประสานสายตากับนักแสดงคนอื่นๆด้วย การซ้อมอ่านบทลักษณะนี้จะช่วยให้นักแสดงทุกคนมีความรู้สึกคุ้นเคยกัน และมีโอกาสศึกษาบทอย่างละเอียด ในขณะที่เดียวกันก็จะทราบถึงความต้องการของตัวละครว่าทำไมต้องพูดประโยคนี้ หรือใช้คำนี้ ตลอดจนแก้ไขข้อสงสัยที่อาจจะเกี่ยวกับบทภาพยนตร์ ในแง่ของการวิเคราะห์เนื้อหา หรือบุคลิกของตัวละครและความสัมพันธ์ของบทบาทการแสดงในเรื่องอีกด้วย

การฝึกซ้อมเพื่อกำหนดตำแหน่งในการแสดง (Blocking)

ในแต่ละฉากของการถ่ายทำ การกำหนดตำแหน่งตัวละครในฉาก (Blocking) เป็นอีกสิ่งสำคัญที่จะให้หนัง, ภาพยนตร์สมบูรณ์ขึ้น เช่นการเดินทางจากจุดหนึ่งมาสู่อีกจุดหนึ่ง หากไม่มีการซ้อมหรือการกำหนดตำแหน่งที่แน่นอนก็จะเกิดปัญหาตามมาเพราะนักแสดงอาจเดินผ่านไปจนหลุดออกจากกล้อง หรือนักแสดงอาจจะเดินเร็วไป เป็นต้น

นักแสดงมือใหม่กับปัญหาของการใช้ร่างกาย เช่นการจัดวางมือ

นักแสดงมือใหม่มักประสบปัญหาในเรื่องของการใช้ร่างกายไม่ถูก เช่นการจัดวางมือ โดยนักแสดงหลายคนพบว่ามือทั้งสองข้างรู้สึกหนักและเกะกะ ในขณะที่พยายามออกท่าทางการแสดง เมื่อนักแสดงพะวงถึงเรื่องของมือ แน่ใจว่าเขาจะเสียสมาธิทำให้การแสดงดูไม่สมจริงและรู้สึกเก้อเขิน มือของนักแสดงไม่ควรจะแกว่งไปมา เกะติดแน่น หรือบิดไปบิดมาตลอดเวลา แต่ควรสื่อความหมาย และมีความกระฉับกระเฉงในทุกอิริยาบถของการเปลี่ยนแปลง ทั้งความคิดและอารมณ์ มือควรแตกต่างกันบ้างเพียงเล็กน้อย ไม่ว่านักแสดงจะกำลังมีบทบาทหรือกำลังรับฟัง บางครั้งการใช้มือล้วงกระเป๋ากางเกงก็ดูเป็นธรรมชาติสำหรับท่าทางของผู้ชาย แต่ควรทำด้วยความระมัดระวังโดยไม่ยึดติด

มีข้อสังเกตว่าการใช้มือแสดงท่าทางต่างๆควรเป็นแรงกระตุ้นจากภายใน การเคลื่อนไหวมือควรเริ่มจากภายนอกก่อนแล้วความรู้สึกภายในจะตามมา นักแสดงจะใช้มืออย่างไรก็ได้ตามความรู้สึก และเป็นความจริงอีกที่ว่าทั้งมือและร่างกายช่วยกระตุ้นความรู้สึกภายใน ซึ่งในเวลาเดียวกันก็ช่วยให้เกิดความเคลื่อนไหว จากนั้นร่างกายก็รับการสนองตอบตามความรู้สึกด้วยตัวของมันเอง(บรรจง โกศลวัฒน์, 2544: 82)

หลังจากที่ได้ทำความเข้าใจกับบทที่ได้รับมาแล้ว นักแสดงควรจะดึงลักษณะของตัวละครนั้นๆออกมาโดยการฝึกฝน เช่น การเดิน การเคลื่อนไหว การมอง การพูดจา อากัปกริยาต่างๆของตัวละครนั้นๆ การซ้อมร่วมกับนักแสดงคนอื่นๆก็จะทำให้สามารถดึงลักษณะของตัวละครนั้นๆออกมาได้ชัดเจนขึ้น เช่น จังหวะในการพูดคุยรับส่งบท จังหวะในการมองส่งสายตาเป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของภักฎาภรณ์ อิงคุณานนท์(2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สถานภาพวิชาชีพและกระบวนการสื่อสารของผู้ฝึกสอนการแสดงกับนักแสดง ในสื่อละครเวที ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และภาพยนตร์โฆษณา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเข้าสู่อาชีพ และกระบวนการทำงานของผู้ฝึกสอนการแสดงในสื่อละครเวที ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และภาพยนตร์โฆษณา ตลอดจนศึกษาทัศนคติของนักแสดงและบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้ฝึกสอนการแสดงอันมีผลต่อการศึกษานวโน้มของอาชีพผู้ฝึกสอนการแสดงในอนาคต โดยใช้แนวคิดเรื่องการสื่อสารและการสื่อสารระหว่างบุคคล แนวคิดเรื่องละครเวที ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ และแนวคิดเรื่องศิลปะการแสดงละครตะวันตกและตะวันออกมาเป็นแนวทาง ซึ่งผลการวิจัยในเรื่องของกระบวนการทำงานของผู้ฝึกสอนการแสดงพบว่า ผู้ฝึกสอนการแสดงมีหน้าที่หลักในการทำงานคือ การฝึกสอนการแสดงให้แก่นักแสดงทั้งก่อนและขณะที่แสดงหรือถ่ายทำจริง เพื่อให้ให้นักแสดง

สามารถถ่ายทอดการสื่อสารทางการแสดงในฐานะตัวละครได้ตรงกับความต้องการของผู้กำกับมากที่สุด ด้านหลักการในการทำงานของผู้ฝึกสอนการแสดง แบ่งออกได้ดังนี้

1. การไม่ก้าวก่ายหรือล่วงละเมิดการทำงานของผู้กำกับ ผู้ฝึกสอนการแสดงมีหน้าที่สื่อสารให้นักแสดงแสดงออกมาให้ได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ ไม่ใช่ตามความเห็นหรือความต้องการของตนเอง หากมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากผู้กำกับ ในบางกรณีอาจจะเสนอแนะได้ แต่ในท้ายที่สุดจะต้องยึดความต้องการของผู้กำกับเป็นหลัก

2. การดำเนินแต่ไม่ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาให้แก่นักแสดง ผู้ฝึกสอนการแสดงต้องให้คำแนะนำและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาแก่นักแสดงเสมอ ไม่ใช่การดำเนินชี้ข้อบกพร่องเพียงอย่างเดียวแต่ไม่สามารถทำให้นักแสดงแก้ไขปัญหาทางการแสดงเหล่านั้นได้

3. การนำเรื่องส่วนตัวของนักแสดงที่นักแสดงเปิดเผยในการเรียนการแสดงมาเปิดเผยในการฝึกการแสดงนักแสดงอาจจะต้องเปิดเผยข้อมูลหรือเรื่องราวส่วนตัวบางอย่างกับผู้ฝึกสอนการแสดงเพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการแสดง ผู้ฝึกสอนการแสดงไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวเหล่านั้นของนักแสดงไปเปิดเผยอย่างเด็ดขาด

4. การแสดงให้นักแสดงดูและให้นักแสดงลอกเลียนแบบ การแก้ปัญหาทางการแสดงโดยการที่ผู้ฝึกสอนการแสดงเป็นผู้แสดงให้นักแสดงดูและแสดงตามนั้น ถือเป็นการแสดงที่ขาดศิลปะทางการแสดงที่ดีเพราะนักแสดงแต่ละคนย่อมตีความและแสดงออกมาแตกต่างกัน

จากงานวิจัยของภักฎาภินันท์ จะเห็นได้ว่าผู้กำกับหรือผู้ฝึกสอนการแสดงควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางการแสดง และควรมีประสบการณ์งานด้านการแสดง ตลอดจนมีทักษะด้านการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้อาจสามารถผลิตผลงานออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

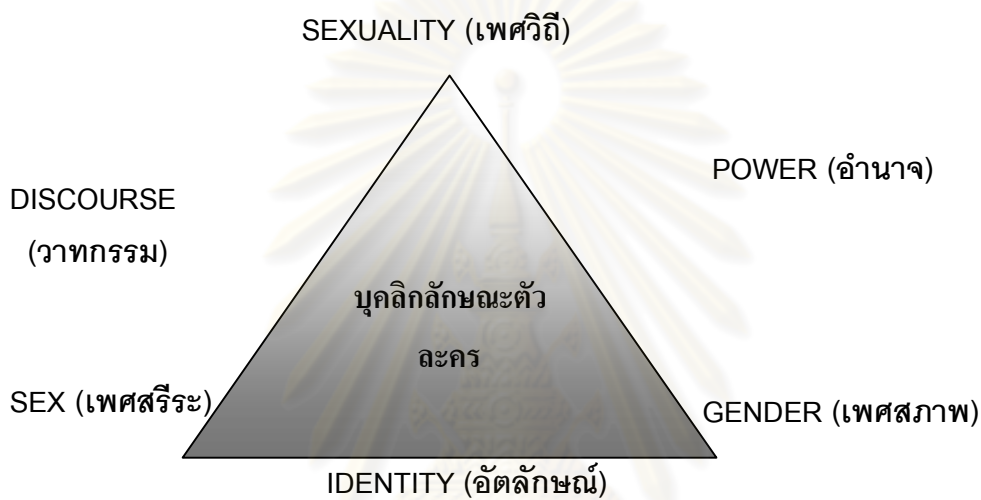
3. แนวความคิดเรื่องเพศ (Sex, Gender, Sexuality)

แนวความคิดเรื่องเพศจะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยนักแสดงควรทำการศึกษาทบทวนเพื่อสร้างฐานความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถนำแนวความคิดนี้มาประกอบเข้ากับบุคลิกลักษณะตัวละคร เพื่อให้ได้ตัวละครที่มีพลัง และการแสดงที่เป็นธรรมชาติ ไม่ปลอม

วิลสัน พีพิทกุล (2545) ได้แสดงทัศนะในบทความชื่อว่า “วาทกรรมเรื่องเพศในหนังสือพิมพ์” ไว้ที่น่าสนใจว่าจากการรวบรวมแนวคิดทฤษฎีพบว่า “เรื่องเพศประกอบด้วย

ความรู้ 3 ส่วนหลัก คือ เพศสรีระ (sex) เพศสภาพ (gender) และเพศวิถี (sexuality) และเรื่องเพศเป็นการประกอบสร้างความหมายผ่านรูปแบบปฏิบัติการวาทกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศ”

คำหลักๆ ทั้ง 6 คำที่ประกอบกันเป็นกรอบแนวคิดหลัก วิลาสินี พิพิธกุล ได้จัดแสดงในรูปของปิรามิด ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงเพิ่มเติมมาเพื่อชี้ให้เห็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันและเป็นการสร้างความหมายของบุคคลิกตัวละคร ดังนี้

ภาพที่ 1 ปิรามิดแสดงกรอบแนวคิดหลัก

เพศสรีระ (SEX) คือการระบุเพศที่สามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับระบบการเจริญพันธุ์ทางสรีระหรือระบบชีววิทยา (biological sex) ซึ่งก็คือเพศหญิงและเพศชาย แต่เนื่องจากสังคมมนุษย์ไม่ได้มีเพียงแค่สองเพศระหว่างหญิงกับชาย เรามีเพศสภาพอื่นๆ ที่ดำเนินชีวิตอยู่รอบๆ ตัวเรา และเราต่างก็ทำงานปฏิสัมพันธ์กับคนผู้มีเพศสภาพอื่นๆ เหล่านี้ในชีวิตประจำวันตลอดเวลา ดังนั้นจึงเกิดคำว่า **เพศสภาพ (GENDER)** ขึ้นเพื่อเป็นการระบุเพศโดยไม่นำเรื่องระบบทางสรีระหรือชีววิทยามาเป็นตัวกำหนด ความเป็นหญิงเป็นชายมาจากความรู้สึกร่วมตัว หรือจากสถานภาพทางกฎหมาย เป็นเรื่องที่ถูกสร้างขึ้นโดยสังคม (social construct) เช่นผู้หญิงข้ามเพศที่ยังคงต้องใช้คำนำหน้าในบัตรประชาชนว่า “นาย” แม้จะทำการแปลงเพศจากชายเป็นหญิง และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมประหนึ่งผู้หญิงคนหนึ่งก็ตาม จากตัวอย่างสามารถนำไปสู่คำว่า **เพศวิถี (SEXUALITY)** ซึ่งหมายถึงแนวประพฤติปฏิบัติของบุคคล เมื่อคนๆ หนึ่งมีความเชื่อในเรื่องเพศอย่างไรก็จะดำเนินเรื่องเพศอย่างนั้น ซึ่งจะกำหนดว่าจะมีวิถีปฏิบัติอย่างไร จะมีตัวตนในทางเพศอย่างไร ลักษณะปรากฏและการนำเสนอร่างกายว่าเราอยาก

แสดงออกอย่างไร เราอยากให้ผู้อื่นเห็นเราอย่างไร รวมไปถึงแรงปรารถนาจากส่วนลึก การแสดงออก ลักษณะที่ปรากฏและการนำเสนอร่างกาย พฤติกรรม กิริยามารยาท ท่าที่ท่าทาง รวมทั้งสรีระและความพึงพอใจทางเพศ(ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, 2551) เกิดเป็นลักษณะเฉพาะทางเพศของบุคคลซึ่งแสดงออกต่อผู้อื่นโดยเรียกว่า **อัตลักษณ์ (IDENTITY)** เพื่อบ่งชี้ว่า “ฉันคือใคร” “ฉันเป็นเพศอะไร” “ฉันแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร” และ “ฉันคือใครในสายตาคนอื่น” อัตลักษณ์จึงเป็นกลไกที่กำหนดความเป็น “เรา” และ “เขา” ซึ่งแบ่งแยกโดยอาศัยเรื่องของความแตกต่างส่วนบุคคล เมื่อนำทั้งหมดนี้มาโยงเข้ากับสื่อสารการแสดง การประกอบระหว่างเพศสภาพและเพศวิถีกลายเป็นอัตลักษณ์ทางเพศ ซึ่งพูดถึงลักษณะเฉพาะของตัวบุคคล ในทางการแสดงก็หมายถึงการประกอบกันของแนวคิดเรื่องเพศเพื่อให้เกิดเป็นบุคลิก **ลักษณะตัวละคร (CHARACTER)** ตามที่บทละคร หรือบทภาพยนตร์ได้กำหนดไว้

จากปริามิตที่แสดงกรอบแนวคิดนี้ ทั้งหมดประกอบกันขึ้นจนกลายเป็นลักษณะตัวละคร โดยแรกเริ่มในการวางบุคลิกลักษณะตัวละคร ผู้เขียนบท และผู้กำกับควรทำการศึกษาถึงแนวคิดเรื่องเพศนี้ เพื่อให้เป้าหมาย ความต้องการ และลักษณะของตัวละครไม่ไขว้เขว สร้างความสับสนให้ทั้งกับผู้สร้างงาน และผู้ชม การนำความคิดเรื่องเพศสภาพ และเพศวิถีมาใช้ประกอบในการพิจารณาสร้างตัวละครจนทำให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ทางเพศของตัวละครขึ้นมา ซึ่งในงานวิจัยนี้ถูกแบ่งออกมาเป็นชายรักชาย (Gay) ผู้ซึ่งมีรสนิยมชอบเพศชายเหมือนกันแต่ไม่มีลักษณะการแสดงออก รวมทั้งมีบทบาททางเพศอย่างชาย เราจะเรียกได้ว่าเป็นเกย์คิง ส่วนกลุ่มบุคคลที่มีรสนิยมชอบเพศชายเหมือนกันแต่มีลักษณะการแสดงออกไปในทางเพศหญิงอย่างชัดเจนในร่างของผู้ชาย มีบทบาททางเพศแบบผู้หญิง เราจะเรียกได้ว่าเป็นเกย์ควีน กะเทย หรือตุ๊ด ในส่วนของหญิงรักหญิง (Lesbian) ผู้ซึ่งมีรสนิยมชอบเพศหญิงเหมือนกันแต่มีลักษณะการแสดงออกไปในทางเพศชายอย่างชัดเจน มีบทบาททางเพศอย่างชาย เราจะเรียกได้ว่าเป็นทอม ส่วนกลุ่มบุคคลที่มีรสนิยมชอบเพศหญิงเหมือนกัน มีบทบาททางเพศแบบผู้หญิง เราจะเรียกได้ว่าเป็นดี้ ในส่วนของผู้หญิงข้ามเพศ (Transgender: Male to Female) คือผู้ที่แปลงเพศเปลี่ยนแปลงจากเพศสรีระเดิมไปสู่อีกเพศสรีระหนึ่งจากผู้ชายเป็นผู้หญิง

เมื่อนำแนวความคิดเรื่องเพศมาเชื่อมโยงกับการแสดงในหนังสือสั้นโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสี่รัฐ # 1 จะทำให้เราเห็นภาพของบทบาทตัวละครที่ชัดเจนขึ้นเพราะเมื่อเข้าใจถึงอัตลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะความเป็นเพศของแต่ละเพศนั้นๆแล้วจะง่ายต่อทั้งผู้กำกับในการฝึกฝนนักแสดง และง่ายต่อนักแสดงในการตีความ และทำความเข้าใจตัวละครมากขึ้น เช่นหากทำ

การคัดเลือกเพศชายจริงๆให้มารับบทบาทเป็นเกย์ควีน ก็จะง่ายต่อผู้กำกับในการสรุปลักษณะเฉพาะตัวต่างๆของเกย์ควีนให้นักแสดงเข้าใจ เมื่อนักแสดงอ่านบท ดีความจนเห็นภาพแล้วก็จะแสดงออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติมากขึ้น เป็นต้น

4. อัตลักษณ์ของเกย์และเลสเบี้ยนที่ปรากฏในงานสื่อสารการแสดง

เนื่องจกงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงการคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงเพื่อการรับบทบาทตัวละครที่มีความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาทฤษฎีเกย์เลสเบี้ยน และทฤษฎีเคียวร์มาประกอบเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์และการแสดงออกของตัวละครที่มีความหลากหลายทางเพศวิถีในงานสื่อสารการแสดง ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์ว่าการคัดเลือกนักแสดงและการกำกับการแสดงในหนังสือโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสี่รัฐ # 1 นั้นมีความพยายามที่จะสร้างวาทกรรมใหม่หรือเป็นเพียงการผลิตซ้ำของวาทกรรมเดิมๆ

อัญชลี ชัยวรพร (2548) ได้กล่าวถึงแนวทางการใช้ทฤษฎีเกย์และเลสเบี้ยน (Gay and Lesbian Theory) เพื่อวิเคราะห์วาทกรรมเกี่ยวกับความเป็นเพศในภาพยนตร์ โดยงานชิ้นนี้ได้นำเสนอว่าภาพลักษณ์ของผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ปรากฏในสื่อมักจะเป็นไปในรูปแบบเดียว คือความผิดหวังในความรัก ชีวิตคู่ และมีความรุนแรง ตัวละครที่เป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศมักไม่ใช่ประเด็นหลัก หรือตัวละครหลักของเรื่องในการนำเสนอที่เราจะสามารถเห็นกราฟชีวิต เห็นเหตุและผลของเขาได้ในทุกๆเรื่อง แต่เป็นเพียงตัวประกอบที่จะได้นำบุคลิกลักษณะ (Character) ตัวละครนั้นๆมาเล่นอะไรบางอย่างเท่านั้นเอง ซึ่งการนำเสนอภาพก็มักไม่ต่างไปจากเดิม เพราะเป็นการผลิตซ้ำวาทกรรมเรื่องเพศ และความรักของผู้มีความหลากหลายทางเพศที่สับสนและลงเอยด้วยความผิดหวัง หรือไม่ก็เป็นเพียงตัวละครที่มีการนำเสนอเป็นคนรักเพศเดียวกันแบบเดี่ยวๆที่ไม่มีเรื่องความรัก ไม่มีคนรักมาเกี่ยวข้อง การพูดคำว่าเกย์ กะเทย ตู๊ด ทอม ดี หรือการแสดงตัวตนอย่างเปิดเผยในพื้นที่สาธารณะอย่างสื่อละคร สื่อภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ กลายเป็นเรื่องปากว่าตาขยิบ เพราะสุดท้ายมันก็มีเส้นบางๆที่ยังกั้นอยู่ระหว่างการยอมรับ การเปิดใจ กับความจริงที่ว่าท้ายสุดแล้วสิ่งที่เราคิดว่าเป็นมิติใหม่ของละครหรือภาพยนตร์ที่นำเสนอเรื่องของผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นความกล้าหาญของผู้สร้างงานที่กล้านำเสนอเรื่องราวเช่นนี้ แต่สุดท้ายมันเป็นการเปิดพื้นที่ของคนเหล่านี้้อย่างแท้จริง หรือว่าเป็นเพียงการเปิดตัวของละครหรือภาพยนตร์ต่อพื้นที่สื่อกันแน่ และการยอมรับนั้นเป็นเพียงยอมรับแบบลักปิดลักเปิดหรือเปล่า แม้ว่าในสังคมไทยจะมีการยอมรับผู้มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น แต่นั่นเป็นการยอมรับแบบไหน ในบริบทของอะไร เพราะในการแสดง

หากในฉากเริ่มมีเรื่องทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างฉากจูบกันของไตง์และมิวในภาพยนตร์ “รักแห่งสยาม” ที่นำมาซึ่งเสียงวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ นานานั้น แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การยอมรับในเรื่องนี้ยังเป็นแบบที่คลุมเครืออยู่ เพราะหากคิดต่อไปว่าถ้าไตง์และมิวเป็นผู้ชาย และผู้หญิงจริงๆ ที่จูบกันในฉากนั้นก็คงจะมีไม่มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์อะไรมากมายขนาดนี้ ซึ่งในความเป็นจริงในฐานะมนุษย์ ซึ่งผู้มีความหลากหลายทางเพศก็คือมนุษย์คนหนึ่งที่มีเลือดเนื้อ มีความรัก ไม่จำเป็นต้องถึงขั้นให้เห็นว่ามีเพศสัมพันธ์กัน แต่ให้เห็นว่าเขายังคงเป็นมนุษย์ที่มีความรู้สึกทางเพศ อยากกอด อยากหอม อยากจูบ อยากแสดงความรักต่อคนรัก เหมือนคนอื่นๆ ทั่วไปที่เป็นเพศเดียวกันที่สามารถแสดงออกได้ภายใต้ขอบเขตสื่อของสังคมไทย

ในระยะแรกของการศึกษา ภาพลักษณ์และการแสดงออกของเกย์และเลสเบี้ยนในสื่อภาพยนตร์ส่วนใหญ่ยังคงยึดติดกับเรื่องการนำเสนอภาพลักษณ์ของเกย์และเลสเบี้ยนเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานของฮอลลีวูด กล่าวกันว่าภาพของเกย์บนจอภาพยนตร์มักจะยึดติดกับรูปแบบเพียงบางอย่างเท่านั้นเช่น ภาพของผู้ที่มีอาการตุ้ตึง (The Sissy) หนุ่มหน้าเศร้า เกย์โรคจิต เลสเบี้ยนก็มีแต่หญิงสาวไม่ปกติ เลสเบี้ยนผีดูดเลือด กล่าวกันว่าภาพของเกย์และเลสเบี้ยนยังไม่ได้ได้รับการนำเสนออย่างถูกต้องนัก แม้แต่ในบ้านเราภาพยนตร์ก็นำเสนอภาพตัวละครเหล่านี้ในลักษณะตัวละครที่เป็นตัวละครตลกไปกษา ชอบพูดจาหยาบค้าย หมกมุ่นอยู่ในเรื่องเพศ และมักปิดฉากชีวิตด้วยการฆ่าตัวตาย ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นการนำเสนอภาพด้านลบเพียงด้านเดียว

ปมรักร่วมเพศที่ซ่อนไว้ในภาพยนตร์มักจะผนวกเข้ากับทฤษฎีผู้ชมนิยม (Spectatorship) ในการศึกษาภาพยนตร์ยุคแรกๆ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ภาพยนตร์จากฮอลลีวูด แนวทางที่สำคัญของทฤษฎีนี้ที่มักจะถูกนำมาใช้บ่อยที่สุดก็คือ ทฤษฎีการจ้องมอง (Gaze) และภาพ (Look) ที่สัมพันธ์กับผู้ชม ซึ่งในสมัยต่อมา ทฤษฎีของการจ้องมองถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ในแง่ของการสร้างความรู้สึกอิโรติกของกลุ่มรักร่วมเพศที่มีต่อร่างกายของตัวละครหนุ่ม ซึ่งในกรณีนี้หมายความว่าตัวละครชายเป็นวัตถุที่ถูกจ้องมอง เป็นแนวความคิดที่สวนทางกับความคิดของลอรา มัลวี (Laura Mulvey) นักวิจารณ์ภาพยนตร์แนวสตรีนิยมชาวอังกฤษที่ว่า ภาพยนตร์ฮอลลีวูดส่วนใหญ่จะสนองตอบความต้องการของผู้ชมชายเป็นหลัก เพราะผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกจ้องมอง แต่ในทฤษฎีเกย์และเลสเบี้ยนกลับเห็นในทางตรงกันข้าม กล่าวคือร่างกายของตัวละครชายนั้นเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นเพศชาย และพวกเขาต่างหากที่ถูกจ้องมองโดยผู้ชมที่เป็นทั้งเกย์และหญิง ภาพยนตร์ที่นำเสนอโดยอดีตนักเพาะกล้าอย่าง ซิลเวสเตอร์ สตาโลน (Silvester Stalone) หรือของ คลอดด์ แวนแดม (Jean Claude Van Damme) ล้วนถูกตีความว่าเป็นวัตถุที่ถูกจ้องมองจากกลุ่มเกย์เป็นหลัก

สำหรับการแสดงของหนังสั้นในโครงการประกวดหนังสั้น Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่
 รุ่ง # 1 นี้ได้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับทฤษฎีเกย์และเลสเบียน (Gay and Lesbian Theory) และ
 ทฤษฎีควีเอร์ (Queer Theory) เพราะเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสั้นที่ว่าด้วยเรื่องของ
 ผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยให้ความสำคัญกับบุคคลเหล่านี้เป็นหลัก ตัวละคร นักแสดง ก็
 เป็นบทบาทของผู้มีความหลากหลายทางเพศเป็นหลัก ตลอดจนมีเนื้อหา กลุ่มผู้ชม หรือบุคคลของ
 ตัวละครและนักแสดงที่สามารถเข้าถึงกลุ่มรักร่วมเพศมากกว่า 1 กลุ่ม และถือเป็นงานของกลุ่มรักร
 ร่วมเพศหรือรักต่างเพศที่มีต่อกลุ่มรักร่วมเพศกลุ่มอื่น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างจากเรื่อง“พระจันทร์เป็น
 พยาน” ที่ผู้วิจัยกำกับได้มีการนำเอาทฤษฎีการจ้องมอง (Gaze) และภาพ (Look) ที่สัมพันธ์กับ
 ผู้ชมมาประกอบโดยในฉากแรกได้มีการสร้างความรู้สึกอิโรติกผ่านตัวละคร ทั้งในด้านของอารมณ์
 และด้านร่างกายโดยไม่ได้นำเสนอในด้านไปเปลือยแต่อย่างใด

การศึกษากาพย์ยนตร์ในแง่ของทฤษฎีควีเอร์คือความพยายามในการตรวจสอบหรือท้าทาย
 ความสับสนไม่ชัดเจนในเรื่องเพศหรือความรู้สึกทางเพศของงานประเภตินั้นนั่นเอง ส่วนในแง่ของ
 ทฤษฎีเกย์และเลสเบียนยังได้รวมไปถึงการวิเคราะห์ในเรื่องการสนองตอบความต้องการทางเพศ
 ของกลุ่มผู้ชมอีกด้วย ภาพยนตร์หลายเรื่องอาจจะไม่ได้มีการนำเสนอความต้องการเหล่านี้โดยตรง
 แต่ได้ซ่อนเร้นอารมณ์ปรารถนาของตัวละครไว้ในแง่ของการสร้างจินตนาการ โดยสรุปแล้วการ
 วิเคราะห์ภาพยนตร์ตามทฤษฎีเกย์และเลสเบียนมองได้ในประเด็นของตัวละคร ผู้กำกับ หรือแม้แต่
 ผู้ชม (อัญชลี ชัยวรพร, 2548: 284-287)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี- โครงการ Thai Queer Short Film 1” นี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยวิธีการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้กำกับภาพยนตร์สั้น และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยผู้วิจัยได้ส่งภาพยนตร์สั้นเข้าร่วมประกวดในเทศกาลหนังสั้นสิริรัฐ #1 และสามารถผ่านเข้ารอบ ได้รับทุนเพื่อสร้างงานภาพยนตร์สั้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะเป็นเครื่องบันทึกเสียง แล้วนำข้อเขียน บทความ เอกสาร รายงานวิจัยต่างๆที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกนักแสดง กำกับการแสดง และความหลากหลายทางเพศ มาเชื่อมโยงประเด็นและวิเคราะห์

แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ออกเป็น 2 วิธี คือ

1. ข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้กำกับและผู้ฝึกสอนนักแสดงในหนังสั้นเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล (Interview) จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
  - 2.1 ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นทั้ง 15 เรื่อง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)
  - 2.2 ผู้ฝึกสอนการแสดง (ในกรณีที่มีผู้ฝึกสอนการแสดงแทนผู้กำกับ) ในภาพยนตร์สั้นทั้ง 15 เรื่อง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้กำกับหนังสั้นในโครงการประกวดหนังสั้น Thai Queer Short Film หนังสั้นสิริรัฐ # 1
2. เครื่องบันทึกเสียงสัมภาษณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้กำกับผู้กำกับภาพยนตร์ในโครงการประกวดหนังสั้น Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รัฐ # 1
2. ประสพการณ์จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้กำกับและผู้ฝึกสอนนักแสดงในหนังสั้นเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้กำกับการแสดง และข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้กำกับและผู้ฝึกสอนนักแสดงในหนังสั้นเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน โดยแยกวิเคราะห์ตามกลุ่มความหลากหลายทางเพศอันได้แก่ ภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชาย 4 เรื่อง, ภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงรักหญิง 4 เรื่อง, ภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ 4 เรื่อง, และภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ 3 เรื่อง รวมเป็น 15 เรื่อง

การนำเสนอข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางอ้างอิง โดยแยกวิเคราะห์ตามกลุ่มความหลากหลายทางเพศอันได้แก่ ภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชาย 4 เรื่อง, ภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงรักหญิง 4 เรื่อง, ภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ 4 เรื่อง, และภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ 3 เรื่อง รวมเป็น 15 เรื่องอย่างเป็นระบบ แล้วนำมาสรุป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย “การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถีโครงการ Thai Queer Short Film 1” นี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้กำกับหนังสั้นทั้งหมด 15 เรื่อง เกี่ยวกับวิธีการ และเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดง ตลอดจนแนวทางการแนะนำและฝึกฝนนักแสดงในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับคัดเลือกมาไม่ตรงกับเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้ในหนังสั้นแต่ละเรื่อง 15 เรื่อง และนำบทสัมภาษณ์ที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

4.1 หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชาย

4.1.1 หนังสั้นเรื่อง หนึ่งในดวงใจ กำกับโดย สว่างสรรค์ สันติมณีรัตน์

4.1.2 หนังสั้นเรื่อง ชั้น 12A กำกับโดย นกอดล พันธา

4.1.3 หนังสั้นเรื่อง ผู้เลือก กำกับโดย ทศพล ทิพย์ทินกร

4.1.4 หนังสั้นเรื่อง ไม่มีชื่อคือความรู้สึก กำกับโดย เมธิณี จงศรี

4.2 หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงรักหญิง

4.2.1 หนังสั้นเรื่อง ปาในดวงใจ กำกับโดย นารีรัตน์ สุวรรณ

4.2.2 หนังสั้นเรื่อง กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก กำกับโดย จิตต์รัตน์ วงศ์บุญณะ

4.2.3 หนังสั้นเรื่อง ตลอดไป กำกับโดย สุทธิภูมิ ชุมทอง

4.2.4 หนังสั้นเรื่อง The Inconvenient Truth กำกับโดย สุนน อุ่นสาธิต

4.3 หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ

4.3.1 หนังสั้นเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน กำกับโดย กัญญาพิชญ์ ปวีดาภา

4.3.2 หนังสั้นเรื่อง (S)he กำกับโดย ณัฐพล พลรักษา

4.3.3 หนังสั้นเรื่อง คมสัน กำกับโดย บรรจง ทานันท์

4.3.4 หนังสั้นเรื่อง ถ้าโลกนี้ไม่มีผู้ชาย กำกับโดย ประภัสสร อัครวีระเสถียร

4.4 หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

4.4.1 หนังสั้นเรื่อง ตูปลาที่ไม่มีตุ๊ด (ปลา) อยู่ในตู้ กำกับโดย ปรีชายุทธ แซ่จ้ง

4.4.2 หนังสั้นเรื่อง เรื่องของเรื่องที่ไม่มีชื่อเรื่อง(เป็นใคร?) กำกับโดยชลธิชา ตั้งวรมงคล

4.4.3 หนังสั้นเรื่อง รักไม่รู้จบ กำกับโดย ดวงพร ปิยวรรณท์

จากภาพยนตร์สั้นทั้งหมด 15 เรื่อง มีภาพยนตร์สั้นจำนวน 13 เรื่องที่มีการพัฒนางานมาจากโครงเรื่องและบทการแสดงที่ผู้กำกับเขียนขึ้น โดยนิยมผลิตภาพยนตร์สั้นในแนวรอม่า เนื่องจาก ผู้กำกับต่างต้องการเล่าเรื่องสะท้อนมุมมองชีวิต และปัญหาของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ทำให้ผู้กำกับต้องการนักแสดงที่มีพื้นฐานและความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดง มีประสบการณ์ด้านการแสดง และมีความสามารถที่จะแสดงได้ในทุกแนวภาพยนตร์ที่ผู้กำกับต้องการ ในส่วนของภาพยนตร์สั้นอีก 2 เรื่องได้แก่ ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ตลอดไป กำกับโดย สุทธิภูมิ ชุมทอง และภาพยนตร์สั้นเรื่อง เรื่องของเรื่องที่ไม่มีชื่อเรื่อง(เป็นใคร?) กำกับโดย ชลธิชา ตั้งวรมงคล ผู้กำกับมีวิธีการนำเสนอผลงานที่แตกต่างจากภาพยนตร์สั้นเรื่องอื่น โดยผู้กำกับมองเห็นมุมมองชีวิตของคนใกล้ตัวที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นเพื่อนของผู้กำกับ กลายเป็นแรงบันดาลใจในการผลิตภาพยนตร์สั้นออกมาในรูปแบบสารคดี ทำให้ไม่มีบทการแสดง และไม่มีภาคัดเลือกนักแสดง เพราะผู้กำกับใช้วิธีการถ่ายทำชีวิตจริงของตัวนักแสดงโดยตรง ซึ่งไม่ตรงกับการทำวิจัยในหัวข้อ การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี – โครงการ Thai Queer Short Film 1 การวิจัยนี้จึงไม่ขอยกภาพยนตร์สั้นแนวสารคดีทั้ง 2 เรื่องนี้มาประกอบการวิจัย

ทั้งนี้ในบทที่ 4 นี้ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาวิธีการและเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงของผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้น # 1
2. ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมาไม่มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาวิธีการและเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงของผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้น # 1

โครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้น # 1 นี้ แม้ว่าจะเป็นการผลิตและนำเสนอภาพยนตร์สั้น แต่ธรรมชาติของภาพยนตร์สั้นนั้นก็มีความแตกต่างที่คล้ายกับการผลิตและนำเสนอภาพยนตร์ที่ฉายในโรงใหญ่ๆ คือมีการทำ pre-production, production, และ post-production ในส่วนของโครงการนี้หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลพบว่า ปัญหาข้อจำกัดของผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการนี้ที่เกิดขึ้นคือ เรื่องของเวลา และงบประมาณ

โครงการได้มีการมอบเงินทุนเป็นจำนวน 5,000 บาทในการผลิตภาพยนตร์สั้นซึ่งหลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้กำกับพบว่า เป็นจำนวนเงินที่น้อยไปไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผู้กำกับประสบปัญหาเช่น ปัญหาค่าตัวนักแสดง ปัญหาการเช่าอุปกรณ์ถ่ายทำ และอื่นๆ ประกอบกับมีระยะเวลาในการถ่ายทำงานรวมถึงส่งผลงานที่ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากโดยมากผู้กำกับทุกท่านที่เข้าร่วมโครงการนี้ต่างก็มีงานประจำ หรืองานอื่นๆ ทำกันอยู่แล้ว ทำให้ผู้กำกับส่วนใหญ่ทำการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างง่ายแบบไม่ยึดติดกับแนวคิดทฤษฎีเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีคัดเลือกนักแสดงโดยอาศัยขอความช่วยเหลือจากเพื่อนใกล้ตัวในการช่วยหานักแสดง หรือขอให้เพื่อนมาช่วยรับบทเป็นนักแสดง เนื่องจากไม่มีงบประมาณไปจ้างนักแสดง อีกทั้งผู้กำกับในโครงการยังพยายามหานักแสดงที่มีพื้นฐาน ทักษะ หรือประสบการณ์ทางการแสดงอยู่แล้วมารับบทเป็นตัวละครเนื่องจากไม่มีเวลาทำการฝึกฝนนักแสดงอีกด้วย

1. ผลการวิจัยแนวความคิดเรื่องการคัดเลือกนักแสดง (Casting)

กระบวนการนี้จะอยู่ในขั้นตอน pre-production ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดงที่เหมาะสม หรือมีความสามารถอื่นๆทางการแสดง โดยหลักแล้วจะให้ฝ่ายคัดเลือกนักแสดง หรือฝ่ายแคสตีง ทำการคัดเลือกในครั้งแรกก่อน ซึ่งนักแสดงจะต้องแสดงความสามารถที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ภาพยนตร์ได้เขียนไว้ให้เหมาะสมกับตัวนักแสดง ไม่ว่าจะเป็นท่วงท่า น้ำเสียง หรือความสามารถอื่นๆที่ฝ่ายแคสตีงต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาทนั้นๆด้วย

ในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้น # 1 นี้ ด้วยความที่เป็นภาพยนตร์สั้นผู้กำกับจึงกลายเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลายอย่าง เพราะเป็น production ขนาดเล็ก ซึ่งหน้าที่หนึ่งของผู้กำกับต้องรับผิดชอบก็คือการคัดเลือกนักแสดงเอง เพราะผู้กำกับจะเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุด และมีภาพอยู่ในหัวแล้วว่าต้องการนักแสดงที่จะมาสวมบทบาทเป็นตัวละครต่างๆนั้นควรมีบุคลิก ลักษณะ อุปนิสัยใจคอเช่นไร ผู้วิจัยพบว่าผู้กำกับแต่ละคนต่างก็มีรูปแบบวิธีการในการคัดเลือกนักแสดงที่แตกต่างกันออกไป แต่สำหรับวิธีการร่วมแบบเดียวกันที่ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้น # 1 ใช้คือ ผู้กำกับใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบเฉพาะบทกับตัวละครในเรื่องโดยผู้กำกับมีภาพบุคลิกตัวละครที่ต้องการไว้อย่างชัดเจนแล้วในหัวสมอง จึงได้ทำการติดต่อนักแสดงโดยเริ่มจากคนใกล้ตัวที่มีบุคลิก รูปร่าง หน้าตา ความสามารถทางการแสดง ตลอดจนอารมณ์ ตรงตามกับผู้กำกับต้องการเช่น เพื่อน เพื่อนสนิท หรือรุ่นน้อง เป็นต้น

เนื่องจากมีข้อจำกัดที่เกิดขึ้นคือ เรื่องเวลา และงบประมาณ ทำให้ผู้กำกับไม่ยอมเสียเวลา มากนักอยู่กับขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยพบว่าข้อดีของการคัดเลือกนักแสดงแบบเฉพาะบทโดยการติดต่อ เพื่อน เพื่อนสนิท หรือรุ่นน้อง ให้มาร่วมงานนั้นทำให้บรรยากาศใน production เกิดความเป็น กันเอง ไม่เกร็ง และง่ายต่อการทำงานสื่อสารพูดคุยระหว่างนักแสดงกับผู้กำกับภายใต้ข้อจำกัด ที่ว่ามึงบไม่เยอะพอที่จะไปจ้างนักแสดง และมีเวลาในการถ่ายทำที่จำกัดในระยะสั้น ทำให้ไม่มีผู้ กำกับท่านใดเลือกใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบสัมภาษณ์ตัวต่อตัว (Personal-Interview Method) คือการเปิดให้นักแสดงที่สนใจเข้ามาสมัครคัดเลือก มีการคัดเลือกนักแสดงสองรอบ หลังจากได้นักแสดงมาแล้วมีการพูดคุยสอบถามถึงข้อมูลของนักแสดง เช่นประสบการณ์ทางการ แสดง จากนั้นมีการอ่านบททำ First Reading ตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อดูบุคลิกลักษณะ น้ำเสียง ตลอดจนท่วงท่าของนักแสดงว่าตรงกับบทและตัวละครแค่ไหน ซึ่งอย่างที่ได้อ้างไว้ในช่วงต้นว่า ผู้ร่วมงานในหนังสั้นโครงการนี้โดยมากประกอบอาชีพมีงานประจำ หรืองานอื่นๆทำอยู่แล้วทำให้ ไม่มีเวลาในการนัดทุกคนมาพบกันหลายๆครั้ง ประกอบกับผู้กำกับไม่มีงบประมาณในการจ้าง นักแสดงซึ่งแต่ละครั้งทีมนัดมาพบกันจะต้องมีการจ่ายเงินเกิดขึ้นซึ่งทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ

ในส่วนของวิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบแสดงสด (Improvisational Approach) ก็เป็นอีก หนึ่งวิธีการคัดเลือกนักแสดงที่ไม่มีผู้กำกับท่านใดเลือกใช้วิธีนี้ เนื่องจากใช้เวลามากในการทำ การทดสอบนักแสดง ประกอบกับเหตุผลที่ได้กล่าวไปในข้างต้นอีกด้วย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การ คัดเลือกนักแสดงแบบสัมภาษณ์ตัวต่อตัว (Personal-Interview Method) และการคัดเลือก นักแสดงแบบแสดงสด (Improvisational Approach) เป็นวิธีการคัดเลือกนักแสดงที่เป็นทางการ โดยมากพบในการคัดเลือกนักแสดงในภาพยนตร์ใหญ่ที่ฉายในโรงภาพยนตร์เนื่องจากเป็น production ใหญ่ที่มีงบประมาณมาสนับสนุน และมีตลาดภาพยนตร์ที่ใหญ่กว่าตลาดภาพยนตร์ สั้นอยู่มาก ทำให้วิธีการในการคัดเลือกนักแสดงของภาพยนตร์สั้นนั้นค่อนข้างมีการเปลี่ยนแปลง เป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้กำกับโดยอาศัยการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปเรื่อยๆ

งานวิจัยนี้มีผู้กำกับที่เป็นเพศชาย 2 คน, เพศหญิง 2 คน, ผู้หญิงข้ามเพศ 1 คน, ชายรักชาย 4 คน, และหญิงรักหญิง 4 คน รวมเป็น 13 คนจากภาพยนตร์สั้น 13 เรื่อง เนื่องจากภาพยนตร์สั้น อีก 2 เรื่องเป็นภาพยนตร์สั้นแนวสารคดีซึ่งไม่ตรงกับการทำวิจัยในหัวข้อ การคัดเลือกและฝึกฝน นักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี- โครงการ Thai Queer Short Film 1 การวิจัยนี้จึงไม่ขอยก ภาพยนตร์สั้นแนวสารคดีทั้ง 2 เรื่องนี้มาประกอบการวิจัย

สิ่งที่ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้น # 1 ใช้เป็นเกณฑ์ และวิธีการในการคัดเลือกนักแสดง คือ

ผู้กำกับในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้น # 1 แต่ละคนต่างก็มีเกณฑ์ และรูปแบบวิธีการในการคัดเลือกนักแสดงที่แตกต่างกันออกไป โดยมีวิธีการร่วมแบบเดียวกันที่ผู้กำกับใช้คือ วิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบเฉพาะบทกับตัวละครในเรื่องโดยผู้กำกับมีภาพบุคลิกตัวละครที่ต้องการไว้อย่างชัดเจนแล้วในหัวสมอง จึงได้ติดต่อนักแสดงโดยเริ่มจากคนใกล้ตัวที่มีบุคลิก รูปร่าง หน้าตา ความสามารถทางการแสดง ตลอดจนอารมณ์ ตรงตามที่ต้องการเช่น เพื่อน เพื่อนสนิท หรือรุ่นน้อง เป็นต้น ซึ่งการวิจัยสามารถแบ่งเกณฑ์ที่ผู้กำกับในโครงการเลือกใช้ได้ดังนี้

1. เพศ (Sex, Gender, Sexuality)

เกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงจากเพศของนักแสดง ถือเป็นโจทย์สำคัญโดยหากผู้กำกับสามารถคัดเลือกนักแสดงที่มีเพศวิถีตรงตามเพศของตัวละครได้แล้วนั้น ผลงานที่ออกมาจะดูสมจริง อีกทั้งยังส่งผลถึงการประหยัดเวลาในการกำกับเนื่องจากนักแสดงเข้าใจในความรู้สึกนึกคิด และสถานการณ์ของเพศนั้นๆอยู่แล้ว ทำให้ผู้กำกับไม่ต้องเสียเวลาอธิบายธรรมชาติเพศของตัวละครที่ไม่ตรงกับตัวนักแสดง เหมาะกับการทำงานที่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา

ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นเรื่อง ชั้น 12A กำกับโดย นภดล พันธา ใช้วิธีการติดต่อเพื่อนของผู้กำกับซึ่งมีอาชีพเป็นอาจารย์ด้านการแสดงที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งให้ช่วยหานักแสดงที่เป็นนักศึกษาด้านการแสดงและมีความสนใจให้มาช่วยแสดงในภาพยนตร์สั้น เนื่องจากผู้กำกับคิดว่าหากได้นักแสดงที่มีทักษะทางการแสดงอยู่แล้วจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างง่ายและรวดเร็วขึ้น โดยหลังจากเล่ารายละเอียดของโครงการคร่าวๆ และส่งโครงเรื่องให้ผู้กำกับเป็นผู้แต่งไปให้อาจารย์ท่านนี้อ่าน ก็ได้รับคำตกลงในการช่วยเหลือเนื่องจากโครงเรื่องมีความน่าสนใจทันที

“เพื่อนถามผมว่าต้องการนักแสดงแบบไหน ผมก็บอกข้อกำหนดไปว่า**ขอผู้ชายจริงๆ หรือเกย์ที่ไม่แสดงออกเลยก็ได้ และผู้หญิงที่มีหน้าตาคล้ายกับผู้ชาย มีลักษณะภายนอกคล้ายกัน** เพราะในเรื่องเขาต้องเล่นเป็นคนเดียวกัน แค่นั้นแล้วเพื่อนผมก็จัดการส่งรูป และประวัตินักแสดงมาให้เลือก ผมไม่ได้คัดเลือกนักแสดงจากการแสดงเพราะไม่ค่อยมีเวลา ใช้วิธีคัดจากรูปภาพอย่างเดียวจนเหลือผู้ชายกับผู้หญิงคู่สุดท้ายแต่หน้าตาไม่เหมือนกันเท่าไร จึงแก้ปัญหา

ด้วยการเปลี่ยนใจทายเป็นหน้าตาไม่ต้องเหมือนกันก็ได้” (นภดล พันธา, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2553)

การคัดเลือกนักแสดงหลังจากแจ้งคุณสมบัตินักแสดงที่ผู้กำกับ จะเห็นได้ว่าเกณฑ์แรกของผู้กำกับคำนึงถึงในการคัดเลือกนักแสดงคือเรื่องเพศวิถีของนักแสดง และเกณฑ์ต่อมาคือเรื่องของรูปร่าง ลักษณะ เนื่องจากผู้กำกับไม่ต้องการให้ตัวละครตัวนี้มีการแสดงออกใดๆที่เกินความเป็นผู้ชาย เนื่องจากมีตัวละครเพศหญิงมาเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์แทนมุมที่แสดงออกถึงความเป็นผู้หญิงของตัวละครที่มีความรักแบบชายรักชายอยู่แล้ว เป็นเหตุให้ผู้กำกับต้องการนักแสดงที่เป็นเพศชายเพื่อตัดปัญหาเรื่องการแสดงออกที่มากเกินไป หรือนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชาย แต่ไม่มีการแสดงออกทางกิริยาวาจาที่เกินความเป็นชายก็ได้ โดยหากนักแสดงมีประสบการณ์ความรัก ในด้านที่จะต้องทำการตัดสินใจบอกรักกับคนที่ชอบแล้วยิ่งดี ผู้กำกับมองว่าภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับทุกคนเพราะครั้งหนึ่งคนเราไม่ว่าจะมีเพศวิถีอะไรก็ตามต้องมีการตัดสินใจที่จะบอกรักใครสักคน

หลังจากแจ้งความต้องการไปยังเพื่อนที่เป็นอาจารย์แล้ว ผู้กำกับได้รูปพร้อมประวัติของนักแสดงชายมา 2 คน คนหนึ่งเป็นผู้ชายจริงๆ อีกคนหนึ่งมีเพศวิถีแบบชายรักชายที่ไม่แสดงออกเลยตามที่ผู้กำกับต้องการ ในตอนแรกผู้กำกับอยากได้นักแสดงที่เป็นผู้ชายจริงๆมาเล่น เนื่องจากผู้กำกับไม่ต้องการให้ตัวละครนี้มีการแสดงออกที่เกินผู้ชายอย่างชัดเจน

“ตอนแรกได้นักแสดงที่เป็นผู้ชายจริงๆมาเล่นบทเกย์ ก็พบว่าถ้าไม่มีเวลานั้นเค้าจริงๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือนักแสดงจะแสดงออกมาแข็งแรงๆกระโดดกระเดก ไม่เป็นธรรมชาติ ทำให้ต้องเปลี่ยนตัวนักแสดงไปเพราะผมไม่มีเวลา” (นภดล พันธา, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2553)

จากบทสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่าผู้กำกับคำนึงถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นหากมีการคัดเลือกนักแสดงที่มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ โดยหลังจากที่ได้ปรึกษากับเพื่อนที่เป็นอาจารย์แล้วพบว่าสำหรับนักแสดงชายหากไม่มีเวลาปลุกปั้นเขาจริงๆแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือนักแสดงจะแสดงออกมาแข็งแรงๆกระโดดกระเดก ไม่เป็นธรรมชาติ ซึ่งด้วยข้อจำกัดที่ตัวผู้กำกับมีในเรื่องของเวลา ทำให้ผู้กำกับทำการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเปลี่ยนใจไปเลือกนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายแต่ไม่แสดงออกเลย ประกอบกับนักแสดงเคยมีประสบการณ์ชีวิตจริงๆ คล้ายกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์สั้นคือนักแสดงที่คัดเลือกมามีเพศวิถีแบบชายรักชายและเคยรู้สึกสับสนจริงๆในชีวิตเกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะบอกรักกับคนเพศเดียวกัน

ภาพที่ 2 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ชั้น 12A”

“ในชีวิตจริงเค้าเป็นเกย์จริงๆที่ไม่ได้แสดงออก แต่ผมไม่แน่ใจว่าในชีวิตจริงเค้าปกปิดพ่อแม่และสังคมหรือเปล่า แต่รู้ว่าถ้าอยากให้เค้าแสดงต้งต้งเค้าก็ทำได้ อยากให้แสดงแมนๆเค้าก็สามารถทำได้” (นภดล พันธา, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2553)

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการทางโทรศัพท์แล้ว ผู้กำกับได้นัดวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้น 1 วันเต็มๆ เนื่องจากทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่มีการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนแต่อย่างใด

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน ในเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ทำงานในฐานะผู้กำกับเองโดยใช้วิธีการติดต่อเพื่อนของผู้วิจัยโดยเริ่มตัดสินใจจากเพศของนักแสดงก่อน การคัดเลือกนักแสดงผู้หญิงข้ามเพศให้มารับบทเป็นตัวละครผู้หญิงข้ามเพศที่มีความรัก ขณะเดียวกันก็มีความลับที่ว่าแฟนที่กำลังคบกันอยู่นั้น ไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าผู้หญิงที่เขากำลังคบหาอยู่เป็นผู้หญิงข้ามเพศ ผู้กำกับไม่ตัดสินใจที่จะเลือกผู้หญิงจริงๆให้มารับบทเป็นผู้หญิงข้ามเพศเนื่องจากแม้ว่าลักษณะภายนอกอาจจะดูกลมกลืนคล้ายกันจนแยกไม่ออก แต่ประสบการณ์ชีวิตในเรื่องความรักจะมีมุมที่ค่อนข้างแตกต่างกัน ผู้กำกับเชื่อว่าผู้หญิงจริงๆจะไม่เข้าใจธรรมชาติบางอย่างของผู้หญิง

ข้ามเพศได้เท่ากับตัวผู้หญิงข้ามเพศที่มีประสบการณ์แบบนี้เองจริงๆ ประกอบกับความคิดที่ว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ การคัดเลือกนักแสดงที่เหมาะสมและการกำกับที่สามารถสื่อถึงอารมณ์ และสามารถเข้าถึงจิตใจคนดูได้ ถือว่าเป็นเรื่องท้าทาย

ผู้วิจัยในฐานะผู้กำกับการแสดงจากเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน มีความต้องการนักแสดงที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศจริงๆที่ใช้ชีวิตปกติอยู่ในสังคมแบบผู้หญิงธรรมดาๆคนหนึ่ง เพราะในเรื่องพระจันทร์เป็นพยานเค้าต้องรับบทเป็นผู้หญิงข้ามเพศที่เหมือนผู้หญิงมากและพระเอกในเรื่องก็ไม่รู้มาก่อนด้วยว่าแฟนตัวเองเป็นผู้หญิงข้ามเพศ ชนิดว่าแยกไม่ออกถ้าไม่บอก คือใจจริงก็ต้องการให้ผู้ชมดูไม่ออกด้วยโดยหากไม่บอกว่าเป็นหนังสั้นที่มาจากโครงการนี้ในตอนแรกก็อยากให้ผู้ชมคิดว่าเป็นหนังรักกึ่งกึ่งชายหญิงปกติทั่วไป

เนื่องด้วยผู้วิจัยมีเพื่อนที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศที่มีบุคลิกลักษณะตรงตามที่ต้องการและค่อนข้างที่จะสนิทกันเพราะเป็นเพื่อนตั้งแต่สมัยเรียนชั้นประถม ทำให้ทราบว่าเพื่อนที่เป็นเป้าหมายนี้มีนิสัยใจคอเป็นอย่างไร มีประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาเป็นอย่างไร เหมาะที่จะสวมบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องนี้ไหม เมื่อเห็นว่าเป้าหมายมีคุณสมบัติที่จะเป็นตัวละครได้จึงได้ทำการติดต่อขอความช่วยเหลือให้มาช่วยแสดงในภาพยนตร์สั้นให้ โดยนักแสดงที่เลือกมานี้มีทักษะและประสบการณ์ด้านการแสดงมาบ้างแล้ว ทำให้เข้าใจธรรมชาติของการแสดง เนื่องจากผู้วิจัยคำนึงถึงปัญหาเรื่องเวลาที่มีค่อนข้างจำกัด

ขณะที่ผู้วิจัยเขียนเรื่องนี้ขึ้น ผู้วิจัยนึกถึงเพื่อนที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศคนนี้เลยเพราะเขาเคยผ่านประสบการณ์เรื่องนี้มากับตัวเอง เค้าต้องเข้าใจอารมณ์ที่เราต้องการให้สื่อออกไปแน่นอน แต่ในหนังกับชีวิตจริงไม่เหมือนกัน ในชีวิตจริงตอนนั้นพอผู้ชายรู้ว่าเป็นผู้หญิงข้ามเพศ เขาก็หายไปเลย ใจร้ายมาก คือตกลงไม่รู้ว่าจะเวลาคนเรารักกันจริงๆรักกันตรงไหนกันแน่ รักที่ตัวเรา หรือว่ารักที่สิ่งของนอกกายที่เรามี หรือว่ารักตัวเค้าเองกันแน่หมายถึงที่อยากแต่งงานอยากมีลูกตามแบบแผนทั่วไป แต่ในหนังสั้นเรื่องนี้ผู้วิจัยสร้างให้ตอนจบเป็นแบบ Happy Ending คือไหนๆมันก็เป็นหนังของเรา เราก็อยากให้ Positive Attitude กับผู้ชมทุกๆเพศ โชคดีมากที่พอบอกเพื่อนแล้วเขาตอบตกลง ดูคิวของคิวว่างไว้ให้เลย เพราะใช้เวลาถ่ายทำ 3 วัน 3 ฉาก เกรงใจมากเพราะเงินที่ให้นักแสดงก็ไม่มาก พอแค่ค่ารถเอง

ภาพที่ 3 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “พระจันทร์เป็นพยาน”

การคัดเลือกนักแสดงผู้ชายจริงๆให้มารับบทเป็นพระเอกในเรื่องค่อนข้างมีปัญหา ผู้กำกับเริ่มจากการติดต่อรุ่นน้องผู้ชายสามคนที่เป็นผู้ชายจริงๆ และมีบุคลิก รูปร่าง หน้าตา ตามที่ต้องการ นักแสดงคนที่หนึ่งหลังจากที่ได้ฟังรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการแล้วให้คำตอบและเหตุผลว่าโครงการเป็นการทำหนังเฉพาะกลุ่ม นักแสดงกลัวคนรอบข้างและสังคมจะเกิดความสงสัยในเพศวิถีของตน จึงขอปฏิเสธที่จะเข้าร่วมเป็นนักแสดง นักแสดงคนที่สองหลังจากที่ได้ฟังรายละเอียดโครงการแล้วไม่มีปัญหาใดๆ แต่หลังจากที่ได้ฟังเนื้อเรื่องย่อ ประกอบกับผู้กำกับบอกรายละเอียดฉากแต่ละฉาก และภาพที่ต้องการจะให้ปรากฏในหนังซึ่งบางฉากจะต้องมีการกอดและจูบ นักแสดงให้คำตอบและเหตุผลว่าตัวนักแสดงกลัวจะมีปัญหากับครอบครัวที่ในภายหลังจากที่ได้ดูหนังสั้นเรื่องนี้แล้วอาจจะไม่เข้าใจ ประกอบกับมีฉากกอดและจูบกับนักแสดงที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศด้วย ทำให้ไม่สะดวกที่จะร่วมแสดง นักแสดงคนที่สามผู้กำกับได้บอกถึงรายละเอียดโครงการและเนื้อเรื่องย่อ พร้อมกับส่งบทให้อ่าน นักแสดงท่านนี้ให้คำตอบรับเล่น แต่ในครั้งนี้ผู้กำกับไม่ได้อธิบายเหมือนนักแสดงคนที่สองว่าจะต้องมีฉากกอด และฉากจูบกันโดยผู้กำกับคิดว่าจะไปบอกและแก้ปัญหากันในภายหลังระหว่างถ่ายทำ

การคัดเลือกนักแสดงชายเป็นโจทย์ที่ยากที่สุด คือด้วยความที่โครงการเป็นหนังเฉพาะกลุ่มคนยังไม่รู้ ไม่เข้าใจในเรื่องความหลากหลายทางเพศมากนักหมายถึงใช่แหละ บอกว่ารับได้กันจะเป็นตุ๊ดเป็นเกย์ขอให้ไม่ทำให้ใครเดือดร้อนก็แล้วกัน ฟังดูดีมาก แต่ลึกๆแล้วระดับการรับได้ของแต่ละคนอยู่ที่จุดไหน ไม่ใช่บอกว่ารับได้แล้วจะเหมารวมไปว่ารับได้ทุกอย่างเลย เช่น รับได้ใช่ไหมถ้าเกย์แต่งงานกับเกย์คุณรับได้ไหมละ ถ้าผู้หญิงข้ามเพศใช้คำนำหน้าชื่อว่า นางสาว คุณรับได้ไหมละ ดังนั้นสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการคัดเลือกนักแสดงคือ เราต้องการตัวละครผู้ชายจริงๆ ตัว

ใหญ่ๆ ดูอบอุ่น เป็นผู้ชายดีที่รักแฟนมากๆ ก็ไปตามหาอยู่สามคนจากเพื่อนๆ ทั้งสามคนนี้เคยผ่านงานแสดงมาบ้างคือเพื่อให้ง่ายต่อการกำกับของเราเพราะเวลาไม่มีเท่าไร แล้วยังจะเกรงใจด้วยเพราะเราขอถ่าย 3 วันแหละ คนแรกแค่บอกว่าโครงการอะไรก็หัวเราะแล้ว บอกเราว่าไม่เอาเดี๋ยวคนเข้าใจผิดคิดว่าเป็นเกย์ นี่แสดงให้เห็นแล้วว่าคนเราในสังคมยังไม่เข้าใจเรื่องเพศนะ ผู้หญิงข้ามเพศไม่ได้ชอบเกย์ เกย์คู่กับเกย์ เราเป็นผู้หญิงเราชอบผู้ชายต่างหาก แต่เขาก็ไม่รับเล่นซึ่งก็ไม่เป็นไรหาต่อไป จนเจอคนที่สองเราก็บอกรายละเอียดไปตามปกติ ตอนแรกดูเหมือนจะโอเครับเล่นแล้ว เราก็ด้วยความอยากให้เห็นกระจ่างชัดเจนก็เลยอธิบายว่าบางฉากต้องมีกอดนะ แล้วฉากจูบอยากได้จูบจริงไหมไหมให้เวลาไปคิดก่อน ปรากฏว่าวันต่อมาโทรมาบอกว่าไม่สะดวกเล่นเพราะกลัวที่บ้านเห็นหนังแล้วจะไม่เข้าใจคิดว่าเป็นเกย์ แล้วก็ไม่ได้สะดวกจากกอดจูบที่เราบอกด้วยเพราะเค้าไม่ใช่ผู้หญิง เราก็ไม่พูดอะไรมากตอบไปว่า คะ แล้วก็หาคนใหม่จนมาได้คนที่สามเป็นรุ่นน้องที่คณะซึ่งคนนี้เขาชอบเรื่องงานอาร์ต งานแสดงอยู่แล้วเขาก็ตกลงรับปากเล่น แต่ในครั้งนี้อาจไม่ได้บอกว่าจะมีฉากกอดจูบนะ คิดในใจว่าเขาเท่าที่ได้ละกัน ถ้าจูบไม่ได้จริงๆ ก้อใช้ภาพมุกมุกก็ได้อคือไม่เรื่องมากแล้วเพราะเวลาไม่มี แล้วก็ค่อยไปแก้ไขสถานการณ์เอาดาบหน้าเลย

สุดท้ายการคัดเลือกนักแสดงที่มีเพศวิถีเป็นแบบชายรักชาย มีการแสดงออกอย่างชัดเจนโดยคนหนึ่งแต่งตัว แต่งหน้าเป็นผู้หญิงในชีวิตจริงๆ แต่ยังไม่คิดผ่าตัดแปลงเพศ และอีกคนแต่งตัวเป็นชายแต่มีการแสดงออกไปทางผู้หญิง ในขั้นตอนนี้ไม่มีปัญหาใดๆ เพราะผู้กำกับขอห้องให้เพื่อนสนิทที่เรียนอยู่คณะเดียวกันมาช่วยเหลือในการแสดงโดยทั้งสองคนมีบุคลิกตรงตามที่ต้องการ โดยตัวละครมีเพศวิถีเป็นแบบชายรักชายที่แต่งตัวแต่งหน้าเลียนแบบผู้หญิง ต้องมีลักษณะตัวใหญ่ เป็นผู้ใหญ่อ่อนโยน ในขณะที่เดียวกันก็มีความน่ารักแบบเป็นผู้หญิงอยู่ในตัวมากกว่าความเป็นผู้ชาย ตัวละครอีกตัวเป็นเพศชายที่มีเพศวิถีเป็นแบบชายรักชายแต่งตัวเป็นชายแต่มีการแสดงออกไปทางผู้หญิง ผู้วิจัยต้องการนักแสดงที่มีบุคลิกเป็นผู้ชายหลายๆ หากนั้งเฉยไม่พูดไม่แสดงอารมณ์ก็จะรู้สึกว่าเป็นผู้ชายปกติ แต่เมื่อเปิดปากพูดก็จะให้ความรู้สึกแสดงออกไปทางผู้หญิงมากๆ

สองคนนี้เค้ามีทักษะทางการแสดงอยู่แล้ว แล้วมีบุคลิก ลักษณะ เพศที่ตรงกับที่เราต้องการพอดี ด้วยความที่เราค่อนข้างสนิทกับทั้งสองคนเลยพูดง่ายมาก ขอให้มาช่วยแสดงหน่อยก็มีบอกสิ่งที่เราต้องการคร่าวๆ ว่าเรื่องเป็นแบบนี้เราอยากให้เล่นแบบนี้ เล่นได้ไหม ซึ่งเขาก็ตกลงทั้งคู่เพราะเล่นได้อยู่แล้ว

ภาพที่ 4 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “พระจันทร์เป็นพยาน”

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการโดยเป็นการพูดคุยแบบตัวต่อตัวที่มหาวิทยาลัยแล้ว ผู้กำกับได้ทำการนัดวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นทันที 3 วัน 3 คืน โดยไม่มีการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนแต่อย่างใด

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง The Inconvenient Truth กำกับโดย สุমন อุ่นสาธิต เป็นภาพยนตร์สั้นอีกเรื่องที่ใช้เกณฑ์เรื่องเพศในการคัดเลือกนักแสดงเป็นอันดับแรก

ภาพที่ 5 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “The Inconvenient Truth”

“เรื่องนี้ผู้หญิงสองคน ทอมหนึ่งคนเป็นหลัก ซึ่งทุกคนมีเพศวิถีในชีวิตจริงๆ ที่ตรงกับตัวละครหมด ตอนแรกมีไปเจอน้องคนหนึ่งเป็นทอมเราก็ตัดต่อเขาว่ามาเล่นให้ได้ไหม ปรากฏว่าเขาไม่สนใจเนื่องจากเขามีแฟน แล้วแฟนเขาชี้หิ้งก็กลัวว่ามาเล่นแล้วจะมาเจอคนนั้นคนนี้เยอะเยอะ

เลยไม่รับเล่นซึ่งพี่ก็ไม่เป็นไรก็เลยใช้วิธีลากๆเอาเพื่อนมาช่วยเอาคือบังคับมาเล่นเลย ไม่ได้ใช้วิธีการแคสดีังอะไรเพราะไม่มีเวลา” (สุมน อุ่นสาริต, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2553)

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการทางโทรศัพท์แล้ว ผู้กำกับได้ทำการนัดวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นทันที เนื่องจากที่ทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่มีการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนแต่อย่างใด

2. บุคลิกลักษณะภายนอก (Character, Looks, Appearance)

เกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงจากบุคลิกรูปร่างลักษณะโดยทั่วไป และลักษณะพิเศษของนักแสดง เนื่องจากในโครงการนี้ผู้กำกับเป็นผู้ที่มองเห็นภาพทั้งหมดตั้งแต่แรกเริ่มที่เขียนโครงเรื่องส่งเข้ามายังโครงการ ดังนั้นภาพตัวละครที่ชัดเจนจึงมาจากจินตนาการ และความคิดของผู้กำกับ กลายเป็นเกณฑ์ที่ผู้กำกับในโครงการนี้ต่างนิยมนำมาใช้ในการพิจารณาคัดเลือกนักแสดง

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ผู้เลือก กำกับโดย ทศพล ทิพย์ทินกร ผู้กำกับใช้วิธีการติดต่อเพื่อนของผู้กำกับโดยเริ่มตัดสินใจจากบุคลิกลักษณะภายนอกก่อน เนื่องด้วยมีความสนิทสนมเพราะเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนกันอยู่แล้วทำให้ทราบว่าเพื่อนที่เป็นเป้าหมายนี้มีนิสัยใจคอเป็นอย่างไร เหมาะที่จะสวมบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องนี้ไหม เมื่อเห็นว่าเป้าหมายมีคุณสมบัติที่จะเป็นตัวละครได้จึงได้ทำการติดต่อขอความช่วยเหลือให้มาช่วยแสดงในภาพยนตร์สั้นให้ โดยนักแสดงที่เลือกมานี้มีทักษะและประสบการณ์ด้านการแสดงมาบ้างแล้ว ทำให้เข้าใจธรรมชาติของการแสดง เนื่องจากผู้กำกับคำนึงถึงปัญหาเรื่องเวลาที่มีค่อนข้างจำกัด

“ผมติดต่อเพื่อนที่มีบุคลิกลักษณะเป็นผู้นำ และดูมีอำนาจตรงตามที่ต้องการ ให้มาเล่นเป็นผู้สัมภาษณ์งาน ตัวละครนี้เป็นผู้ชายจริงๆที่พอเห็นคนมาสัมภาษณ์งานเป็นเกย์ก็เลยเกิดการดูถูกในความสามารถ ซึ่งในความคิดผมตัวละครตัวนี้ต้องดูเป็นผู้ใหญ่ที่มีอำนาจน้อยถึงจะมาสัมภาษณ์งานคนได้ ก็นึกถึงหน้าเพื่อนคนนั้นลอยเข้ามาเลย เพราะเค้ามีบุคลิกลักษณะค่อนข้างตรง และเคยผ่านงานแสดงมาบ้างด้วย หลังจากติดต่อนักแสดงและได้เล่าพล็อตเรื่องคร่าวๆให้ฟัง เค้าก็ตอบรับการตกลงเลยเพราะเค้าชอบเนื้อเรื่อง และคงเพราะเป็นเพื่อนกันอยู่แล้วก็เลยยินดีที่จะช่วยเหลือกัน” (ทศพล ทิพย์ทินกร, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2553)

ปัญหาจากการคัดเลือกนักแสดงคือ ในการคัดเลือกตัวละครที่มีเพศวิถีเป็นแบบชายรักชาย ผู้กำกับได้ทำการคัดเลือกนักแสดงไว้สองคนซึ่งทั้งคู่มีบุคลิกลักษณะตรงตามที่ต้องการ แต่หลังจากที่ได้พูดคุยกับนักแสดงทั้งสองคนแล้วพบว่า นักแสดงคนหนึ่งที่หนึ่งมีท่าทางการแสดงออกต้งต้งที่ชัดเจน และมากเกินไป ไม่ตรงตามที่ต้องการ ประกอบกับนักแสดงท่านนี้หลังจากทราบว่าถ้ารับเล่นภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้แล้ว จะต้องมีการนำไปเผยแพร่ออกสื่อสาธารณะตามนโยบายที่โครงการได้วางไว้ต่อไป ทำให้ตัวนักแสดงเกิดความรู้สึกไม่อยากจะรับเล่นด้วยเพราะกลัวจะถูกคนในสังคมมองว่ามีเพศวิถีแบบชายรักชาย (เนื่องจากบางสถานะนักแสดงท่านนี้ไม่ได้แสดงออกกับคนในสังคมว่ามีเพศวิถีเป็นแบบชายรักชาย) ในขณะที่นักแสดงที่สองมีลักษณะการแสดงออกที่ตรงตามที่ต้องการคือมีเพศวิถีเป็นแบบชายรักชายที่ไม่แสดงออกเลยจริงๆ หน้าตาดี และมีทักษะด้านการแสดงอยู่แล้ว ทำให้ผู้กำกับตัดสินใจเลือกนักแสดงคนที่สองมารับบทเป็นตัวละครที่มีเพศวิถีเป็นแบบชายรักชายที่กำลังถูกสัมภาษณ์งานสำหรับการคัดเลือกตัวละครที่เป็นเพศหญิง เนื่องจากไม่ค่อยมีบทบาทในเรื่องมากนัก ผู้กำกับได้ทำการติดต่อเพื่อนผู้หญิงจริงๆซึ่งมีทักษะด้านการแสดงอยู่แล้วให้มาช่วยแสดงให้ ซึ่งก็ได้รับการตอบรับอย่างง่ายดาย

ภาพที่ 6 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ผู้เลือก”

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการโดยเป็นการพูดคุยแบบตัวต่อตัวที่มหาวิทยาลัยแล้ว ผู้กำกับก็ได้ทำการนัดหมายวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นทันที เนื่องจากทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้อง

รับผิดชอบ โดยไม่มีการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนแต่อย่างใด

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง หนึ่งใจดวงใจ กำกับโดย สร้างสรรค์ สันติมณีรัตน์ ผู้กำกับเคยไปชมผลงานของนักแสดงท่านหนึ่งซึ่งเป็นนักแสดงละครเวทีที่ค่อนข้างมีชื่อเสียงในวงการละครเวที และมีบุคลิกลักษณะตรงตามตัวละครที่ผู้กำกับต้องการ ผู้กำกับมีความรู้สึกประทับใจ ประกอบกับเพื่อนสนิทของตัวผู้กำกับเคยมีโอกาสร่วมงานกับนักแสดงท่านนี้มาก่อนทำให้ผู้กำกับรู้สึกสนิทใจที่จะชวนมาเป็นนักแสดงให้ ผู้กำกับใช้วิธีการติดต่อผ่านเพื่อนสนิทของผู้กำกับที่เคยร่วมงานกับนักแสดงท่านนี้มาก่อน โดยหลังจากเล่ารายละเอียดของโครงการคร่าวๆ และส่งโครงเรื่องที่ผู้กำกับเป็นผู้แต่งไปให้นักแสดงท่านนี้อ่าน ก็ได้รับคำตกลงในการช่วยเหลือเนื่องจากโครงเรื่องมีความน่าสนใจ

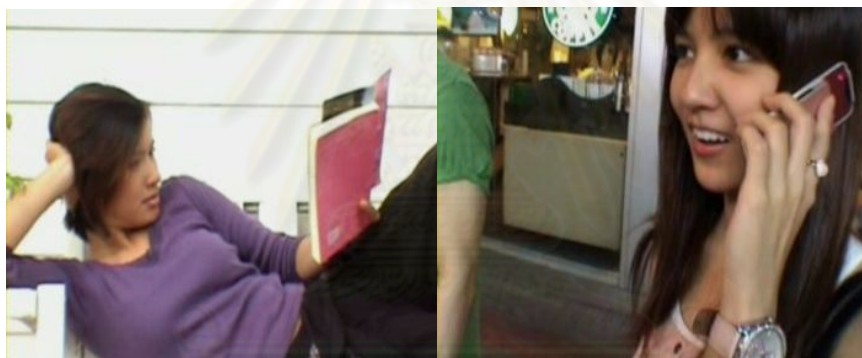

ภาพที่ 7 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “หนึ่งใจดวงใจ”

“การคัดเลือกนักแสดงที่เป็นผู้ชายไม่มีปัญหาใดๆเราให้เพื่อนช่วยติดต่อให้ซึ่งเขาก็เคยเจอกับเราเคยเห็นกันอยู่แล้วด้วย แต่เกิดปัญหาที่การคัดเลือกนักแสดงมารับบทเกย์ ตรงนี้เราได้ทำการคัดเลือกไปสองคน นักแสดงคนแรก เป็นเพื่อนสนิทของเราที่มีบุคลิกตรงตามที่ต้องการแต่ภายหลังจากที่ได้พูดคุยและให้ลองแสดง ก็พบว่านักแสดงไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการแสดงมาก่อน ทำให้ไม่กล้าแสดง เล่นไม่ได้ หลังจากนั้นเราได้ทำการคัดเลือกนักแสดงคนที่สองซึ่งมีบุคลิกตรงตามที่ต้องการแต่ในครั้งนี้อาจเกิดจากความเกรงใจเนื่องจากไม่สนิทสนมกับเขาเลย คือเป็นเพื่อนของเพื่อนอีกที แล้วเราก็ไม่มีเงินไปว่าจ้างเขาด้วย ในตอนนั้นก็เหลือเวลาก่อนส่งผลงานหนังสั้นชิ้นนี้น้อยมาก คือกระชั้นชิดมาก ทำให้ตกลงใจว่าเราจะเป็นักแสดงเอง และขอความช่วยเหลือจากเพื่อนสนิทในการช่วยถ่ายทำ” (สร้างสรรค์ สันติมณีรัตน์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2553)

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการทางโทรศัพท์แล้ว ผู้กำกับได้ทำการนัดวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นทันที เนื่องจากทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่มีการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนแต่อย่างใด

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ป่าในดวงใจ กำกับโดย นารีรัตน์ สุวรรณ ผู้กำกับใช้วิธีการติดต่อนักแสดงจากบุคคลใกล้ชิดที่มีความสนิทสนมกันมาก่อน อาทิ เพื่อนสมัยเรียน เพื่อนในบริษัทที่ทำงานที่มีความใกล้เคียงกับลักษณะตัวละครที่ได้วางไว้ โดยเริ่มตัดสินใจจากบุคลิกลักษณะภายนอกก่อน เนื่องด้วยมีเวลาจำกัด และไม่มียงบประมาณในส่วนของค่าตัวนักแสดง และนักแสดงบางคนที่ได้ติดต่อไว้ในช่วงแรก ไม่สะดวกที่จะมาแสดงในบทบาทดังกล่าว เพราะเกรงจะมีปัญหากับคนรักในชีวิตจริง ผู้กำกับจึงเลือกใช้วิธีดังกล่าวเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการทำงาน

ภาพที่ 8 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ป่าในดวงใจ”

“พอดีช่วงนั้นมีงานหนักอื่นๆเข้ามา ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาจะมาถ่ายหนังสั้นเรื่องนี้ ทุกๆที่องค์ประกอบทุกอย่างสมบูรณ์มาก ได้นักแสดงมาดีมาก แต่เนื่องจากเรามีปัญหาเรื่องเวลาที่จำกัด และมีน้อย ทำให้ไม่ค่อยพอใจกับผลงาน นักแสดงทั้งสามคนในเรื่องเป็นเพื่อนกับเราอยู่แล้ว และทั้งสามคนต่างก็ประกอบอาชีพเป็นนักแสดงทำให้ถ่ายทอดผู้กำกับทั้งในเรื่องของการติดต่อมาเป็นนักแสดง และการกำกับ ตัวละครหลักทั้งสองตัวเป็นเพศหญิงที่มีรสนิยมชอบเพศหญิงเหมือนกัน เราได้นักแสดงที่ในชีวิตจริงๆเป็นผู้หญิงปกติทั้งสองคน ด้านนักแสดงชายในชีวิตจริงๆก็เป็นผู้ชายจริงๆ เราไม่ได้ทำการคัดเลือกนักแสดงอื่นๆเลยเนื่องจากมีเวลาจำกัด เลยไปขอให้เพื่อนนักแสดงเหล่านี้มาเป็นนักแสดงให้ ซึ่งเขาก็ตกลง” (นารีรัตน์ สุวรรณ, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2553)

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการทางโทรศัพท์แล้ว ผู้กำกับได้ทำการนัดวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นทันที เนื่องจากทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่มีการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีมีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนแต่อย่างใด

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก กำกับโดย จิตตรัตน์ วงศ์บุญณะ เป็นอีกหนึ่งเรื่องหนึ่งที่ผู้กำกับใช้วิธีการคัดเลือกจากบุคลิกลักษณะภายนอก โดยการติดต่อรุ่นน้องที่รู้จักกัน และก็ได้ตั้งใจที่จะช่วยเหลือกันให้มารับบทเป็นตัวละครในภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้

“หนูไม่ได้มีเกณฑ์และวิธีการใดใดในการคัดเลือกนักแสดงเลย แต่ใช้การติดต่อรุ่นน้องที่รู้จักกันและเขาก็เต็มใจที่จะช่วย โดยดูจากบุคลิกลักษณะว่าตรงก็เลือกเลย อีกอย่างนักแสดงนำทั้งสองคนเขารู้จักกันและสนิทกันอยู่แล้ว พอติดต่อมาเล่นทั้งสองคนเลยก็เลยง่าย เขาเป็นนักแสดงที่เป็นผู้หญิงจริงๆ แต่มีสภาพแวดล้อมเพื่อนรอบข้างที่เป็นแบบนี้เยอะอยู่แล้วก็เลยเข้าใจ ซึ่งหลังจากที่ได้มีการพูดคุยถึงรายละเอียดโครงการ พล็อตเรื่อง ก็ได้รับการตอบรับทันที หนูตั้งใจไว้ว่าอยากได้นักแสดงทั้งสองคนที่เลือกนี้เพราะเค้าสนิทกันอยู่แล้วจะได้ง่ายต่อการทำงาน ส่วนนักแสดงคนอื่นๆก็ใช้วิธีขอความช่วยเหลือจากเพื่อน เช่นนักแสดงที่มารับบทครู ก็เป็นเพื่อนที่สามารถเล่นบทอะไรก็ได้ สามารถเปลี่ยนคาแรคเตอร์ตามที่เราต้องการได้คือบุคลิก ลักษณะก็ตรงตามที่ต้องการอยู่แล้วจึงไม่มีปัญหาใดๆ” (จิตตรัตน์ วงศ์บุญณะ, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2553)

ภาพที่ 9 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก”

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการทางโทรศัพท์แล้ว ผู้กำกับได้ทำการนัดวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นทันที เนื่องจากทีมงานทุกคนรวมถึง

นักแสดงต่างก็มีภาวะ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่มีการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีการ ฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์ล่วงหน้าแต่อย่างใด

3. การยอมรับที่จะแสดงในบทบาทตัวละครที่มีเพศวิถีเป็นผู้มีความหลากหลาย ทางเพศ

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ไม่มีชื่อคือความรู้สึก กำกับโดย เมธิณี จงศรี ผู้กำกับมีเกณฑท์และวิธีใน การคัดเลือกคล้ายกับเรื่องอื่นแต่สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้กำกับต้องการให้นักแสดงมีคือ การยอมรับ ที่จะแสดงในบทบาทตัวละครที่มีเพศวิถีเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากมีฉากที่นักแสดง จะต้องถอดเสื้อโชว์เรือนร่าง

“จริงๆแล้วหนูบอกเพื่อนไปว่าอยากได้คนสนิท เพื่อน เพื่อนของเพื่อน มาร่วมงาน เพราะ ฉากหนึ่งในหนังสั้นเรื่องนี้ต้องมีการถอดเสื้อ คือมาเป็นแบบในการวาดรูปให้กับตัว พระเอก แล้วหนูไม่มีเงินทุนไปจ้างนักแสดงทำให้เกิดความเกรงใจนักแสดงที่จะมารับบท เป็นตัวละครเกย์ตัวนี้ แต่โชคดีมากที่ได้น้องคนที่รับเล่นบทนี้มา คำเป็นรุ่นน้องเรียนการ แสดงอยู่ที่มหาวิทยาลัย พอฟังเนื้อเรื่องไปเขาก็ชอบ และยินดีที่จะมาเล่นให้” (เมธิณี จงศรี, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2553)

ภาพที่ 10 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ไม่มีชื่อคือความรู้สึก”

ผู้กำกับใช้วิธีการติดต่อเพื่อนของผู้กำกับซึ่งเป็นนักศึกษาด้านการแสดงที่มหาวิทยาลัยแห่ง หนึ่งให้ช่วยหานักแสดงที่มีเพศวิถีเป็นแบบชายรักชาย ไม่แสดงออก ผิวขาว หน้าตาน่ารัก ที่เป็น นักศึกษาด้านการแสดงและมีความสนใจให้มาช่วยแสดงในภาพยนตร์สั้น เนื่องจากผู้กำกับคิดว่า

หากได้นักแสดงที่มีทักษะทางการแสดงอยู่แล้วจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างง่ายและรวดเร็วขึ้น

“ในเรื่องเขาไม่แสดงออกชัดเจนว่าเป็นเกย์ แต่เดินเข้ามาก็รู้เลยว่าไม่ใช่ผู้ชาย 100% เราพยายามหา หาอยู่นานมาก ต้องขาว ต้องน่ารัก และต้องมีความเป็นผู้หญิงในสภาพผู้ชาย คือปกติแต่งตัวเป็นผู้ชายนี้แหละแต่มีจิตใจเป็นผู้หญิง คือเป็นเกย์ควีนซึ่งหาแบบที่เราต้องการยากมาก เพราะส่วนมากเกย์ควีนมักแสดงออกดั่งตั้ง” (เมธิณี จงศรี, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2553)

ในส่วนของนักแสดงเพศชายผู้กำกับได้คัดเลือกแบบง่าย ๆ โดยการขอให้เพื่อนซึ่งมี เพศ และ บุคลิกลักษณะตรงตามที่ต้องการมารับบทเป็นนักแสดงให้

“หนูขอให้เพื่อนสนิทที่เป็นผู้ชายมารับบทเป็นตัวละครผู้ชายที่หลงใหลในเรือนร่างของบุรุษระหว่างวาดภาพตัวละครที่เป็นเกย์ **เพื่อนคนที่เลือกมานี้ไม่มีทักษะและประสบการณ์ด้านการแสดง และไม่เคยมคิดว่าจะได้มีโอกาสมาเล่นหนังแนวนี้ กับนักแสดงแบบนี้ด้วย ตัวจริงเขาเป็นผู้ชายมีแฟนเป็นผู้หญิงตามปกติ** แต่หนูเลือกเพราะเขามีบุคลิกภายนอกตรงตามที่ต้องการคือเป็นศิลปินวาดรูป และด้วยความที่เป็นเพื่อนกันอยู่แล้วทำให้ไม่มีปัญหาด้านการสื่อสารใดๆ โดยหลังจากเล่าโครงเรื่องให้เพื่อนฟัง ก็ได้รับคำตกลงในการช่วยเหลือเป็นอย่างดี” (เมธิณี จงศรี, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2553)

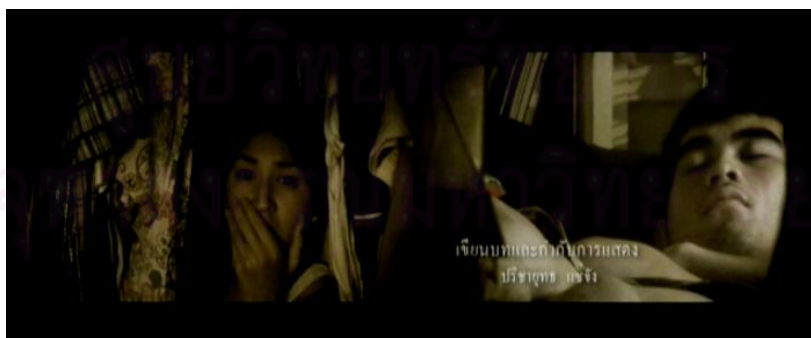
จากบทสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่านักแสดงชายท่านนี้มีการเปิดใจกว้าง และมีการยอมรับที่จะแสดงในบทบาทตัวละครที่มีเพศวิถีเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศ ส่วนหนึ่งผู้วิจัยมองว่าอาจมาจากบทบาทในเรื่องนี้ตัวละครไม่มีการแสดงออกใดๆที่ออกไปทางผู้หญิงหรือเก็นชาย เนื่องจากเป็นตัวละครที่เป็นผู้ชายที่กำลังสับสนในตัวเองและกำลังค้นหาว่าจริงๆแล้วเราเป็นอะไร ชอบอะไร ทำให้นักแสดงไม่มีความรู้สึกที่ตัวละครตัวนี้ไม่ตรงเพศ

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการทางโทรศัพท์แล้ว ผู้กำกับได้ทำการนัดวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นทันที เนื่องจากทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่มีการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนแต่อย่างใด

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง **ตู้ปลาที่ไม่มีตู้ติด (ปลา) อยู่ในตู้** กำกับโดย **ปรีชายุทธ แซ่จ้ง** เป็นอีกเรื่องที่ต้องการการยอมรับที่จะแสดงในบทบาทตัวละครที่มีเพศวิถิเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศในเบื้องต้นเนื่องจากมีฉากที่ต้องแสดงความสัมพันธ์อันลึกซึ้ง และมีฉากถอดเสื้อ ผู้กำกับใช้วิธีการติดต่อเพื่อนรุ่นน้องของผู้กำกับที่ศึกษาด้านการแสดงอยู่ที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยเริ่มตัดสินใจจากบุคลิกลักษณะภายนอกก่อน เนื่องด้วยมีความสนิทสนมเพราะเป็นรุ่นพี่รุ่นน้องกันอยู่แล้วทำให้ทราบว่ารุ่นน้องที่เป็นเป้าหมายนี้เหมาะที่จะสวมบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องนี้ใหม่ เมื่อเห็นว่าเป้าหมายมีคุณสมบัติที่จะเป็นตัวละครได้จึงได้ทำการติดต่อขอความช่วยเหลือให้มาช่วยแสดงในภาพยนตร์สั้นให้

“การถ่ายทำพี่พยายามเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในห้อง และใช้เงากับตัวละครหุ่นสลบในการเล่าเรื่องของตัวละคร ตัวละครสองตัวแรกเป็นเกย์ ซึ่งในตอนแรกได้ทำการคัดเลือกไว้สามคนเพื่อเล่นบทเกย์แต่**ในเรื่องมีฉากที่ต้องแสดงความสัมพันธ์อันลึกซึ้ง มีฉากถอดเสื้อ คือหนังค่อนข้างแรง** แต่จริงๆเราก็ถ่ายที่จะถ่ายนะ แล้วตัวนักแสดงเองก็ถ่ายด้วย ก็มีน้องคนหนึ่งถามว่าหนังเป็นประมาณไหนต้องทำอะไรบ้าง พี่ก็เล่าให้เค้าฟังว่าจะเป็นประมาณนี้ ปรากฏว่าเค้าปฏิเสธเพราะเค้ากลัว กลัวภาพที่ออกมาจะไม่เหมาะสม คนรอบข้างจะล้อเลียน โชคดีที่อีกสองคนตอบรับเล่น ตอนถ่ายจริงนักแสดงก็เงินที่มงานก็เงินที่กินเลย ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยลดความแรงของหนังลงมาหน่อยซึ่งนั่นก็ทำให้บางฉากไม่เป็นไปตามที่เราต้องการแต่ก็พยายามทำเท่าที่ทำได้ ในส่วนของตัวละครหลักอีกตัวเป็นผู้หญิงข้ามเพศ คนนี้มีคนแนะนำมาน่าจะน้องคนนี้อาจเล่น มีความสามารถทางการแสดง และสามารถเต้นได้ก็เลยเลือกคนนี้เลย” (ปรีชายุทธ แซ่จ้ง, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2553)

ภาพที่ 11 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ตู้ปลาที่ไม่มีตู้ติด (ปลา) อยู่ในตู้”

หลังจากที่ได้พูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงถึงเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการทางโทรทัศน์แล้ว ผู้กำกับได้ทำการนัดวันฝึกฝนนักแสดงแบบสั้นๆ ไม่กี่ชั่วโมง เพื่อสังเกตการใช้ร่างกายของนักแสดง เนื่องจากในเรื่องมีฉากที่ต้องใช้ร่างกายในการสื่อความหมายอยู่ด้วย

“หลังจากที่ส่งโครงเรื่องให้กับนักแสดง ก็มีการพูดคุยถึงเนื้อเรื่อง และคาแรคเตอร์ของตัวละครอย่างชัดเจน ก่อนวันถ่ายทำจริงได้ทำการนัดนักแสดงมาพบกันช่วงพักสั้นๆ เพราะเขาเรียนมหาวิทยาลัยเดียวกันอยู่แล้ว เพื่อทดลองการเคลื่อนไหวร่างกายและจะได้ทำให้นักแสดงคุ้นเคยกันก่อนวันถ่ายทำจริง โดยให้โจทย์ว่า ให้นักแสดงสมมติตัวเองเป็นปลาที่ว่ายอยู่ในน้ำ จะมีลักษณะการว่ายน้ำอย่างไร ว่ายทวนน้ำอย่างไร ว่ายตามน้ำอย่างไร โดยให้แสดงการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง” (ปรีชายุทธ แซ่จั้ง, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2553)

หลังจากนั้นผู้กำกับได้ทำการนัดวันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นทันที เนื่องจากทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่มีการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีมีการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนแต่อย่างใด

4. คุณภาพของเสียงและการพูด (Diction)

เกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงจากคุณภาพของเสียงและการพูด เนื่องจากนักแสดงต้องแสดงเป็นตัวละครอื่นที่ไม่ใช่ตัวเอง ในบางครั้งบางเรื่องนักแสดงจำเป็นต้องทิ้งธรรมชาติการพูดของตนเองไม่ว่าจะเป็นจังหวะ หรือคุณภาพของเสียง และอื่นๆ

“ตอนแคสติ้งผมเลือกเพื่อนๆ มาเล่นไม่ได้ทำการทดสอบอะไร ในวันถ่ายทำจริง การพัฒนาอารมณ์ของนักแสดงส่วนใหญ่หลังจากที่เล่นๆ ไปนักแสดงทั้งสองคนก็มักจะหลุดความเป็นตัวเองออกมา คือเหมือนกับว่าสมาธิหายไป จากที่ในเรื่องต้องอยู่ในวัยทำงานก็จะกลับมาเป็นเด็กซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนจากน้ำเสียง แต่หลังจากที่ส่งถ่ายซ้ำใหม่นักแสดงก็กลับมาเป็นตัวละครเหมือนเดิม” (ทศพล ทิพย์ทินกร, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2553)

จากเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน ผู้วิจัยในฐานะผู้กำกับการแสดงได้คุยกับนักแสดงคนนี้ไว้แต่แรกแล้วว่าในเรื่องนี้มีฉากหนึ่งซึ่งเป็นฉากสำคัญ พูดถึงการตัดสินใจของนางเอก เป็นฉากที่นางเอกจะต้องเลือกและตัดสินใจไปบอกพระเอกว่าฉันไม่ได้เกิดมาใช้ค่านำหน้าชื่อนางสาวนะ ตัวละครที่เป็นเจ้ใหญ่ผู้คอยให้คำปรึกษานางเอก แสดงความเป็นห่วงใย และแสดงถึงมิตรภาพ จะต้องใช้

จังหวะการพูดและน้ำเสียงที่ค่อนข้างแสดงอารมณ์ว่าจริงจัง เป็นห่วง แต่ก็ต้องแสดงออกถึงความใจเย็น และเห็นใจ

5. การเคลื่อนไหว (Sense of Movement) และจังหวะ (Rhythm)

เกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงจากการเคลื่อนไหว และจังหวะ เนื่องจากบางเรื่องต้องมีการแสดงที่ใช้ร่างกายในการสื่อความหมาย ผู้กำกับจึงควรรู้ว่านักแสดงที่เลือกมามีทักษะทางด้านนี้ ด้วยหรือเปล่าเพื่อส่งผลให้ง่ายต่อการกำกับต่อไป

“หลังจากที่ได้ส่งบทให้กับนักแสดง และมีการพูดคุยถึงเนื้อเรื่อง และคาแรคเตอร์ของตัวละครอย่างชัดเจนกับนักแสดงแล้ว ก่อนวันถ่ายทำจริงได้ทำการนัดนักแสดงเพื่อทดลองการเคลื่อนไหวร่างกายและจะได้ทำให้นักแสดงคุ้นเคยกันก่อนวันถ่ายทำจริง โดยให้โจทย์ว่า หากเค้าเป็นปลาที่กำลังว่ายอยู่ในน้ำ จะมีลักษณะการว่ายน้ำเป็นอย่างไร โดยให้แสดงการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง” (ปรีชายุทธ แซ่จั้ง, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2553)

6. การพัฒนาของความรู้สึก และอารมณ์

เกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงจากการพัฒนาของความรู้สึกและอารมณ์ ผู้กำกับทุกคนต่างก็ต้องการและคั่นหานักแสดงที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์นี้ เนื่องจากปัญหาเรื่องเวลาที่ผู้กำกับทุกคนในโครงการต่างก็ประสบเหมือนกัน การทำงานจะง่ายขึ้น และเร็วขึ้นหากนักแสดงมีทักษะด้านนี้อยู่แล้ว

“ผมเริ่มจากการส่งโครงเรื่องไปให้เพื่อนซึ่งเป็นอาจารย์ด้านการแสดงที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ช่วยคัดเลือกนักแสดง เนื่องจากมีเวลาในการทำงานจำกัดจึงมองว่าเด็กที่มีพื้นฐานทางการแสดงน่าจะช่วยให้งานของเราเร็วขึ้น” (นภดล พันธา, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2553)

จากเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน ผู้วิจัยในฐานะผู้เขียนบท และผู้กำกับการแสดงได้ทำการสร้างเรื่องนี้ขึ้นโดยมีตัวละครทั้งหมด 4 เพศ ไม่เหมือนกันเลย เราก็อยากได้นักแสดงที่เป็นเพศนั้นๆ จริงๆตามตัวละครแล้วก็แต่ละคนมีความสามารถทางการแสดงด้วยมาเล่น เพราะอยากให้งานออกมาดีที่สุดตามที่หวังไว้ ด้วยความที่เรียนด้านการแสดงเลยขอให้พี่คนหนึ่งที่ยื่นด้วยกันมาช่วยเล่นบทกะเทยเพราะตอนเขียนเรื่องนี้ถึงพี่เค้าเลยคาแรคเตอร์ตรงมากชัดมาก ตัวละครที่เป็นเกย์ก็ขอจากเพื่อนที่เรียนด้านภาพยนตร์มาเพราะนอกจากบุคลิกจะได้แล้วเห็นว่าเรียนภาพยนตร์ก็

น่าจะพอแสดงได้แหละเพราะตัวนี้ไม่ใช่บทเด่นอะไร ทีนี้เหลือตัวละครหลักที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศก็พอดีมีเพื่อนสนิทผู้หญิงข้ามเพศเป็นเดินเซอร์อยู่เวลาเดินเค้าก็ต้องมีการแสดงอารมณ์ประกอบกับบุคลิกลักษณะผ่านหมดเลยขอให้มาช่วย ทีนี้ตัวละครผู้ชายนี่ยากสุดเลยเพราะเกรงใจคนที่ขอให้มาเล่นด้วย จนสรุปมาได้คนที่เล่นเป็นพระเอกเพราะรู้จักตอนเห็นน้องเค้าแสดงงานที่มหาวิทยาลัย เลยไปขอร้องให้เขามาช่วย จะเห็นได้ว่าแต่ละคนมาสายการแสดงทั้งนั้น

สรุปผลที่ได้จากเกณฑ์ และวิธีการในการคัดเลือกนักแสดง

1. ผู้วิจัยพบว่าผู้กำกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศอะไรก็ตามต่างก็ต้องการและพยายามเลือกหานักแสดงที่มีเพศวิถีตรงกับตัวละครในบท เพื่อความสมจริงของตัวละคร
2. เกณฑ์ส่วนใหญ่ที่ผู้กำกับในโครงการนี้ต่างเลือกใช้ก็คือ เกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงจากบุคลิกลักษณะภายนอก (Character, Looks, Appearance) เพราะเป็นวิธีที่ง่าย สะดวก และรวดเร็วที่สุด
3. เกณฑ์การยอมรับที่จะแสดงในบทบาทตัวละครที่มีเพศวิถีเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นเกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงที่พบในภาพยนตร์สั้นที่ต้องมีฉากการแสดงที่นักแสดงต้องโชว์สัดส่วนร่างกาย หรือมีการพูดถึงเรื่องการมีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้น เนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และตัวเรื่องอาจมีเนื้อหาที่แรง หากนักแสดงไม่มีความเข้าใจ ขาดความกล้าที่จะยอมรับและแสดงในบทบาทนี้ ก็อาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ของผู้กำกับในโครงการเนื่องจากไม่มีงบประมาณที่จะไปจ้างนักแสดงมืออาชีพมาเล่น
4. ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการนี้ต่างก็ต้องการนักแสดงที่มีพื้นฐาน ทักษะ หรือประสบการณ์ด้านการแสดงมาแล้ว เนื่องจากผู้กำกับทุกคน รวมไปถึงจนถึงทีมงาน และนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกับระยะเวลาที่โครงการให้สำหรับการผลิตภาพยนตร์สั้นมีน้อยเกินไป
5. การวิจัยพบวิธีการคัดเลือกนักแสดงโดยขอความช่วยเหลือจากเพื่อนให้มาช่วยรับบทเป็นนักแสดงในผู้กำกับทุกเพศ เนื่องจากพูดคุยง่าย และเพื่อนมักช่วยเหลือเพื่อนโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ต้องมีพิธีรีตองใดๆให้ต้องเกรงใจนัก การสื่อสารก็สามารถพูดได้ตามที่ผู้กำกับต้องการคือเป็นกันเองมากกว่าที่จะไปทำการคัดเลือกนักแสดงที่เป็นคนที่ไม่รู้จักมาแสดง อีกทั้งยัง

เป็นวิธีการคัดเลือกนักแสดงที่ง่าย และประหยัดเวลาที่สุด โดยผู้กำกับมีภาพบุคลิกตัวละครที่ต้องการไว้อย่างชัดเจนแล้วในหัวสมอง ทั้งบุคลิก รูปร่าง หน้าตา และเพศ

6. ในกระบวนการคัดเลือกนักแสดงนี้ เพศที่ทำการคัดเลือกแล้วมักมีปัญหาที่สุดคือผู้มีเพศวิถีแบบชายรักชาย รองลงมาคือเพศชาย เนื่องจากนักแสดงมักมีการห่วงภาพลักษณ์ที่จะออกมา กลัวว่าจะถูกสังคมมองว่าเป็นเพศที่ 3 หรือมีเพศวิถีแบบชายรักชาย

ภาพที่ 12 ภาพผู้กำกับที่ได้รับรางวัลในงานมอบรางวัล การประกวดหนังสั้นสี่รุ้ง ครั้งที่ 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2551

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมามีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้

2. ผลการวิจัยแนวความคิดเรื่องการฝึกฝนนักแสดง (Coach Acting)

เนื่องจากโครงการ Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รุ้ง # 1 นี้มีวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้นขึ้นเพื่อสร้างสื่อ และสื่อสารความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ปราศจากอคติ เกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกันให้เกิดขึ้นในสังคมไทยรวมทั้งสนับสนุนให้เกิดสังคมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศที่มีความแตกต่างและหลากหลาย

“อยากให้มีสื่อและเกิดสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสังคม ต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน คนรักสองเพศ คนข้ามเพศ เพราะมองว่าสื่อมีพลัง แต่ปัจจุบันสื่อฟรีทีวี หรือสื่อกระแสหลักกลับนำพลังตรงนั้นมาสร้างอคติให้คนดู นำเสนอภาพเชิงลบ เช่น ภาพลักษณ์ที่ก้าวร้าว รุนแรง หมกมุ่นเรื่อง

เพศ หรือตัวละครในละครและภาพยนตร์ โดยไม่มองในส่วนดีที่อยู่ข้างใน เช่น ความสำเร็จ การช่วยเหลือสังคม ของกลุ่มคนเหล่านี้ โครงการหนังสั้นสี่รุ้ง ถือเป็นจุดเล็กๆ เพื่อจุดประกายความคิดของคนในสังคมให้เกิดความเข้าใจ พวกเขาไม่ใช่โรคจิต ไม่ใช่คนผิดปกติ แต่สังคมประทับตราว่าพวกเขาเป็นแบบนั้น พ่อแม่ที่มีลูกเป็นเกย์ ตูด หรือทอม ดี ไม่ต้องตกใจ บางครั้งลูกอาจจะอยู่ในช่วงวัยของการเรียนรู้ หรือค้นพบตัวเอง แต่ถ้าเกิดว่าเป็นจริง ก็ต้องเปิดใจ รับฟังอย่างเข้าใจ ไม่ตอกย้ำลูก เพราะที่เป็นแบบนี้ พวกเขาก็โดนสังคมตอกย้ำเพียงพอแล้ว” (ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่. หัวหน้าโครงการประกวดหนังสั้นสี่รุ้ง (Thai Queer Shot Film) ครั้งที่ 1. สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2551)

จากวัตถุประสงค์ และบทสัมภาษณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดทางอารมณ์เพื่อให้ผู้รับชมภาพยนตร์สั้นได้รับทั้งข้อมูลและข้อความที่ผู้กำกับต้องการจะสื่อถึงนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญนักแสดงจะสามารถทำให้ผู้ชมซาบซึ้ง และมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครได้ต้องอาศัยการแสดงที่สมจริง พลังที่มาจากความละเอียดอ่อนของความรู้สึกของนักแสดงในการถ่ายทอดออกมาเป็นการแสดง

การแสดงให้สมจริงไม่ใช่การแสดง แต่เป็นการกลายเป็นตัวละครนั้นๆ คิดอย่างตัวละครนั้นๆ รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับตัวละคร แต่ไม่ใช่คิดแทนตัวละครว่าถ้าเป็นฉันฉันจะแสดงความโกรธแบบนั้นแบบนี้ แต่นักแสดงจะต้องเข้าใจว่า หากตัวละครเจอสถานการณ์แบบนี้ ตัวละครจะต้องตอบสนองอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ อย่างการมอง การสัมผัส สิ่งเหล่านี้สามารถสะท้อนตัวตนของคนผู้กระทำออกมาได้ด้วยกันทั้งสิ้น ฉะนั้น นักแสดงที่ดีก็จะใส่ใจให้แก่รายละเอียดพวกนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใส่ใจในการกลายร่างเป็นตัวละครนั้นๆ เพื่อให้การแสดงที่สมจริงได้ปรากฏออกมาสู่สายตาผู้ชม

แนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกามีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้

เนื่องจากปัญหานำการวิจัยข้อ 2 พูดถึงกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกามีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้แล้วนั้น ผู้กำกับมีวิธีการแนะนำ และฝึกฝนนักแสดงอย่างไร จากการวิจัยพบว่าปัญหาข้อจำกัดของผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการนี้มีตัวแปรสำคัญที่เกิดขึ้น คือ เรื่องของเวลา และงบประมาณ ทำให้การวิจัยในครั้งนี้แบ่งได้เป็น

ผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ 2 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์สั้นเรื่อง กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก กำกับโดย จิตตรัตน์ วงศ์บุญระ และภาพยนตร์สั้นเรื่อง ป่าในดวงใจ กำกับโดย นารีรัตน์ สุวรรณ ในส่วนของผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้มี 11 เรื่อง ในส่วนของภาพยนตร์สั้นอีก 2 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ตลอดไป กำกับโดย สุทธิภูมิ ชุมทอง และภาพยนตร์สั้นเรื่อง เรื่องของเรื่องที่ไม่มีชื่อเรื่อง (เป็นใคร?) กำกับโดย ชลธิชา ตั้งวรมงคล ผู้กำกับมีวิธีการนำเสนอผลงานที่แตกต่างจากภาพยนตร์สั้นเรื่องอื่น โดยผู้กำกับมองเห็นมุมมองชีวิตของคนใกล้ตัวที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นเพื่อนของผู้กำกับ กลายเป็นแรงบันดาลใจในการผลิตภาพยนตร์สั้นออกมาในรูปแบบสารคดี ทำให้ไม่มีบททางการแสดง และไม่มีกำกับการคัดเลือกนักแสดง เพราะผู้กำกับใช้วิธีการถ่ายทำชีวิตจริงของตัวนักแสดงโดยตรง ซึ่งไม่ตรงกับการทำวิจัยในหัวข้อ การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี – โครงการ Thai Queer Short Film 1 การวิจัยนี้จึงไม่ขอยกภาพยนตร์สั้นแนวสารคดีทั้ง 2 เรื่องนี้มาประกอบการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากผู้กำกับพบว่า ผู้กำกับต่างก็พูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการคือทำให้เวลาในการผลิตหนังสั้นที่น้อยไป เนื่องจากผู้กำกับและทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกับงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่มีเวลามาทำการฝึกฝนนักแสดง ไม่มีเวลามาทำการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีเวลามาทำการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์สั้นก่อนวันถ่ายทำจริง จากสาเหตุดังกล่าวส่งผลให้ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นทั้ง 11 เรื่องทำการเปลี่ยนตัวนักแสดงที่มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ตั้งแต่ในขั้นตอนของการคัดเลือกนักแสดง เพื่อเป็นการประหยัดเวลา และง่ายต่อผู้กำกับในการกำกับการแสดง อีกทั้งผู้กำกับยังทำการคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถ มีทักษะ และมีประสบการณ์ทางการแสดงอยู่แล้วมารับบทเป็นตัวละครต่างๆในเรื่องอีกด้วย เพื่อการทำงานและการกำกับที่รวดเร็วและเผชิญปัญหาให้น้อยที่สุด

ผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ 2 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์สั้นเรื่อง กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก กำกับโดย จิตตรัตน์ วงศ์บุญระ และภาพยนตร์สั้นเรื่อง ป่าในดวงใจ กำกับโดย นารีรัตน์ สุวรรณ โดยผู้กำกับมีแนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดงดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ปาในดวงใจ กำกับโดย นาริรัตน์ สุวรรณ ผู้กำกับอาศัยการคัดเลือกนักแสดงที่มีพื้นฐาน และทักษะทางการแสดงอยู่แล้วมารับบทตัวละคร เพราะหากเลือกคนที่ไม่มีพื้นฐานเลยมาแสดงอาจทำให้การผลิตภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้เสร็จไม่ทันเวลา

“พีวาลักษณะตัวละครไว้ให้เป็นแบบผู้หญิงรักผู้หญิง ไม่ได้แสดงออกแบบทอมกับดี้ และนักแสดงที่ได้รับเลือกมาก็เป็นเพศหญิงจริงๆ ทำให้การกำกับการแสดงเป็นไปอย่างราบรื่น รู้สึกโชคดีมากที่ได้นักแสดงชุดนี้มา เพราะทั้งหมดมีอาชีพเป็นนักแสดงอยู่แล้วทำให้การกำกับเป็นไปอย่างง่าย ในขั้นตอนแรกพีได้ทำการพูดคุยรายละเอียดโครงเรื่องกับนักแสดงก่อน เพื่อการตีความและความเข้าใจในเรื่องที่ตรงกัน หลังจากนั้นก็นัดวันถ่ายทำจริงเลยเพราะพีมีเวลาจำกัดในการผลิตหนังสั้นเรื่องนี้

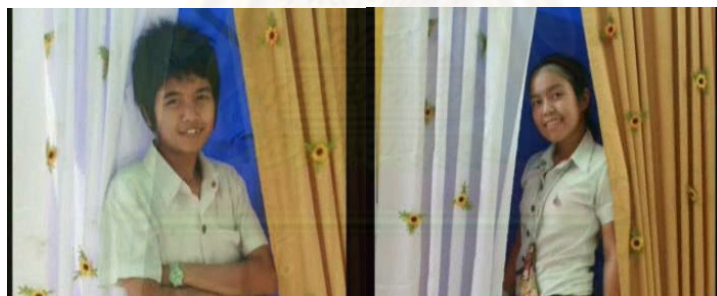
ภาพที่ 13 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ปาในดวงใจ”

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ฉากที่ตัวละครที่มีเพศวิถีแบบหญิงรักหญิงนี้ต้องใกล้ชิดกันแสดงความรัก พีก็ปล่อยให้นักแสดงได้ทดลองแสดงอารมณ์ก่อนซึ่งพบว่าไม่ได้อารมณ์ตามที่ต้องการเพราะในชีวิตจริงนักแสดงทั้งสองคนเป็นเพศหญิงจริงๆทำให้ภาพที่ออกมาไม่ตรงกับที่พีคิดไว้ พีจึงใช้วิธีเข้าไปแสดงแทน พีก็อธิบายว่าให้สมมุติว่าเขาเป็นแฟนเรา เป็นคนที่เรารักมาก อยากจะใช้ชีวิตอยู่กับคนๆนี้ ระหว่างที่กำลังอธิบายนั้นพบว่านักแสดงรู้สึกเกร็งไม่ผ่อนคลายเหมือนในตอนแรกที่แสดงกับนักแสดงด้วยกัน ส่วนตัวพีคิดว่าสาเหตุอาจมาจากเพศของพีคือเป็นทอม พอเข้าไปใกล้ชิดกับนักแสดงที่เป็นเพศหญิงจริงๆทำให้เกิดความรู้สึกว่ากำลังใกล้ชิดอยู่กับคนละเพศ ทำให้เขามีอาการเกร็ง จากนั้นเราก็ปล่อยให้เขาทำอารมณ์กันไปสักพักแล้วถ่ายซ้ำใหม่ ซึ่งหลังจากที่ให้นักแสดงได้เล่นด้วยกันก็ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ฉากนี้ถ้าจำไม่ผิดถ่ายอยู่ประมาณ 3 เทค ซึ่งถือว่าเร็วนะไม่มากไม่น้อยเกินไป” (นาริรัตน์ สุวรรณ, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2553)

การวิจัยพบว่าผู้กำกับที่มีเพศวิถีเป็นหญิงรักหญิงซึ่งมีการแสดงออกแบบเป็นผู้ชาย ใช้วิธีการกำกับโดยการเข้าไปแสดงแทนเพื่อให้ได้ภาพ และอารมณ์ตามที่ต้องการ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือเนื่องจากขณะผู้กำกับซึ่งมีเพศวิถีที่ค่อนข้างไปในทางแสดงออกแบบเป็นผู้ชายเข้าไปทดลองแสดงกับนักแสดงเพศหญิงทำให้นักแสดงเกิดการเกร็ง ไม่รู้สึกไว้วางใจคู่ที่เข้ามาแสดงด้วยเหมือนในตอนแรกที่แสดงกับนักแสดงเพศหญิงอีกคน ทำให้ผู้กำกับต้องกลับมาใช้วิธีการเดิมแบบที่ผู้กำกับท่านอื่นทำนั่นก็คือ ให้นักแสดงพักซ้อมทำอารมณ์ และอาศัยการพูดคุยถึงจุดประสงค์และอารมณ์ของตัวละครในฉากนี้ เพื่อให้ได้ภาพและอารมณ์เป็นที่พอใจตามที่ผู้กำกับต้องการ แต่เนื่องจากนักแสดงที่คัดเลือกมามีพื้นฐาน และประสบการณ์ด้านการแสดงอยู่แล้วทำให้นักแสดงสามารถเข้าใจอารมณ์ที่ผู้กำกับต้องการได้อย่างรวดเร็ว และเป็นที่พอใจของผู้กำกับ

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก กำกับโดย จิตต์รัตน์ วงศ์บุรณะ ผู้กำกับมีแนวในการกำกับเป็นแบบอาศัยการพูดคุยกับนักแสดงว่าในฉากนั้นอยากได้อารมณ์แบบไหน เล่าเรื่องให้ฟังว่าเรื่องเป็นมาอย่างไร และในแต่ละฉากผู้กำกับต้องการเน้นอะไร หากนักแสดงไม่สามารถทำได้ตามที่ผู้กำกับต้องการก็จะให้ถ่ายซ้ำใหม่จนกว่าจะได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ

ภาพที่ 14 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก”

“โดยปกติแล้วจะบอกนักแสดงโดยตรงว่าต้องการอารมณ์แบบไหน โดยเริ่มจากการเล่าเรื่องย่อให้นักแสดงฟัง แล้วบอกเป็นฉากๆไปว่าในฉากนี้ผู้กำกับเน้นอะไร ต้องการอะไร สถานการณ์ในเรื่องเป็นแบบไหนแล้วปล่อยให้นักแสดงแสดงอารมณ์ออกมาเองตามธรรมชาติ หากไม่สามารถแสดงอารมณ์ได้ถึงจุดที่ผู้กำกับต้องการก็จะให้ทำใหม่เรื่อยๆจนกว่าจะได้ตามที่ผู้กำกับพอใจ ผู้กำกับเล่าว่าในช่วงของการถ่ายทำแม้จะมีฉากที่ต้องจับมือกันแต่นักแสดงก็ไม่รู้สึกเคอะเขินกลับแสดงอารมณ์ออกมาได้ดีมากทำให้ผู้กำกับรู้สึกพอใจ ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการถ่ายทำที่เป็นแบบถ่ายทีละช็อต ไม่ใช่การถ่ายแบบทิ้งช็อตยาว และผู้กำกับอาศัยการติดต่อช่วยให้หนังสั้นเรื่องนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น” (จิตต์รัตน์ วงศ์บุรณะ, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2553)

ผู้วิจัยพบว่าในเรื่องนี้เพศของนักแสดงกับเพศของผู้กำกับไม่ตรงกันเลยคือผู้กำกับที่มีเพศวิถีเป็นหญิงรักหญิง และนักแสดงเป็นเพศหญิง ในการกำกับผู้กำกับมักใช้วิธีการพูดคุย และการพักให้นักแสดงทำอารมณ์ ทำสมาธิในกรณีที่นักแสดงไม่สามารถแสดงได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ แต่โดยส่วนใหญ่จะแจ้งความต้องการของผู้กำกับแล้วปล่อยให้นักแสดงแสดงอารมณ์ออกมาเองตามธรรมชาติ ซึ่งไม่พบปัญหาใดๆระหว่างถ่ายทำและได้ผลเป็นที่พอใจต่อผู้กำกับ

การวิจัยจากผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ 2 เรื่องสรุปได้ว่าวิธีการร่วมแบบเดียวกันที่ผู้กำกับใช้คือโดยอาศัยการตีความบท และพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง และหลังจากที่ได้พูดคุยแล้วผู้กำกับจะให้นักแสดงแสดงออกมาเองตามธรรมชาติของนักแสดงแต่อยู่ในแนวทางที่ผู้กำกับต้องการ

ผู้วิจัยพบว่าผู้กำกับในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสี่รุ้ง # 1 แต่ละคนต่างก็มีแนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดงที่แตกต่างกันออกไป แม้จะวิธีการร่วมแบบเดียวกันที่ผู้กำกับใช้คือ โดยอาศัยการตีความบท และพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง แต่เมื่อประเด็นเรื่องเพศเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการจำแนกให้เห็นแนวทางการแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดงของผู้กำกับที่มีความแตกต่างกันทางเพศให้เห็นอย่างชัดเจน โดยผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้มี 11 เรื่องดังนี้

1. ผู้กำกับที่เป็นเพศชาย

จากภาพยนตร์สั้นทั้ง 11 เรื่องในโครงการนี้มีผู้กำกับที่เป็นเพศชาย 2 คน ที่มีแนวทางร่วมกันในการแนะนำ และฝึกฝนการแสดงในภาพยนตร์สั้นโดยอาศัยการตีความบท และพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ชั้น 12A กำกับโดย นกอดล พันธา ผู้กำกับเป็นเพศชายที่มีความจริงจังในการทำงาน ก่อนที่จะเริ่มถ่ายทำผู้กำกับได้มีการเรียกนักแสดงมาคุยเพื่ออธิบายถึงความต้องการของผู้กำกับด้วยการเล่าเรื่องแสดงมุมมองของผู้กำกับที่มีต่อหนัง

“หนังสือเรื่องนี้เป็นเรื่องชีวิตที่เบสิคมากๆ คือใครก็ตาม ไม่ว่าจะเพศที่1 เพศที่2 เพศที่3 ทุกคนต้องเคยมีความลับอะไรสักอย่างที่ปกปิดไว้ไม่ยอมให้ใครรู้ ผมมองว่ามันเป็นพื้นฐานของคนๆ ทุกคนย่อมมีประสบการณ์ตรง ก็แค่อธิบายให้นักแสดงฟังว่าในเรื่องจริงๆ แล้วสองคนนี่คือคนๆ เดียวกัน วิธีการพูด การเว้นคำระหว่างคำพูด การใช้ น้ำเสียง ระดับเสียง ผู้กำกับอยากให้คล้ายกันมากที่สุด แล้วเวลาพูดไม่ต้องส่งออกไปให้อีกคน เพราะคือจริงๆ แล้วมันคือเค้ากำลังพูดกับตัวเอง ผู้ชายคนนี้ก็กำลังพูดกับตัวเองจากด้านของจิตใจที่เป็นผู้หญิง ถึงแม้จะมีการใช้สายตามองแต่ไม่ต้องการให้พูดส่งบทกันไปมา อยากให้ได้ความรู้สึกที่ว่าเค้ากำลังพูดกับตัวเอง อธิบายแค่นี้ แล้วเวลาถ่ายทำก็ค่อยๆ ขึ้นไปที่ละซ็อต ตั้งแต่ขึ้นลิปต์ปกติ ลิปต์ค้าง เกิดความกลัว เริ่มหาทางออกไม่ได้ ไฟดับสื่อถึงเริ่มเข้าไปสู่เบื้องลึกของจิตใจแล้ว ส่วนเรื่องบอลคิงค่อนข้างง่าย แต่จะเรียกว่าง่ายหรือยากกว่าก็ไม่แน่ใจเพราะทั้งเรื่องอยู่ในลิปต์อย่างเดียวโดยต้องการสื่อถึงภาวะความกดดันในจิตใจของตัวละครตัวนี้ที่ถูกรังอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยม พอสถานที่จำกัด มุมกล้องก็เลยไปไหนไม่ได้ เยอะ โชคดีที่ได้ลิปต์ตัวค่อนข้างกว้าง ผู้กำกับคิดว่าถ้าถ่ายมุมเดียวเลยมันจะดูตันๆ น่าเบื่อๆ ซึ่งภายในลิปต์นั้นจริงๆ ก็ย้ายกล้องได้ไม่กี่วิธี แค้ก้พยายามหามุมภาพที่ไม่น่าเบื่อ” (นภดล พันธา, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2553)

ผู้วิจัยพบว่าในเรื่องนี้เพศของนักแสดงกับเพศของผู้กำกับไม่ตรงกันเลยคือ ผู้กำกับเป็นเพศชาย นักแสดงคนหนึ่งเป็นผู้มีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้ชาย และอีกคนหนึ่งเป็นนักแสดงเพศหญิง ผู้กำกับใช้วิธีการพูดคุยกับนักแสดงเป็นฉากๆ ไปทั้งสองคนโดยเน้นที่วิธีการพูดของนักแสดงให้มีลักษณะคล้ายกันมากที่สุดเพราะตัวละครในเรื่องแท้จริงแล้วเป็นคนๆ เดียวกัน ประกอบกับการใช้สายตาที่ไม่ต้องจ้องเพื่อส่งบทกัน เพราะอยากให้ได้รับความรู้สึกที่ว่าตัวละครกำลังพูดกับตัวเองอยู่ และผู้กำกับพยายามหามุมกล้องแปลกๆ เพื่อให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ดูน่าสนใจยิ่งขึ้น หากนักแสดงไม่สามารถแสดงอารมณ์ได้ตามที่ผู้กำกับต้องการก็จะใช้วิธีการสั่งหยุด ให้ผู้กำกับเข้าไปทำการพูดคุยแนะนำนักแสดง แล้วส่งถ่ายซ้ำใหม่โดยไม่มีการพักต่อไป จนกว่าจะได้ภาพที่ผู้กำกับต้องการ

“ปัญหาจากตัวนักแสดงไม่มีเลยเพราะตัวนักแสดงเป็นเพศนั้นอยู่แล้ว ทั้งตัวละครเกย์ และตัวละครผู้หญิง แล้วด้วยความที่เป็นหนังสือ ก็เลยใช้ถ่ายเป็นซ็อตๆ อารมณ์ของตัวนักแสดงก็ใช้การพัฒนาแบบเดียวกันเดียวซึ่งก็โอเคตามที่ต้องการ ปัญหาส่วนใหญ่ในการถ่ายทำจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมคือ สถานที่ในการถ่ายทำมีจำกัดคืออินลิฟท์เท่านั้น ซึ่งผมก็พยายามสร้างสรรค์ให้ได้มุมแปลกๆ ก็เลยเกิดเป็นการลองผิดลองถูกบ้างทำให้เสียเวลาไป แต่ก็สามารถควบคุมทุกอย่างให้เสร็จ

ภายในเวลาหนึ่งวันตามที่วางแผนไว้ได้ มีล่าช้าไปประมาณสองชั่วโมง โดยเริ่มถ่ายตั้งแต่ 9 โมงเช้า ถึง 2 ทุ่มซึ่งจริงๆแล้ว 6 โมงเย็นก็เสร็จ” (นภดล พันธธา, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2553)

ภาพที่ 15 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ชั้น 12A”

เนื่องจากผู้กำกับใช้เวลาในการถ่ายทำภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้เพียงวันเดียวทำให้ผู้กำกับเลือกนักแสดงที่มีพื้นฐาน และทักษะทางการแสดงอยู่แล้วมารับบทตัวละคร และใช้การถ่ายทำแบบถ่ายเป็นฉากสั้นๆไปเรื่อยๆเพื่อให้ถ่ายต่อตัวนักแสดงในการพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกให้ได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ผู้เลือก กำกับโดย ทศพล ทิพย์ทินกร ผู้กำกับเป็นเพศชายที่ทำการสืบค้นข้อมูลจากการสอบถามเพื่อนที่จบไปแล้วหลายคน และการพูดคุยกับอาจารย์ที่มหาวิทยาลัย ก่อนการผลิตภาพยนตร์สั้นส่งเข้าประกวดในโครงการนี้ ก่อนที่จะเริ่มถ่ายทำและระหว่างการถ่ายทำผู้กำกับได้มีการพูดคุยนักแสดงเพื่อบอกถึงความรู้สึกและอารมณ์ในขณะนั้นของประโยคที่ตัวละครพูดออกมา และในสถานการณ์ตอนนั้นตัวละครตัวไหนมีอำนาจอยู่เหนืออีกตัวละครตัวหนึ่ง และประโยคนี้เป็นประโยคที่จะทำให้รู้สึกโกรธไหม หรือรู้สึกยังไง เพื่อเป็นการชี้นำอารมณ์นักแสดงไปในทางที่ผู้กำกับต้องการ

ภาพที่ 16 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ผู้เลือก”

“ในวันถ่ายทำจริง การพัฒนาอารมณ์ของนักแสดงส่วนใหญ่ หลังจากทีเล่นๆไปนักแสดงทั้งสองคนก็มักจะหลุดความเป็นตัวเองออกมา คือเหมือนกับว่าสมาธิหายไป จากทีในเรื่องต้องอยู่ในวัยทำงานก็จะกลับมาเป็นเด็กซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนจากน้ำเสียงผมใช้วิธีแก้ปัญหาคือด้วยความใจเย็น อธิบายถึงความรู้สึกในช่วงเวลานั้นของตัวละครให้นักแสดงฟังแล้วถ่ายซ้ำใหม่ เนื่องจากหนึ่งสัปดาห์นี้มีการถ่ายทำฉากที่เน้นอยู่แต่ในห้องสัมภาษณ์ทำให้ไม่มีปัญหาในด้านอื่นๆ และปัญหาในการกำกับส่วนมากมาจากการที่นักแสดงขาดสมาธิเนื่องจากหนึ่งสัปดาห์นี้ค่อนข้างต้องแสดงถึงความกดดัน การแสดงอารมณ์ที่เกิดของนักแสดงหากทำไม่ได้ผู้กำกับก็จะใช้วิธีการให้พักผ่อนแล้วถ่ายซ้ำใหม่เรื่อยๆจนกว่าจะได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ” (ทศพล ทิพย์ทินกร, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2553)

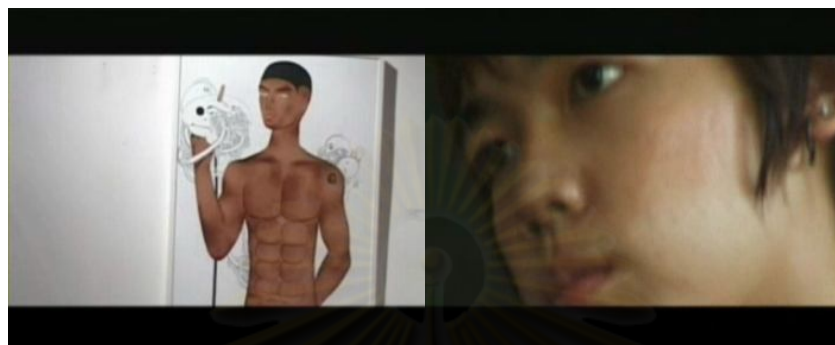
ผู้กำกับอาศัยการคัดเลือกนักแสดงที่มีพื้นฐาน และทักษะทางการแสดงอยู่แล้วมารับบทตัวละคร เพราะหากเลือกคนที่ไม่มีความรู้พื้นฐานเลยมาแสดงอาจทำให้การผลิตภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้เสร็จไม่ทันเวลา ผู้วิจัยพบว่าในเรื่องนี้เพศของนักแสดงกับเพศของผู้กำกับมีทั้งที่ตรงกัน และไม่ตรงกันคือผู้กำกับเป็นเพศชาย นักแสดงคนหนึ่งเป็นเพศชาย อีกคนหนึ่งมีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้ชาย วิธีการกำกับนักแสดงที่เป็นเพศชายผู้กำกับจะใช้วิธีการบอกอารมณ์ของตัวละครกับนักแสดงว่าในสถานการณ์ตอนนั้นตัวละครตัวนี้มีอำนาจอยู่เหนืออีกตัวละครตัวหนึ่ง จังหวะและน้ำเสียงของการพูด และการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางควรเป็นอย่างไร ในส่วนของวิธีการกำกับนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้ชาย ผู้กำกับจะใช้วิธีการบอกอารมณ์ของประโยคที่ตัวละครพูดว่าประโยคนี้เป็นประโยคที่จะทำให้รู้สึกโกรธไหม หรือรู้สึกยังไง แล้วนักแสดงจะทำอย่างไรเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นกับตัว เพื่อเป็นการชี้แนะอารมณ์นักแสดงไปในทางที่ผู้กำกับต้องการ

2. ผู้กำกับที่เป็นเพศหญิง

จากภาพยนตร์สั้นทั้ง 11 เรื่องในโครงการนี้มีผู้กำกับที่เป็นเพศหญิง 2 คน ที่มีแนวทางการร่วมกันในการแนะนำ และฝึกฝนการแสดงในภาพยนตร์สั้นโดยอาศัยการตีความบท และพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ไม่มีชื่อคือความรู้สึก กำกับโดย เมธิณี จงศรี การทำงานค่อนข้างมีคนช่วยเหลือหลายคนเนื่องจากเป็นผู้หญิง และส่วนมากคนเหล่านี้ไม่รู้จักกันมาก่อน ผู้กำกับต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการรวมทุกคนเข้าด้วยกันโดยอาศัยความเป็นกันเองและความสนุกสนานซึ่งก็ทำให้

การทำงานง่ายขึ้น และไม่ค่อยมีปัญหาระหว่างการทำงาน เนื่องจากส่วนมากนักแสดงมีทักษะด้านการแสดงอยู่แล้ว และมีคนช่วยเหลือหลายคน แต่บางครั้งเมื่อพบปัญหาด้านการแสดง เช่นฉากที่ต้องแสดงอารมณ์ตามรู้สึก และนักแสดงไม่สามารถสื่อออกมาได้ตรงตามที่ถูกกำหนดต้องการก็จะใช้การถ่ายซ้ำอีกครั้งจนกว่าจะได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ

ภาพที่ 17 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ไม่มีชื่อคือความรู้สึก”

“น้องคนที่รับบทเป็นเกย์ควีนเขาจะแอดดิงดีกว่าเพื่อนเพราะเขาเรียนด้านการแสดงมาทำให้เขาเข้าถึงบทได้ชัดเจนกว่าคนอื่น ในขณะที่คนอื่นจะเป็นมือใหม่ไม่เคยผ่านงานแสดงมาก่อนเลย การถ่ายทำฉากไหนที่มีน้องเค้าฉากนั้นแทบเดียวผ่านเลย หนูยังพูดติดตลกขอความช่วยเหลือจากน้องเค้าให้ช่วยดึงอารมณ์พวกมือใหม่ด้วยจะได้ไม่ต้องถ่ายหยุด ถ่ายหยุดหลายเทค ในช่วงแรกนักแสดงที่แสดงเป็นเกย์ควีนเขาจะมีการแสดงที่ชัดเจนเกินกว่านักแสดงคนอื่นๆ เนื่องจากเขามีพื้นฐานด้านการแสดงมาอยู่แล้วจนทำให้สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่าคนที่ไม่มีพื้นฐานด้านการแสดงกับคนที่ไม่มีพื้นฐานด้านการแสดงกำลังแสดงอยู่ด้วยกัน ผู้กำกับจึงทำการพูดกับนักแสดงว่าขอให้ลดความชัดเจนทางการแสดงลงนิดหนึ่งให้เท่ากับเพื่อนนักแสดงคนอื่นๆโดยให้อาศัยการใช้สายตาบอกความรู้สึกมากกว่าการใช้ร่างกายและคำพูดซึ่งนักแสดงก็เข้าใจและสามารถทำออกมาได้เป็นอย่างดี” (เมธิณี จงศรี, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2553)

ผู้กำกับอาศัยการคัดเลือกนักแสดงทั้งที่มีพื้นฐาน และประสบการณ์ทางการแสดงอยู่แล้ว และนักแสดงที่ไม่มีพื้นฐานใดๆเลยมารับบทตัวละคร เนื่องจากนักแสดงที่ไม่มีพื้นฐานใดๆเลยเป็นเพื่อนกับผู้กำกับอยู่แล้วและมีบุคลิกลักษณะตรงตามที่ถูกกำหนดต้องการทำให้ผู้กำกับสะดวกใจที่จะร่วมงานกับเพื่อน ในส่วนของนักแสดงที่มีพื้นฐาน และประสบการณ์ทางการแสดงอยู่แล้ว ผู้กำกับให้สัมภาษณ์ว่าหายากมากเนื่องจากมีเกณฑ์ในการเลือกนักแสดงมารับบทตัวละครตัวนี้ค่อนข้าง

เยอะ จนกระทั่งได้พบรุ่นน้องที่มหาวิทยาลัยซึ่งมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ที่ผู้กำกับต้องการทำให้ผู้กำกับตกลงใจที่จะร่วมงานกับนักแสดงท่านนี้

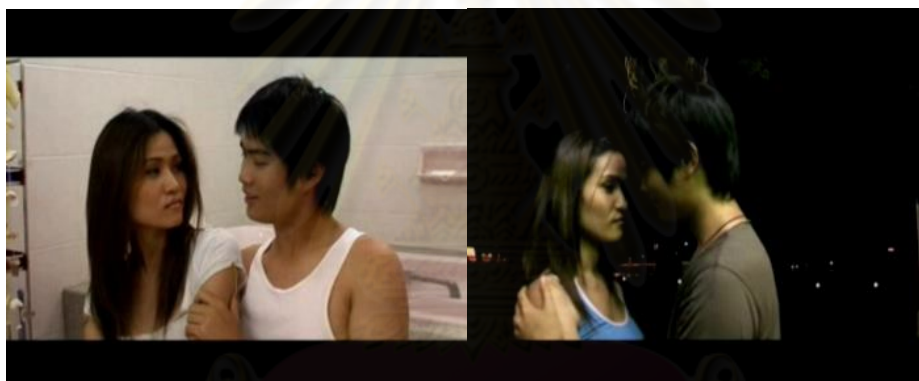
ผู้วิจัยพบว่าในเรื่องนี้เพศของนักแสดงกับเพศของผู้กำกับไม่ตรงกันเลยคือ ผู้กำกับเป็นเพศหญิง นักแสดงคนหนึ่งเป็นเพศชาย อีกคนหนึ่งมีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้ชาย ผู้กำกับมีวิธีการกำกับนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้ชาย โดยนักแสดงท่านนี้มีพื้นฐานและประสบการณ์ทางการแสดงอยู่แล้ว การแสดงในบางฉากค่อนข้างชัดว่าเป็นคนที่มีความสามารถทางการแสดง ผู้กำกับจะสั่งหยุด และขอให้นักแสดงทำการลดความชัดเจนทางการแสดงลงโดยให้แสดงออกทางสายตามากกว่าท่าทางซึ่งนักแสดงก็ทำได้ดี ในส่วนของนักแสดงเพศชายมีฉากที่ต้องใกล้ชิดติดกัน นักแสดงเพศชายมีอาการเขิน และเกร็งอย่างชัดเจน ผู้กำกับใช้วิธีการปล่อยพักให้นักแสดงพูดคุยทำความสนิทสนมกันก่อนโดยผู้กำกับจะชวนคุยเรื่องสัพเพเหระทั่วไปเพื่อให้นักแสดงเกิดความคุ้นเคยกัน ประกอบกับผู้กำกับค้นพบว่านักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายมีความสนใจในเรื่องของการวาดภาพออกแบบฉากซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานแสดงของตนได้ และนักแสดงเพศชายก็มาจากคณะที่มีการวาดรูปออกแบบด้วย ทำให้นักแสดงทั้งสองคนยิ่งพูดคุยถูกคอกันมากขึ้นและสนิทกันในระยะเวลาอันรวดเร็ว จึงทำให้การทำงานหลังจากช่วงพักในแต่ละฉากเป็นไปอย่างราบรื่น

3. ผู้กำกับที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศ

จากภาพยนตร์สั้นทั้ง 11 เรื่องในโครงการนี้มีผู้กำกับที่เป็นเพศหญิงข้ามเพศ 1 คน คือผู้วิจัยเองโดยมีแนวทางในการแนะนำ และฝึกฝนการแสดงในภาพยนตร์สั้นโดยอาศัยการตีความบท และพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง การทำงานใช้ทีมงานไม่มากส่วนมากคนเหล่านี้รู้จักกันมาก่อนอยู่แล้วโดยผู้วิจัยเป็นผู้ขอร้องให้เพื่อนสนิทมาช่วยเหลือ ผู้วิจัยมีวิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองและความสนุกสนานขึ้นในกองถ่ายซึ่งทำให้การทำงานง่ายขึ้น ทีมงานและนักแสดงไม่เครียด ปัญหาระหว่างการทำงาน โดยมากจะเป็นปัญหาคัดลอกผู้กำกับท่านอื่นคือ อาจมีบางฉากที่นักแสดงแสดงอารมณ์ได้ไม่ตรงตามที่ตั้งใจเอาไว้ ก็จะใช้การถ่ายซ้ำอีกครั้งจนกว่าจะได้ภาพและอารมณ์ตามที่ต้องการ แต่เนื่องจากนักแสดงที่คัดเลือกมานั้นทุกคนต่างก็มีทักษะด้านการแสดงอยู่แล้วทำให้งานดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาที่กำหนด ในเรื่องนี้เพศของนักแสดงกับเพศของผู้กำกับมีทั้งที่ตรงกัน และไม่ตรงกันคือ ผู้กำกับเป็นผู้หญิงข้ามเพศ นักแสดงคนหนึ่งเป็นเพศชาย นักแสดงอีกคนหนึ่งเป็นผู้หญิงข้ามเพศ และอีกสองคนเป็นนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้หญิง แต่นักแสดงคนหนึ่งมี

การแต่งตัวแต่งหน้าแบบผู้หญิงแต่ไม่คิดทำการแปลงเพศ และนักแสดงอีกคนหนึ่งแต่งตัวเป็นผู้ชายแต่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้หญิง

ในการกำกับนักแสดงเพศชายผู้วิจัยอาศัยการพูดคุยเพื่อบอกถึงจุดประสงค์ของแต่ละฉาก และสิ่งที่จะเกิดขึ้นทั้งอารมณ์ และการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางก่อนการแสดงจริงโดยจะพูดกับนักแสดงเพศชายอยู่เสมอว่าให้คิดว่ากำลังแสดงกับนักแสดงหญิงจริงๆ โดยอาจนำเอาประสบการณ์ในชีวิตส่วนหนึ่งมาใช้ เช่น เวลาบอกรักก็ก๊ากกับแฟนทำอะไร หรือเวลาโกรธทะเลาะกับแฟนให้นำเสียงอย่างไรและแสดงออกอย่างไร แล้วใช้วิธีการถ่ายเป็นฉากๆ ไปโดยแต่ละฉากใช้เวลาไม่นานมากซึ่งก็ได้ผลเป็นที่พอใจ หากฉากไหนนักแสดงที่เป็นเพศชายไม่เต็มใจที่จะทำหรือไม่สามารถแสดงได้ ผู้วิจัยก็รับฟังและค่อยหาวิธีแก้ไขเฉพาะหน้าไปโดยผู้วิจัยขอเล่าถึงวิธีการปัญหาที่เจอ และวิธีการแก้ไขปัญหาเป็นฉากๆ ไปดังนี้

ภาพที่ 18 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “พระจันทร์เป็นพยาน”

การถ่ายทำถูกแบ่งออกเป็นสามวันวันละฉากเนื่องจากต้องการเวลาและสถานที่ต่างกัน ฉากที่หนึ่งซึ่งเป็นฉากเริ่มต้นของเรื่องผู้กำกับต้องการให้เป็นเวลากลางคืนในห้องนอนของตัวละครหลัก มีปัญหาที่เกิดขึ้นคือ

จากเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน ฉากในห้องน้ำตอนที่นางเอกนอนพระเอกและกำลังจะลูกหนีพอพระเอกดึงตัวนางออกกลับมาจ้อแล้วต้องมีการหอมแก้มเบาๆ แต่พระเอกไม่ทำ ถ่ายอยู่ประมาณ 3 เทคก็เลยตัดออกเพราะเห็นว่ายังมีการโอบกอดที่แสดงถึงความรักอยู่ดี โดยมองว่าอาจขึ้นวิธีการจ้อในแบบฉบับของตัวเองก็ได้ซึ่งเราก็โอเคพอเถิด ต่อมาฉากบนเตียงซึ่งฉากนี้จะถ่ายแต่มือของนักแสดงซึ่งตั้งใจจะสื่อว่าทั้งสองคนกำลังมีอะไรกันเหมือนผู้ชายหญิงทั่วไป แต่

พระเอกบอกว่าเงิน ขอให้พี่ที่มงานที่เป็นผู้ชายอีกคนช่วยเล่นฉากนี้แทน ซึ่งเราก็โอเคเพราะฉากนี้ถ่ายเห็นแค่มือไม่เห็นหน้า

ฉากที่สองเป็นฉากที่ร้านคอฟฟี่ช้อปในตอนสายของวัน ฉากนี้เป็นฉากเดียวที่มีตัวละครครบทั้งสี่ตัวและเป็นฉากที่ค่อนข้างมีความสำคัญเพราะเป็นฉากขอแต่งงาน และเป็นฉากที่แสดงให้เห็นถึงมิตรภาพระหว่างเพื่อน และการให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตของผู้หญิงข้ามเพศ

จากเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน ฉากของวันนี้หนักันมาแต่เช้าเพราะถ่ายทำที่สยามสแควร์ และเป็นร้านในพื้นที่แบบเปิดโล่งทำให้มีปัญหาเรื่องเสียงรบกวน หลังจากที่ได้ทำการพูดคุยถึงอารมณ์ของฉากในวันนี้กับนักแสดงปรากฏว่าทุกคนทำได้ดีมาก มีปัญหาเพียงเล็กน้อยจากจังหวะการพูดที่เร็วไปบ้าง และปัญหาการลืมหืมตาของนักแสดงประกอบตัวที่เป็นกะเทย เนื่องจากมีบทพูดที่ค่อนข้างยาว แต่ก็แก้ปัญหาด้วยการให้นักแสดงพักท่องบทแล้วถ่ายซ้ำใหม่จนได้อารมณ์ตามที่ต้องการ ส่วนนักแสดงประกอบตัวที่เป็นเกย์ก็มีปัญหาเรื่องการพูดที่ซ้ำไป และการแสดงออกที่มากเกินไป จึงแก้ปัญหาด้วยการพูดคุยกับนักแสดงเพื่อบอกความต้องการ แล้วถ่ายซ้ำใหม่

ภาพที่ 19 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “พระจันทร์เป็นพยาน”

ฉากที่สามเป็นฉากที่สวนสาธารณะในตอนเย็นใกล้ค่ำ ผู้กำกับต้องการสร้างบรรยากาศให้เป็นฉากที่ดูโรแมนติก ฉากนี้เป็นฉากที่ปัญหาทุกอย่างจะคลี่คลายและเป็นฉากจบของเรื่อง

จากเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน ในฉากนี้เราไปถ่ายทำกันที่สวนสันติไชยปราการ เพราะอยากได้บรรยากาศสบายๆริมน้ำ และพอหัวค่ำจะได้เห็นแสงไฟจากเรือที่แล่นไปมาในแม่น้ำ และเห็น

พระจันทร์ชัดเจนด้วยคูโรแมนติกดี เราก็เล่าถึงสิ่งเหล่านี้ให้นักแสดงฟังว่าฉากที่ถ่ายทำที่นี่จะเป็นฉากโคลแม็กซ์ของเรื่องซึ่งจะถ่ายในตอนเย็น และปมปัญหาทุกอย่างก็จะคลี่คลายลงซึ่งจะถ่ายตอนฟ้ามืดแล้วซึ่งจะมีพระจันทร์มาเป็นพยานความรักของคนทั้งสอง นักแสดงค่อนข้างเข้าใจและทำได้ดีมาก จนกระทั่งมีฉากจูบ ในตอนแรกผู้กำกับบอกรักได้ภาพมุมด้านข้างของใบหน้านักแสดงทั้งสองในขณะที่จูบกันเพื่อความโรแมนติกที่สมจริง แต่นักแสดงชายบอกว่าไม่สะดวกขอร้องให้ใช้มุกกล้องช่วยแทน ด้วยความเกรงใจว่าเราไม่ได้จ้างเค้ามาโดยให้เงินทองอะไรก็เลยต้องยอมใช้มุกกล้องช่วย

ในส่วนของการกำกับนักแสดงที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศ ผู้วิจัยใช้วิธีพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงอีกครั้ง โดยให้นึกถึงประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาในเรื่องของความรัก ทั้งในช่วงที่มีความสุข และมีความทุกข์ แล้วให้แสดงออกมาตามอารมณ์ของนักแสดง ส่วนหนึ่งเพราะผู้วิจัยรู้จักกับนักแสดงท่านนี้เป็นเวลานาน ทำให้ทราบถึงสิ่งต่างๆที่ผ่านมาในชีวิตของนักแสดงท่านนี้ซึ่งตรงกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะบอกเล่าผู้ชมผ่านภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ไป

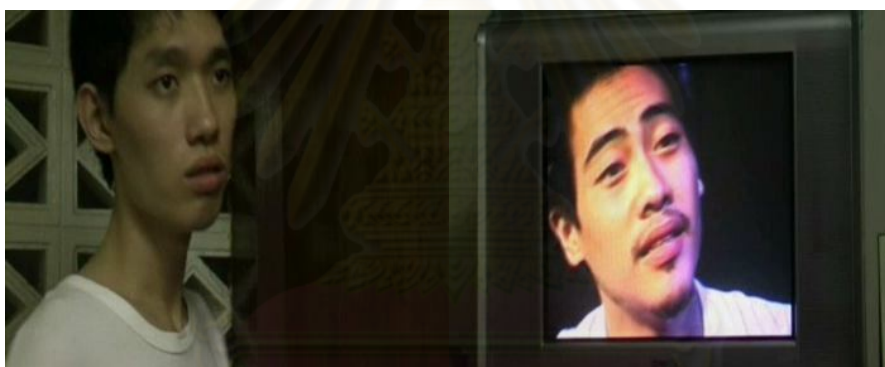
ในส่วนของนักแสดงอีกสองคนที่เป็นนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้หญิง สำหรับนักแสดงคนที่มีการแต่งตัวแต่งหน้าแบบผู้หญิงแต่ไม่คิดทำการแปลงเพศ ผู้วิจัยได้ทำการบอกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในฉากนั้นว่าต้องการสื่อถึงมิตรภาพระหว่างผู้มีความหลากหลายทางเพศ การแก้ปัญหาที่ไม่ใช่การมีความลับกับคนรัก แต่ให้บอกทุกอย่างออกไปถ้าหากรักกันจริงเป็นคู่กันแล้ว ต่อให้ทำอะไรก็ยังรักกัน นักแสดงมีความเข้าใจในฉากนี้เป็นอย่างดีติดปัญหานิดหน่อยตรงที่ว่าลืมนทเนื่องจากมีบทพูดที่ยาว ผู้วิจัยเสนอวิธีแก้ปัญหามาโดยการนำบทไปวางไว้ข้างๆตัวนักแสดงแล้วจะใช้มุกกล้องช่วยในการถ่ายทำให้มองไม่เห็น แต่นักแสดงท่านนี้ปฏิเสธและยืนยันที่จะท่องบทเองจนได้เพราะอยากให้ได้อารมณ์จริงๆมากกว่าการอ่านบทซึ่งผู้วิจัยก็ตกลงสั่งพักให้นักแสดงทำสมาธิท่องบท แล้วกลับมาถ่ายซ้ำอีกที สำหรับนักแสดงอีกคนที่แต่งตัวเป็นผู้ชายแต่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้หญิงเนื่องจากตัวละครตัวนี้มีบทน้อยผู้วิจัยใช้วิธีการพูดคุยก่อนการแสดงเหมือนเดิม แต่แนะนำให้มีการปล่อยมุขตลกซ้ำซ้อนเพื่อเพิ่มสีสันให้กับภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ได้อีก ซึ่งก็ได้ผลเป็นที่พอใจ

4. ผู้กำกับที่มีเพศวิถีแบบชายรักชาย

จากภาพยนตร์สั้นทั้ง 11 เรื่องในโครงการนี้มีผู้กำกับที่มีเพศวิถีแบบชายรักชาย 4 คน ที่มีแนวทางร่วมกันในการแนะนำ และฝึกฝนการแสดงในภาพยนตร์สั้นโดยอาศัยการตีความบท และ

พูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง การวิจัยพบว่าผู้กำกับที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายมักมีความเกรงใจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความเกรงใจต่อทีมงาน หรือความเกรงใจต่อนักแสดง และส่วนใหญ่ผู้กำกับที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายมักจบการศึกษาด้านการแสดงมาก่อนคือมีพื้นฐานความรู้ด้านนี้อยู่แล้ว

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง หนึ่งในดวงใจ กำกับโดย สร้งสรรค์ สันติมณีรัตน์ มีการถ่ายทำในระยะสั้นๆแบ่งเป็น 2 ฉาก ใช้เวลาในการถ่ายทำฉากละประมาณ 3-4 ชั่วโมง ผู้กำกับประสบปัญหาโดยผู้กำกับเกิดความเกรงใจนักแสดงในระหว่างขั้นตอนการคัดเลือกนักแสดงประกบกับผู้กำกับไม่ค่อยมีเวลาทำให้ไม่สามารถหานักแสดงที่เข้ากับตัวละครในเรื่องได้ ผู้กำกับจึงตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาด้วยการเป็นทำหน้าที่เป็นนักแสดงด้วยตัวเองเนื่องจากหานักแสดงไม่ได้ และกลัวจะไม่ทันเวลาทำให้ผู้กำกับแบ่งการถ่ายทำออกเป็น 2 วัน 2 ฉากตามที่กล่าวข้างต้น โดยวันหนึ่งถ่ายทำในสตูดิโอ ซึ่งมีนักแสดงเพศชาย 1 ท่านที่ผู้กำกับได้ทำการติดต่อไว้มาทำการแสดงเป็นนักร้อง

ภาพที่ 20 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “หนึ่งในดวงใจ”

“ปัญหาในการกำกับในเรื่องนี้คงจะเป็นเรื่องทัศนคติของนักแสดง ตัวละครหนึ่งเราเล่นเอง เราก็เข้าใจว่าตัวละครมีความรู้สึกนึกคิดยังไง แต่สำหรับอีกตัวละครในหนังสั้นเรื่องนี้ซึ่งนักแสดงต้องเล่นเป็นนักร้องเราตั้งใจจะระบุว่าเขาเป็นเพศชายที่มีความลื่นไหลทางเพศ โดยอยากให้สังคมมองว่าคนคนหนึ่งเป็นปัจเจกสามารถที่ชอบผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้โดยไม่มีภาระจำแนกแยกประเภทของเพศที่แน่นอน

แต่หลังจากที่นักแสดงได้อ่านบทและฟังการเล่าเรื่องไปแล้วนักแสดงเข้าใจว่า นักร้องคนนี้เป็นเกย์ ที่พอเขาวงการก็เลยต้องหลอกลวงคนอื่นด้วยการมีแฟนเป็นผู้หญิง เราก็เลยต้องทำความเข้าใจกับเค้าซะใหม่ว่ามันไม่ใช่ ตอนเค้าอยู่มัธยมเค้าก็มีความรักกับคนคนหนึ่ง แต่พอเค้าโตแล้ว

เรียนจบออกมาแล้วเค้าได้เจอคนมากขึ้น เค้าเจอผู้หญิงคนนี้เค้าก็รักกับผู้หญิงคนนี้ แต่ไม่ได้หมายความว่าเค้าเป็นเกย์หรือไม่เป็นเกย์ เค้าจะปกปิดหรือไม่ได้ปกปิดหรือหลอกลวงใครทั้งนั้น แต่มันคือความรักของคนกับอีกคนหนึ่ง ซึ่งหลังจากที่ได้ทำการพูดคุยปรับทัศนคติกับนักแสดงแล้ว ก็ได้ผลการแสดงเป็นที่พอใจ คือเขาก็เล่นเป็นตัวละครปกติที่ไม่ต้องไปคำนึงถึงว่าเราจะเป็นเพศอะไร จะต้องทำยังไง แสดงออกยังไง” (สร้างสรรค์ สันติมณีรัตน์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2553)

ผู้กำกับอาศัยการคัดเลือกนักแสดงที่มีพื้นฐาน และทักษะทางการแสดงอยู่แล้วมารับบทตัวละคร การวิจัยพบว่าในเรื่องนี้เพศของนักแสดงกับเพศของผู้กำกับไม่ตรงกันคือ ผู้กำกับมีเพศวิถีแบบชายรักชาย และนักแสดงเป็นเพศชาย ผู้กำกับมีวิธีการกำกับโดยการพูดคุยปรับทัศนคติเรื่องเพศกับนักแสดงก่อนทำการแสดงเพื่อให้มีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และปล่อยให้นักแสดงแสดงอารมณ์ไปตามที่นักแสดงเข้าใจ ซึ่งก็ได้ผลเป็นที่พอใจต่อผู้กำกับ

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ตุ้ปลาที่ไม่มีตุ้ตูด (ปลา) อยู่ในตู้” กำกับโดย ปรีชายุทธ แซ่จ้ง ผู้กำกับมีวิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองและความสนุกสนานขึ้นในกองถ่ายซึ่งทำให้การทำงานง่ายขึ้น ทีมงานและนักแสดงไม่เครียด ปัญหาระหว่างการทำงาน โดยมากจะเป็นปัญหาค้างคานอื่นคือ อาจมีบางฉากที่นักแสดงแสดงอารมณ์ได้ไม่ตรงตามที่คุณกำกับตั้งใจเอาไว้ ก็จะใช้การถ่ายซ้ำอีกครั้งจนกว่าจะได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ แต่เนื่องจากนักแสดงที่คัดเลือกมานั้นทุกคนต่างก็มีทักษะด้านการแสดงอยู่แล้วทำให้งานดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาที่กำหนด แม้ว่าผู้กำกับจะเป็นคนทำงานเยอะทำให้ไม่ค่อยมีเวลา ประกอบกับระยะเวลาที่โครงการให้สำหรับการทำหนังสั้นเรื่องนี้ในช่วงระยะเวลาที่ไม่นานมาก ทำให้ไม่ได้ทุ่มเทเวลาให้กับงาน ภาพยนตร์สั้นนี้โดยตรง แต่ผู้กำกับอาศัยความที่มีใจรักในด้านการแสดงเป็นแรงขับเคลื่อน

ภาพที่ 21 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ตุ้ปลาที่ไม่มีตุ้ตูด (ปลา) อยู่ในตู้”

“หนังสือเรื่องนี้ใช้เวลาถ่ายทำอยู่สองวัน ไม่ค่อยพบอุปสรรคเนื่องจากทำการถ่ายทำอยู่แต่ในห้องห้องเดียวตลอด แต่เนื่องจากเนื้อหาของหนังสือเป็นแบบเสียดสีสังคม มีการพูดถึงเรื่องข่าวฉ้อโกง เรื่องเช็ทซ์ของดารา การถ่ายทำที่พยายามเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในห้อง และใช้เงากับตัวละครหุ่นสลัดในการเล่าเรื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ในตอนแรกพอเริ่มถ่ายนักแสดงลืมหืมตา พูดไม่ได้ และเกร็งดูไม่เป็นธรรมชาติ บางครั้งนักแสดงเล่นได้แล้วแต่มุมกล้องไม่ได้ เห็นแสงสะท้อนในตู้ปลา หรือในเรื่องบางฉากมีฉากเลิฟซีน นักแสดงก็อายพื้ก็อายในการกำกับ และในเรื่องจะมีเสียงวอยซ์โอเวอร์ที่คนพากย์ค่อนข้างทำไว้ดีมากสมจริงและได้อารมณ์มาก ภาพที่ปรากฏก็ต้องสื่ออารมณ์ให้ได้เหมือนเสียงแต่ภาพที่ออกมาก็ไม่ได้แรงเท่าที่ควรจะเป็นเนื่องจากความเป็นมือใหม่ที่ไม่นักของทั้งนักแสดงและผู้กำกับ ในส่วนของการพัฒนาอารมณ์ นักแสดงยังแสดงแข็งไป เกร็งไป คงด้วยความที่เป็นมือใหม่ด้วยประกอบกับบางฉากพื้ก็อธิบายไม่เคลียร์

จากปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นพื้ใช้วิธีแก้ปัญหาคือ พื้จะพูดคุยให้ความเป็นกันเองซึ่งทำให้เกิดความผ่อนคลายกันมากขึ้นกับนักแสดง โดยจะหลีกเลี่ยงการต่อว่าต้อนักแสดง แต่จะเป็นการพูดแบบให้กำลังใจกัน หากไม่ได้ก็ให้ทำใหม่อีกครั้ง โดยพื้ก็ถ่ายทำจากเดิมซ้ำอีกครั้งจนกว่าจะได้ตามที่พอใจ ตัวอย่างเช่น การใช้บอดี้มูฟแมนที่ในเรื่อง หากนักแสดงทำไม่ได้ มีการจำกัดการเคลื่อนไหวอยู่แต่ท่าเดียว ก็จะใช้วิธีพยายามอธิบายให้นักแสดงนึกถึงเวลาปลาว่ายน้ำ ก็ต้องเคลื่อนไหวครีบและหางไปตามกระแส น้ำ เป็นต้น” (ปรีชายุทธ แซ่จ้ง, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2553)

ผู้วิจัยพบว่าในเรื่องนี้เพศของนักแสดงกับเพศของผู้กำกับมีทั้งที่ไม่ตรงกัน และตรงกันคือ ผู้กำกับมีเพศวิถีแบบชายรักชาย นักแสดงสองคนเป็นผู้มีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้ชาย และอีกคนหนึ่งเป็นนักแสดงผู้หญิงข้ามเพศ การแสดงในเรื่องนี้มีทั้งแบบสมจริงและเสมือนจริง และเนื่องจากการแสดงแบบเสมือนจริงทำให้ผู้กำกับต้องมีการนัดนักแสดงมาเพื่อทำการฝึกซ้อมการเคลื่อนไหวร่างกายก่อน 1 ครั้งก่อนวันถ่ายทำจริง โดยผู้กำกับให้โจทย์กับนักแสดงว่าสมมุติตัวเองเป็นปลาที่ว่ายอยู่ในน้ำ จะมีลักษณะการว่ายน้ำเป็นอย่างไร ว่ายน้ำทวนน้ำอย่างไร ว่ายตามน้ำอย่างไร โดยให้แสดงการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง ในตอนแรกนักแสดงมีปัญหาคือมีการแสดงการเคลื่อนไหวไปมาอยู่ในท่าเดียวประกอบเพลง ทำให้ผู้กำกับต้องใช้การพูดคุยอธิบายเพิ่มเติมกับทุกตัวละครโดยให้นึกถึงปลาที่กำลังว่ายอยู่ในน้ำ จะมีการใช้ครีบและหางอย่างไรไปตามกระแส น้ำ บางตัวว่ายเร็ว บางตัวว่ายช้า แล้วให้นักแสดงทดลองทำซึ่งภายหลังได้ผลเป็นที่น่าพอใจ อีกทั้งผู้กำกับใส่ความเป็นงานศิลปะลงในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นแบบเสมือนจริงโดยมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มเติมในเรื่องของการใช้หุ่นปลามาเซตประกอบฉากแล้ว

เรื่องไปด้วย วิธีการกำกับนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายที่มีการแสดงออกแบบเป็นผู้ชาย ในการกำกับฉากเลิฟซีน ทั้งผู้กำกับและนักแสดงต่างก็มีความเขินเกิดขึ้น ผู้กำกับจึงสั่งให้แสดงแบบ เต็มที่ไปเลยจะได้ไม่ต้องทำการถ่ายหลายครั้ง ข้อดีคือด้วยความที่เป็นภาพยนตร์สั้นทำให้การถ่าย แต่ละฉากใช้เวลาไม่นาน ในบางฉากที่ต้องมีบทพูดบางครั้งนักแสดงเกร็ง และไม่เข้าใจความหมาย ของประโยคที่พูดว่ามีจุดประสงค์อะไรซึ่งตัวผู้กำกับเองก็ยอมรับว่าในบางครั้งผู้กำกับสื่อสารได้ไม่ ชัดเจนเท่าไรทำให้นักแสดงเกิดการสับสนด้วย ผู้กำกับก็จะอาศัยความใจเย็นสั่งถ่ายซ้ำใหม่อีกครั้ง จนกว่าจะได้ตามที่ผู้กำกับพอใจซึ่งก็ใช้เวลาไม่นาน

ในส่วนของการแสดงผู้หญิงข้ามเพศผู้กำกับไม่ค่อยเป็นห่วงเนื่องจาก นักแสดงท่านนี้มี พื้นฐานและประสบการณ์ด้านการแสดงมาอยู่แล้ว ก็จะใช้วิธีการพูดคุยตามกับนักแสดงตามปกติ แต่นักแสดงท่านนี้จะเข้าใจเร็ว ทำให้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจต่อผู้กำกับ

5. ผู้กำกับที่มีเพศวิถีแบบหญิงรักหญิง

จากภาพยนตร์สั้นทั้ง 11 เรื่องในโครงการนี้มีผู้กำกับที่มีเพศวิถีแบบหญิงรักหญิง 2 คน ที่มี แนวทางร่วมกันในการแนะนำ และฝึกฝนการแสดงในภาพยนตร์สั้นโดยอาศัยการตีความบท และ พูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง The Inconvenient Truth กำกับโดย สุมน อุ่นสาริต ผู้วิจัยพบว่าผู้กำกับ มีวิธีการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแบบง่ายๆ ไม่มีพิธีรีตอง และไม่ยึดติดทฤษฎี ปัญหาระหว่างการ ทำงาน โดยมากจะเป็นปัญหาค้นหาคำอื่นคือ อาจมีบางฉากที่นักแสดงแสดงอารมณ์ได้ไม่ ตรงตามที่ผู้กำกับตั้งใจเอาไว้ ก็จะใช้การถ่ายซ้ำอีกครั้งจนกว่าจะได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ

ภาพที่ 22 ภาพจากภาพยนตร์สั้นเรื่อง “The Inconvenient Truth”

“ปัญหาของพีคือนักแสดงที่คัดเลือกมาไม่ได้มีพื้นฐานทางด้านการแสดงมาก่อนพีคจึงใช้วิธีการให้นักแสดงศึกษาบทบาทพจนตรังหน้าแล้วมีการนัดเวลาพูดคุยเพื่อทำความเข้าใจในภายหลังซึ่งก็ไม่ได้มีเวลาสำหรับส่วนนี้มากมายนักแค่นัดพบสั้นๆเนื่องจากเป็นเพื่อนกันอยู่แล้วก็เลยง่ายต่อการขอนัด และไม่ได้มีการฝึกปฏิบัติทางการแสดงให้นักแสดงเป็นการเฉพาะ โดยพีคมีเวลาไม่มากก็เลยนัดวันออกกองกันเลย ซึ่งเมื่อถึงขั้นตอนการถ่ายทำพีคก็ได้ทำการพูดคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงอีกครั้ง โดยเน้นให้นักแสดงแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติเท่าที่นักแสดงจะทำได้ โดยในช่วงแรกก็เกิดปัญหาความเขินอาย และความไม่คุ้นชินกับบทบาทการแสดงทำให้นักแสดงไม่สามารถแสดงออกได้อย่างที่ต้องการโดยเฉพาะบทที่ต้องการมีการถูกเนื้อต้องตัวหรือแสดงความใกล้ชิดสนิทสนม นักแสดงเกิดภาวะเกร็งและเครียด พีคจึงใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยการพาคำให้นักแสดงทำความเข้าใจกันก่อน และปรับบทโดยการเพิ่มมุขล้อเล่นเข้าไป โดยมากพีคใช้วิธีพักกองเพื่อผ่อนคลายภาวะทางอารมณ์ ก่อนจะให้เริ่มทำการแสดงถ่ายซ้ำต่อไป ซึ่งวิธีดังกล่าวก็ถือว่าได้ผลในระดับที่น่าพึงพอใจ” (สุมน อุณสาธิต, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2553)

ผู้วิจัยพบว่าในเรื่องนี้เพศของนักแสดงกับเพศของผู้กำกับมีทั้งที่ไม่ตรงกัน และที่ตรงกันคือ ผู้กำกับมีเพศวิถีแบบหญิงรักหญิงที่มีลักษณะการแสดงออกแบบผู้ชาย นักแสดงคนหนึ่งมีเพศวิถีแบบหญิงรักหญิงที่มีลักษณะการแสดงออกแบบผู้ชาย และอีกสองคนเป็นนักแสดงเพศหญิง ผู้กำกับใช้วิธีการในการกำกับนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบหญิงรักหญิงและมีการแสดงออกแบบผู้ชาย โดยการพูดคุยกับนักแสดง ซึ่งจะเห็นได้ว่าในตอนแรกที่ทำกรแสดง นักแสดงมีการแสดงบทพูดคุยที่ไม่เป็นธรรมชาติ ค่อนข้างเกร็งและเหมือนท่องบท ผู้กำกับแก้ปัญหาโดยใช้วิธีบอกให้นักแสดงคิดว่ากำลังพูดคุยตามปกติไม่ได้กำลังแสดงอยู่ แต่ให้ใส่อารมณ์เข้าไปอีกนิดเพื่อให้ดูสมจริงยิ่งขึ้น ในตอนแรกระหว่างการถ่ายทำหากนักแสดงรู้สึกเคอะเขินผู้กำกับก็จะให้พักและให้พูดคุยทำความเข้าใจกันให้นักแสดงสนิทสนมกันมากขึ้นแล้วจึงทำการถ่ายทำต่อ ในส่วนของนักแสดงเพศหญิงเมื่อมีฉากที่นักแสดงแสดงอารมณ์ไม่ได้ หรือบางฉากมีการหลุดหัวเราะ ผู้กำกับจะใช้วิธีการพักครู่หนึ่งเพื่อให้นักแสดงทำสมาธิแล้วกลับมาถ่ายทำต่อ ซึ่งโดยรวมแล้วเป็นที่พอใจของผู้กำกับ

สรุปผลแนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดงของผู้กำกับที่มีความแตกต่างกันทางเพศ

การวิจัยพบว่าผู้กำกับทุกท่านในโครงการนี้ไม่ว่าจะมีเพศสภาพ หรือเพศวิถีอย่างไรก็ตามตลอดจนผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีทั้งที่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ และทั้งที่ไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ ต่างก็มีจุดร่วม

เดียวกันที่ใช้เป็นแนว การแนะนำและฝึกฝนนักแสดงนั่นคือ การอาศัยการพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดง เนื่องจากในบางครั้งนักแสดงไม่สามารถแสดงอารมณ์ออกมาได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ การพูดคุยและปล่อยให้นักแสดงได้พักทำสมาธิกลายเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด และนิยมที่สุดในหมู่ผู้กำกับในโครงการนี้ และเนื่องจากเป็นการถ่ายทำภาพยนตร์สั้น ดังนั้นฉากแต่ละฉากจะมีการถ่ายทำที่มีการพัฒนาอารมณ์ไม่นาน หลังจากพูดคุยและปล่อยให้นักแสดงได้พักทำสมาธิแล้ว เมื่อกลับมาเข้าฉาก ไม่ซ้ำนักแสดงก็จะสามารถทำอารมณ์ได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ

ผู้กำกับในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสี่รัฐ # 1 ทุกคนต่างก็ให้ความสำคัญต่อการแนะนำ กำกับ และฝึกฝนนักแสดง เนื่องจากความหลากหลายทางเพศเป็นปัจจัยหนึ่งของโจทย์ในโครงการนี้ การวิจัยพบว่าความแตกต่างทางเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อปัญหาทางการแสดงที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักแสดงเพศชาย นักแสดงเพศหญิง และนักแสดงผู้มีความหลากหลายทางเพศ ต่างก็มีปัญหาทางการแสดงที่แตกต่างกัน วิธีแก้ปัญหาจึงแตกต่างกันไปด้วยดังนี้

นักแสดงเพศชาย มักมีความกังวลต่อการแสดงเมื่อต้องเข้าฉากกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ กล่าวคือ การแสดงจะไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ค่อนข้างเกร็ง เนื่องจากมีความรู้สึกว่าการกำลังแสดงอยู่กับคนเพศเดียวกัน ทำให้รู้สึกเคอะเขิน หลุดจากการแสดงที่สมจริงกลายเป็นตัวเอง แต่ข้อดีของนักแสดงเพศชายคือ การรับฟังเหตุผล หากฉากไหนทำไม่ได้จริงๆก็พร้อมที่จะบอกผู้กำกับโดยไม่อาย ผู้กำกับในโครงการใช้วิธีอธิบายแสดงเหตุผลให้นักแสดงที่เป็นผู้ชายจริงๆเข้าใจว่าตัวเองกำลังสวมบทบาทในฐานะตัวละครอยู่ในฉากนี้นักแสดงพูดคุยประโยคนี้เพราะต้องการจะสื่อถึงอะไร ในฉากนี้ใครมีอำนาจเหนือใคร หรือในฉากนี้ควรแสดงสีหน้าท่าทางอย่างไรเมื่อต้องเผชิญหน้ากับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

นักแสดงเพศหญิง มักไม่มั่นใจ ไม่กล้าที่จะแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาในบางฉาก บางคนกลัวออกกล้องแล้วจะดูไม่ดี ไม่สวย แต่ข้อดีของนักแสดงหญิงคือ มีจินตนาการที่กว้างไกลกว่านักแสดงชาย ในการตีความบท โดยจะสามารถเข้าใจในบทบาทของผู้มีความหลากหลายทางเพศได้เร็วกว่านักแสดงเพศชาย และแม้จะเป็นเพศที่ตรงเพศคือเป็นเพศหญิงจริงๆแต่ก็มีการเปิดใจ ไม่รู้สึกปิดกั้นผู้มีความหลากหลายทางเพศเท่ากับเพศชาย มีความละเอียดอ่อนและเข้าใจสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ผู้กำกับในโครงการใช้วิธีอธิบายแสดงเหตุผลให้นักแสดงที่เป็นผู้หญิงเข้าใจว่า ตัวเองกำลังสวมบทบาทในฐานะตัวละครอยู่ไม่ได้แสดงเป็นตัวเอง ให้ลดความ

เป็นตัวของตัวเองของนักแสดงลง โดยอาจมีการหยุดพักให้นักแสดงได้ทำสมาธิบ้างเพื่อให้ทำความเข้าใจกับบทเพิ่มเติม

นักแสดงที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศ มักมีปัญหาในเรื่องการออกเสียง ที่กลัวจะมีเสียงใหญ่ กลายเป็นผู้ชาย ก็เลยบีบเสียงทำให้ดูไม่เป็นธรรมชาติ กลัวออกก้องแล้วจะดูไม่ดี ไม่สวย บางคนมีการแสดงที่ไม่นิ่มนวลแนบเนียนเนื่องจากติดภาพการแสดงออกที่ค่อนข้างเกินหญิง ผู้กำกับในโครงการใช้วิธีให้ความเป็นกันเองกับนักแสดงเพื่อให้ไม่รู้สึกละอายใจ และกล้าที่จะแสดงออกมาอย่างเต็มที่โดยไม่ห่วงภาพลักษณ์มากเกินไป และอธิบายแสดงเหตุผลให้นักแสดงที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศเข้าใจว่า ในฉากนี้ผู้กำกับต้องการจะสื่อถึงอะไร การใช้เสียงขอให้ลดระดับโทนเสียงลงหนึ่งระดับจากที่พูดปกติ คือไม่ต้องพูดเต็มเสียงก็ได้หากกลัวว่าเสียงจะใหญ่ แต่ในฉากที่ต้องแสดงอารมณ์ เช่นฉากทะเลาะกันนักแสดงก็ต้องใช้เสียงเพื่อแสดงอารมณ์จริงๆโดยไม่ต้องห่วงว่าเสียงจะหวานหรือไม่เพื่อให้ได้ความสมจริงทางการแสดง ในบางฉากที่ต้องมีการใช้ร่างกายเพื่อสื่ออารมณ์ ผู้กำกับใช้วิธีพูดคุยขอให้นักแสดงใช้ร่างกายทุกส่วนอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องคำนึงถึงความสวยของตัวเองแต่ให้คำนึงถึงความสวยงามของท่วงท่าและการสื่อความหมาย

นักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชาย มักมีจริตการแสดงที่เกินกว่าที่ผู้กำกับต้องการ บางครั้งก็ดูนุ่มนวลจนเกินไป กลัวออกก้องแล้วจะดูไม่ดี ไม่สวย แต่ในโครงการนี้ผู้กำกับส่วนใหญ่ใช้วิธีคัดเลือกนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายที่ไม่มีการแสดงออกไปทางผู้หญิง ทำให้ผู้กำกับไม่ต้องมาพะวงเกี่ยวกับเรื่องจริตที่เกินความเป็นเพศชายของนักแสดง แต่ไปมีสมาธิอยู่กับการกำกับการแสดงด้านอื่นๆมากกว่าเช่น การแสดงอารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น แต่ในบางครั้งหากพบนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายมีการแสดงออกที่มากเกินไป ผู้กำกับในโครงการจะใช้วิธีอธิบายแสดงเหตุผลให้นักแสดงที่มีเพศวิถีแบบชายรักชายเข้าใจว่าตัวละครนี้ถูกสร้างขึ้นมาจากจุดประสงค์อะไร ให้ลดการแสดงออกลงแล้วใช้แสดงออกทางสายตาแทนท่าทาง เป็นต้น

นักแสดงที่มีเพศวิถีแบบหญิงรักหญิง มักมีการแสดงที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ค่อนข้างเกร็ง มีการแสดงที่พยายามให้ดูเป็นผู้ชาย การพูด และการแสดงออกทางสีหน้าจะค่อนข้างมีมาด และมีการแสดงที่ซ้ำๆไม่หลากหลาย ผู้กำกับใช้วิธีการพักและทำการพูดคุยกับนักแสดงถึงการทำอารมณ์ และให้แสดงเป็นธรรมชาติของตัวเองไม่ต้องพยายามเป็นผู้ชายแล้วค่อยกลับมาถ่ายซ้ำใหม่อีกครั้ง ในโครงการนี้มีนักแสดงที่มีเพศวิถีแบบหญิงรักหญิงที่แสดงออกแบบเป็นผู้หญิงกับผู้หญิงด้วย ซึ่งผู้กำกับในโครงการใช้วิธีอธิบายแสดงเหตุผลโดยแนะนำให้นักแสดงใช้ประสบการณ์จากทั้งของตนเอง และการสังเกตคนรอบข้างที่มีความรักแบบนี้ว่ามี

แสดงออกอย่างไรแล้วนำมาประกอบกับการแสดงออกของตัวนักแสดงเองเพื่อแสดงออกมาโดย หากมีบางฉากที่นักแสดงไม่สามารถแสดงอารมณ์ได้ ผู้กำกับก็จะให้พักทำสมาธิและมีการพูดคุย เพื่อให้ผ่อนคลายแล้วกลับมาถ่ายซ้ำอีกครั้ง

การวิจัยพบว่าผู้กำกับมีแนวทางการแนะนำ และฝึกฝนการแสดงหนังสั้นโดยอาศัยการ ติความบต และพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง โดยเริ่มต้นจากการส่งบทให้นักแสดงอ่าน ก่อน แล้วโทรศัพท์ติดตามผลว่านักแสดงมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ผู้กำกับบางท่านอาจมีการ นัดนักแสดงมาพบกันก่อน 1 ครั้งแต่นั้นเป็นส่วนน้อยเนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของเวลา และงบประมาณใหญ่หลังจากโทรคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงแล้วก็จะนัดวันถ่ายทำจริงเลยวิธีการ แก้ปัญหาทางการแสดงให้แก่นักแสดงค่อนข้างมีความง่ายเนื่องจากเป็นการทำภาพยนตร์สั้น ฉาก แต่ละฉากจะเป็นการถ่ายแบบสั้นๆซึ่งเมื่อผู้กำกับรู้สึกไม่พอใจกับฉากนั้นก็สั่งหยุด แล้วให้ นักแสดงพักโดยระหว่างที่พักก็จะมีการพูดคุยกับนักแสดงถึงอารมณ์และสิ่งที่คุณกำกับต้องการแล้ว เริ่มถ่ายทำใหม่อีกครั้งจนกว่าจะได้ฉากที่เป็นที่พอใจของผู้กำกับ

การวิจัยพบว่าผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีไม่ตรงตาม บุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ 2 เรื่องได้แก่ภาพยนตร์สั้นเรื่อง กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อ แก่ กำกับโดย จิตต์รัตน์ วงศ์บุรณะ และภาพยนตร์สั้นเรื่อง ปาโนดวงใจ กำกับโดย นารีรัตน์ สุวรรณ ในส่วนของผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีตรงตาม บุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้มี 11 เรื่อง ในส่วนของภาพยนตร์สั้นอีก 2 เรื่องได้แก่ ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ตลอดไป กำกับโดย สุทธิภูมิ ชุมทอง และภาพยนตร์สั้นเรื่อง เรื่องของเรื่องที่ไม่ มีชื่อเรื่อง (เป็นใคร?) กำกับโดย ชลธิชา ตั้งวรมงคล ผู้กำกับมีวิธีการนำเสนอผลงานที่แตกต่างจาก ภาพยนตร์สั้นเรื่องอื่น โดยผู้กำกับมองเห็นมุมมองชีวิตของคนใกล้ตัวที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นเพื่อนของผู้ กำกับ กลายเป็นแรงบันดาลใจในการผลิตภาพยนตร์สั้นออกมาในรูปแบบสารคดี ทำให้ไม่มีบท ทางการแสดง และไม่มีคัดเลือกนักแสดง เพราะผู้กำกับใช้วิธีการถ่ายทำชีวิตจริงของตัว นักแสดงโดยตรง ซึ่งไม่ตรงกับการทำวิจัยในหัวข้อ การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้น ในมิติเพศวิถี – โครงการ Thai Queer Short Film 1 การวิจัยนี้จึงไม่ขอยกภาพยนตร์สั้นแนวสารคดี ทั้ง 2 เรื่องนี้มาประกอบการวิจัย ปัญหาข้อจำกัดของผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการนี้มีตัวแปร สำคัญที่เกิดขึ้น คือ เรื่องของเวลาในการถ่ายทำที่ค่อนข้างมีจำกัด และเรื่องงบประมาณที่ไม่ เพียงพอ ทำให้ผู้กำกับทุกคนค้ำจนถึงปัจจัยทั้งสองนี้เป็นสำคัญในการแก้ปัญหา อีกทั้งด้วยความที่ เป็นภาพยนตร์สั้นผู้กำกับค่อนข้างมีอิสระในเรื่องของการบริหาร Production ของตนทำให้ไม่มีกฎ ที่ตายตัว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี– โครงการ Thai Queer Short Film 1” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการ และเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงของผู้กำกับ ตลอดจนเพื่อศึกษาแนวทาง การแนะนำ และฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมา มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้ในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รุ้ง # 1 โดยงานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยวิธีการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้กำกับภาพยนตร์สั้นทั้ง 15 เรื่อง และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยผู้วิจัยได้ส่งภาพยนตร์สั้นเข้าร่วมประกวดในเทศกาลหนังสั้นสี่รุ้ง#1 และสามารถผ่านเข้ารอบ ได้รับทุนเพื่อสร้างงานภาพยนตร์สั้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ แล้วนำข้อเขียน บทความ เอกสาร รายงานวิจัยต่างๆที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกนักแสดง กำกับการแสดง และความหลากหลายทางเพศ มาเชื่อมโยงประเด็นและวิเคราะห์ ซึ่งภาพยนตร์สั้นทั้ง 15 เรื่องถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชาย

1. หนึ่งในดวงใจ
2. ชั้น 12A
3. ผู้เลือก
4. ไม่มีชื่อคือความรู้สึก

หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงรักหญิง

5. ป่าในดวงใจ
6. กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก
7. ตลอดไป

หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ

8. The Inconvenient Truth
9. พระจันทร์เป็นพยาน
10. (S)he
11. คมสัน

หนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

12. ถ้าโลกนี้ไม่มีผู้ชาย
13. ตู้ปลาที่ไม่มีตุ๊ด (ปลา) อยู่ในตู้
14. เรื่องของเรื่องที่ไม่มีชื่อเรื่อง
15. รักไม่รู้จบ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยพบว่าวิธีการและเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงของผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสี่เรื่อง # 1 เป็นไปแบบค่อนข้างมีความยืดหยุ่น ใช้วิธีง่ายๆ แบบไม่มีพิธีรีตองใดๆ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นทำให้ผู้กำกับต้องการจะเปลี่ยนหรือแก้ไขจุดไหนก็กระทำทันทีโดยไม่ยึดติดกับแนวคิดทฤษฎีเป็นสำคัญ เนื่องจากมีข้อจำกัดที่เกิดขึ้นคือ เรื่องเวลา และงบประมาณ แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะไม่ใช่แนวคิดทฤษฎีเลยเสียทีเดียว

1. ผลการวิจัยแนวความคิดเรื่องการคัดเลือกนักแสดง (Casting)

ผู้กำกับใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบเฉพาะบทกับตัวละคร ซึ่งเป็นวิธีการร่วมแบบเดียวกันที่ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นทุกคนในโครงการนี้ใช้ โดยผู้กำกับมีภาพบุคลิกตัวละครที่ต้องการไว้อย่างชัดเจนแล้วในหัวสมอง จึงได้ทำการติดต่อนักแสดงโดยเริ่มจากคนใกล้ตัวที่มีบุคลิก รูปร่าง หน้าตา ความสามารถทางการแสดง ตลอดจนอารมณ์ ตรงตามกับผู้กำกับต้องการเช่น เพื่อน เพื่อนสนิท หรือรุ่นน้อง เป็นต้น แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดที่เกิดขึ้นคือ เรื่องเวลา และงบประมาณ ทำให้ไม่มีผู้กำกับท่านใดเลือกใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบสัมภาษณ์ตัวต่อตัว (Personal-Interview Method) และวิธีการคัดเลือกนักแสดงแบบแสดงสด (Improvisational Approach) ผู้วิจัยพบว่าวิธีการในการคัดเลือกนักแสดงของภาพยนตร์สั้นนั้นค่อนข้างมีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้กำกับโดยอาศัยการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปเรื่อยๆ

งานวิจัยนี้มีผู้กำกับที่เป็นเพศชาย 2 คน, เพศหญิง 2 คน, ผู้หญิงข้ามเพศ 1 คน, ชายรักชาย 4 คน, และหญิงรักหญิง 4 คน รวมเป็น 13 คนจากภาพยนตร์สั้น 13 เรื่อง เนื่องจากภาพยนตร์สั้นอีก 2 เรื่องเป็นภาพยนตร์สั้นแนวสารคดีซึ่งไม่ตรงกับการทำวิจัยในหัวข้อ การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสือสั้นในมิติเพศวิถี-โครงการ Thai Queer Short Film 1 การวิจัยนี้จึงไม่ขอยกภาพยนตร์สั้นแนวสารคดีทั้ง 2 เรื่องนี้มาประกอบการวิจัย

การวิจัยพบว่าผู้กำกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศอะไรก็ตามต่างก็ต้องการ และพยายามหานักแสดงที่มีพื้นฐาน หรือมีทักษะ หรือประสบการณ์ด้านการแสดงมาแล้ว เนื่องจากผู้กำกับทุกคนรวมไปจนถึงทีมงาน และนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกับระยะเวลาที่โครงการให้สำหรับการผลิตภาพยนตร์สั้นมีน้อยเกินไป ส่วนต่อมาเป็นคือ พบวิธีการคัดเลือกนักแสดงโดยขอความช่วยเหลือจากเพื่อนให้มาช่วยรับบทเป็นนักแสดงในผู้กำกับทุกเพศ

เนื่องจากเป็นวิธีการคัดเลือกนักแสดงที่ง่าย และประหยัดเวลาที่สุด โดยผู้กำกับมีภาพบุคลิกตัวละครที่ต้องการไว้อย่างชัดเจนแล้วในหัวสมอง ทั้งบุคลิก รูปร่าง หน้าตา และเพศ ส่วนต่อมาก็คือในการคัดเลือกนักแสดง เพศที่ทำการคัดเลือกแล้วมักมีปัญหาที่สุดคือผู้มีเพศวิถีแบบชายรักชาย รองลงมาคือเพศชาย เนื่องจากนักแสดงมักมีการห่วงภาพลักษณ์ที่จะออกมา กลัวว่าจะถูกสังคมมองว่าเป็นเพศที่ 3 หรือมีเพศวิถีแบบชายรักชาย

ผู้วิจัยพบว่านอกจากปัญหาเรื่องของเวลาที่ค่อนข้างจำกัดแล้วปัญหาเรื่องงบประมาณที่ได้รับจากโครงการก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้กำกับมีการคัดเลือกนักแสดงแบบง่าย ๆ และผู้กำกับมักใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงโดยขอความช่วยเหลือจากเพื่อนให้มาช่วยรับบทเป็นนักแสดง เนื่องจากพูดคุยง่าย และเพื่อนมักช่วยเหลือเพื่อนโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ต้องมีพิธีรีตองใดๆให้ต้องเกรงใจนัก การสื่อสารก็สามารถพูดได้ตามที่ผู้กำกับต้องการคือเป็นกันเองมากกว่าที่จะไปทำการคัดเลือกนักแสดงที่เป็นคนที่ไม่รู้จักมาแสดง

สรุปผลที่ได้จากเกณฑ์ และวิธีการในการคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยพบว่าผู้กำกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศอะไรก็ตามต่างก็ต้องการและพยายามเลือกหานักแสดงที่มีเพศวิถีตรงกับตัวละครในบทเพื่อความสมจริงของตัวละคร เกณฑ์ส่วนใหญ่ที่ผู้กำกับในโครงการนี้ต่างเลือกใช้ก็คือ เกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงจากบุคลิกลักษณะภายนอก (Character, Looks, Appearance) เพราะเป็นวิธีที่ง่าย สะดวก และรวดเร็วที่สุด เกณฑ์การยอมรับที่จะแสดงในบทบาทตัวละครที่มีเพศวิถีเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นเกณฑ์การคัดเลือกนักแสดงที่พบในภาพยนตร์สั้นที่ต้องมีฉากการแสดงที่นักแสดงต้องโชว์สัดส่วนร่างกาย หรือมีการพูดถึงเรื่องการเมืองเพศสัมพันธ์เกิดขึ้น เนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และตัวเรื่องอาจมีเนื้อหาที่แรง หากนักแสดงไม่มีความเข้าใจ ขาดความกล้าที่จะยอมรับและแสดงในบทบาทนี้ ก็อาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ของผู้กำกับในโครงการเนื่องจากไม่มีบพอที่จะไปจ้างนักแสดงมืออาชีพมาเล่น ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการนี้ต่างก็ต้องการนักแสดงที่มีพื้นฐาน ทักษะ หรือประสบการณ์ด้านการแสดงมาแล้ว เนื่องจากผู้กำกับทุกคน รวมไปถึงจนถึงทีมงาน และนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกับระยะเวลาที่โครงการให้สำหรับการผลิตภาพยนตร์สั้นมีน้อยเกินไป การวิจัยพบวิธีการคัดเลือกนักแสดงโดยขอความช่วยเหลือจากเพื่อนให้มาช่วยรับบทเป็นนักแสดงในผู้กำกับทุกเพศ เนื่องจากพูดคุยง่าย และเพื่อนมักช่วยเหลือเพื่อนโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ต้องมีพิธีรีตองใดๆให้ต้องเกรงใจนัก การสื่อสารก็สามารถพูดได้ตามที่ผู้กำกับต้องการคือเป็นกันเองมากกว่าที่จะไปทำการคัดเลือกนักแสดงที่เป็นคนที่ไม่รู้จักมาแสดง อีกทั้งยังเป็นวิธีการคัดเลือกนักแสดงที่ง่าย และประหยัดเวลาที่สุด โดยผู้กำกับมีภาพบุคลิกตัวละครที่ต้องการไว้อย่างชัดเจนแล้วในหัวสมอง ทั้ง

บุคลิก รูปร่าง หน้าตา และเพศ ในกระบวนการคัดเลือกนักแสดงนี้ เพศที่ทำการคัดเลือกแล้วมักมี ปัญหาที่สุดคือผู้มีเพศวิถีแบบชายรักชาย รองลงมาคือเพศชาย เนื่องจากนักแสดงมักมีการห่วง ภาพลักษณ์ที่จะออกมา กลัวว่าจะถูกสังคมมองว่าเป็นเพศที่ 3 หรือมีเพศวิถีแบบชายรักชาย

2. ผลการวิจัยแนวความคิดเรื่องการฝึกฝนนักแสดง (Coach Acting)

การวิจัยพบว่าผู้กำกับมีแนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดง ที่มุ่งสู่การถ่ายทอด ทางอารมณ์เพื่อให้ผู้รับชมภาพยนตร์สั้นได้รับทั้งข้อมูลและข้อความที่ผู้กำกับต้องการจะสื่อถึงนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญ นักแสดงจะสามารถทำให้ผู้ชมซาบซึ้ง และมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครได้ต้อง อาศัยการแสดงที่สมจริง พลังที่มาจากความละเอียดอ่อนของความรู้สึกของนักแสดงในการ ถ่ายทอดออกมาเป็นการแสดง ผู้วิจัยพบว่าข้อจำกัดของผู้กำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการนี้มีตัว แปรสำคัญที่เกิดขึ้นคือ เรื่องของเวลา และงบประมาณ โดยหลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้กำกับพบว่า ผู้กำกับทุกท่านพูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการคือทำให้เวลาในการ ผลิตหนังสั้นที่น้อยไป เนื่องจากผู้กำกับและทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงต่างก็มีภาระ หน้าที่ และ งานประจำที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกับงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่มีเวลามาทำการฝึกฝน นักแสดง ไม่มีเวลามาทำการฝึกซ้อมการแสดง และไม่มีเวลามาทำการฝึกซ้อมอ่านบทภาพยนตร์ สั้นก่อนวันถ่ายทำจริง

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งได้เป็นผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีไม่ ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ 2 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์สั้นเรื่อง กาลครั้งหนึ่งเมื่อ ฉันทเรียกชื่อแก กำกับโดย จิตต์รัตน์ วงศ์บุรณะ และภาพยนตร์สั้นเรื่อง ปาในดวงใจ กำกับโดย นารี รัตน์ สุวรรณ ในส่วนของผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีตรงตาม บุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้มี 11 เรื่อง ในส่วนของภาพยนตร์สั้นอีก 2 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์สั้นเรื่อง ตลอดไป กำกับโดย สุทธิภูมิ ชุมทอง และภาพยนตร์สั้นเรื่อง เรื่องของเรื่องที่ไม่ มีชื่อเรื่อง (เป็นใคร?) กำกับโดย ชลธิชา ตั้งวรมงคล ผู้กำกับมีวิธีการนำเสนอผลงานที่แตกต่างจาก ภาพยนตร์สั้นเรื่องอื่น โดยผู้กำกับมองเห็นมุมมองชีวิตของคนใกล้ตัวที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นเพื่อนของผู้ กำกับ กลายเป็นแรงบันดาลใจในการผลิตภาพยนตร์สั้นออกมาในรูปแบบสารคดี ทำให้ไม่มีบท ทางการแสดง และไม่มีกระบวนการคัดเลือกนักแสดง เพราะผู้กำกับใช้วิธีการถ่ายทำชีวิตจริงของตัว นักแสดงโดยตรง ซึ่งไม่ตรงกับการทำวิจัยในหัวข้อ การคัดเลือกและฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้น ในมิติเพศวิถี – โครงการ Thai Queer Short Film 1 การวิจัยนี้จึงไม่ขอยกภาพยนตร์สั้นแนวสารคดี ทั้ง 2 เรื่องนี้มาประกอบการวิจัย

ผู้กำกับภาพยนตร์สั้นทั้ง 11 เรื่องทำการเปลี่ยนตัวนักแสดงที่มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ตั้งแต่ในขั้นตอนของการคัดเลือกนักแสดง เพื่อเป็นการประหยัดเวลา และง่ายต่อผู้กำกับในการกำกับการแสดง อีกทั้งผู้กำกับยังทำการคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถ มีทักษะ และมีประสบการณ์ทางการแสดงอยู่แล้วมารับบทเป็นตัวละครต่างๆในเรื่องอีกด้วย เพื่อการทำงานและการกำกับที่รวดเร็วและเผชิญปัญหาให้น้อยที่สุด ผู้วิจัยพบว่าผู้กำกับในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสีรุ้ง # 1 แต่ละคนต่างก็มีแนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดงที่แตกต่างกันออกไป แม้จะวิธีการร่วมแบบเดียวกันที่ผู้กำกับใช้คือ โดยอาศัยการตีความบท และพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง

สรุปผลแนวทาง การแนะนำ และการฝึกฝนนักแสดงของผู้กำกับที่มีความแตกต่างกันทางเพศ การวิจัยพบว่าผู้กำกับทุกท่านในโครงการนี้ไม่ว่าจะมีเพศสภาพ หรือเพศวิถีอย่างไรก็ตามตลอดจนผู้กำกับที่มีการคัดเลือกนักแสดงแล้วได้นักแสดงที่มีเพศวิถีทั้งที่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ และทั้งที่ไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับวางไว้ ต่างก็มีจุดร่วมเดียวกันที่ใช้เป็นแนว การแนะนำและฝึกฝนนักแสดงนั่นคือ การอาศัยการพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดง เนื่องจากในบางครั้งนักแสดงไม่สามารถแสดงอารมณ์ออกมาได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ การพูดคุยและปล่อยให้นักแสดงได้พักทำสมาธิกลายเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด และนิยมที่สุดในหมู่ผู้กำกับในโครงการนี้ และเนื่องจากเป็นการถ่ายทำภาพยนตร์สั้น ดังนั้นจากแต่ละฉากจะมีการถ่ายทำที่มีการพัฒนาอารมณ์ไม่นาน หลังจากพูดคุยและปล่อยให้นักแสดงได้พักทำสมาธิแล้ว เมื่อกลับมาเข้าฉาก ไม่ช้านักแสดงก็จะสามารถทำอารมณ์ได้ตามที่ผู้กำกับต้องการ

ผู้กำกับในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้นสีรุ้ง # 1 ทุกคนต่างก็ให้ความสำคัญต่อการแนะนำ กำกับ และฝึกฝนนักแสดง เนื่องจากความหลากหลายทางเพศเป็นปัจจัยหนึ่งของโจทย์ในโครงการนี้ การวิจัยพบว่าความแตกต่างทางเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อปัญหาทางการแสดงที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักแสดงเพศชาย นักแสดงเพศหญิง และนักแสดงผู้มีความหลากหลายทางเพศ ต่างก็มีปัญหาทางการแสดงที่แตกต่างกัน วิธีแก้ปัญหาจึงแตกต่างกันไปด้วย

การวิจัยพบว่าผู้กำกับมีแนวทางการแนะนำ และฝึกฝนการแสดงหนังสือสั้นโดยอาศัยการตีความบท และพูดคุยกับนักแสดงก่อนทำการแสดงจริง โดยเริ่มต้นจากการส่งบทให้นักแสดงอ่านก่อน แล้วโทรศัพท์ติดตามผลว่านักแสดงมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ผู้กำกับบางท่านอาจมีการนัดนักแสดงมาพบกันก่อน 1 ครั้งแต่นั้นเป็นส่วนน้อยเนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของเวลา และบางส่วนใหญ่หลังจากโทรคุยทำความเข้าใจกับนักแสดงแล้วก็จะนัดวันถ่ายทำจริงเลยวิธีการ

แก้ปัญหาทางการแสดงให้แก่นักแสดงในโครงการ Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รัฐ # 1 ก่อนข้างมีความง่ายเนื่องจากเป็นการทำภาพยนตร์สั้น ฉากแต่ละฉากจะเป็นการถ่ายแบบสั้นๆซึ่งเมื่อผู้กำกับรู้สึกไม่พอใจกับฉากนั้นก็สั่งหยุด แล้วให้นักแสดงพักโดยระหว่างที่พักก็จะมีการพูดคุยกับนักแสดงถึงอารมณ์และสิ่งที่ผู้กำกับต้องการแล้วเริ่มถ่ายทำใหม่อีกครั้งจนกว่าจะได้ฉากที่เป็นที่พอใจของผู้กำกับ

อภิปรายผลการวิจัย

ในความเป็นจริงแล้วเราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเรื่องเพศไม่ว่าจะเป็น เพศสภาพ เพศวิถี หรืออัตลักษณ์ทางเพศ ล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับเราตั้งแต่ตื่นนอนไปจนถึงตอน เพราะเรื่องเพศไม่ได้เกี่ยวแค่ใครจะมีเพศสัมพันธ์กันแต่เกี่ยวถึงสุขภาพทางเพศ สุขภาพทางจิต ทักษะการใช้ชีวิต เป็นต้นอีกด้วย แต่ที่ผ่านมามีหลักสูตรเพศศึกษามุ่งเน้นแต่เรื่องเพศทางสรีระ เรื่องเครื่องเพศ เรื่องอวัยวะทำงานเพื่อการสืบพันธุ์ แต่ไม่พูดถึงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเพศ ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย สังคม วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตชาวบ้านที่ไม่ใช่คนเมือง และอีกเรื่องที่สำคัญและมาแรงในยุคนี้ก็คือ เรื่องความหลากหลายทางเพศ

โครงการ Thai Queer Short Film หนังสั้นสี่รัฐ # 1 ได้ถูกจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นสื่อทางความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ตลอดจนแทรกซึมสร้างความปราศจากอคติเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกันให้เกิดขึ้นในสังคมไทยเนื่องจากสังคมในยุคนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ผู้มีความหลากหลายทางเพศไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย แต่การยอมรับยังถูกปิดกั้นเนื่องมาจากการขาดความรู้ และความไม่เข้าใจในผู้มีความหลากหลายทางเพศที่แท้จริง โดยคนทั่วไปมักคิดว่าผู้มีความหลากหลายทางเพศเป็นบุคคลผิดเพศ โรคจิต มีแต่เรื่องเพศสัมพันธ์ในหัวสมอง คือมีการมองเพียงมุมเดียวด้านเดียว ผู้วิจัยมองว่าการให้ความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องความหลากหลายทางเพศกับผู้คนในสังคมกลายเป็นเรื่องจำเป็นในยุคสมัยนี้ การสร้างภาพยนตร์ตลอดจน ภาพยนตร์สั้นในโครงการนี้จะเป็เครื่องมือที่แสดงถึงสังคม และศีลธรรม เผด็จการ ภาพยนตร์สั้นอาจสามารถเชื่อมโยงความจริงสังคมบางอย่าง หรือความเป็นศีลธรรมบางอย่างที่ผู้ชมทั้งที่เป็นเพศชาย เพศหญิง หรือผู้มีความหลากหลายทางเพศเอง อาจจะได้เคยพบเจอหรืออาจจะไม่เคยได้รู้ได้เห็นมันมาก่อนก็ได้

เพศศึกษา เพศสภาพ เพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ หรือเรื่องความหลากหลายทางเพศ ไม่ใช่เรื่องของผู้ใหญ่ที่ต้องจ้องจะสอนเยาวชน หรือพ่อแม่ผู้ปกครองเอาแต่จะยกหน้าที่โยนภาระนี้ให้ครู

หรือโรงเรียนให้มีหน้าที่ต้องคอยสั่งสอนนักเรียนแต่ฝ่ายเดียว แต่ด้วยความหลากหลายที่ว่านี้ ผู้วิจัยมองว่า การให้ความรู้เรื่องความหลากหลายทางเพศ หรือหลักสูตรเพศศึกษาไม่ได้มีไว้ให้เพียงแต่เฉพาะเยาวชนเท่านั้น แต่ควรมีไว้ให้ทุกคนรวมถึงผู้ใหญ่ด้วยที่มักจะได้รับข้อมูลบิดเบือนเรื่องเพศมาตั้งแต่เด็กโดยอาจจะเป็นจากคนรอบข้าง ละคร หรือสื่อต่างๆที่มักนำเสนอเพียงด้านเดียว ภาพกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน ถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์หรือละคร ส่วนใหญ่มักเป็นภาพลักษณะที่มีปัญหาทางจิต ไม่ปกติ อารมณ์รุนแรง หมกมุ่นทางเพศ ภาพลบที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อซ้ำซาก ทำให้สังคมขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นธรรม เกิดอคติด้านลบ มองว่าพวกเขาเป็นแกะดำ จึงได้รับการดูถูกเหยียดหยาม ถูกเลือกปฏิบัติ ซึ่งเขาไม่ได้ผิด แต่ทำไมสังคมถึงทำกับเขาเหมือนไม่ใช่มนุษย์

การสอดแทรกเรื่องเพศวิถี หรือเรื่องความหลากหลายทางเพศลงไปในการทำกับภาพยนตร์สั้นในโครงการนี้ โดยการนำแนวคิดเรื่องเพศ เพศสภาพ เพศวิถี และอัตลักษณ์ทางเพศ มาประกอบเข้ากับบุคลิกลักษณะตัวละคร เพื่อให้ได้ตัวละครที่มีพลัง และการแสดงที่เป็นธรรมชาติแบบไม่จอบปลอม เป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะสามารถแสดงให้เห็นอีกด้านมุมหนึ่งของผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับสังคมต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน คนรักสองเพศ คนข้ามเพศ เพราะมองว่าสื่อมีพลัง แต่ปัจจุบันสื่อฟรีทีวี หรือสื่อกระแสหลักกลับนำพลังตรงนั้นมาสร้างอคติให้คนดู นำเสนอภาพเชิงลบ เช่น ภาพลักษณะที่ก้าวร้าว รุนแรง หมกมุ่นเรื่องเพศ การมีชีวิตที่ผิดหวัง ล้มเหลว และฆ่าตัวตาย หรือตัวตลกในละครและภาพยนตร์ โดยไม่มองในแง่ดีที่อยู่ข้างใน เช่น ความสำเร็จ การช่วยเหลือสังคม ของกลุ่มคนเหล่านี้ ภาพยนตร์ที่สร้างความเข้าใจให้กับสังคมต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในปัจจุบันมีน้อย สังคมส่วนใหญ่ดูเหมือนจะเข้าใจเพศที่สาม หรือคนรักร่วมเพศ แต่รากลึกแล้วคนที่น่าจะเข้าใจมากที่สุดกลับไม่เข้าใจอะไรเลยโดยเฉพาะคนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท จนถึงปริญญาเอก ที่ยังมีอคติเลือกปฏิบัติกับคนกลุ่มนี้เช่น การรับสมัครงานในองค์กร การเรียนการสอนในโรงเรียน การออกกฎเกณฑ์ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือแม้กระทั่งกฎหมายต่างๆเช่น การทำประกันซึ่งเพศที่สาม หรือคนรักเพศเดียวกันก็เหมือนคนธรรมดา ไม่ได้เรียกร้องอะไร ไม่ได้ต้องการสิทธิพิเศษอะไร แต่ขอให้เกิดความเท่าเทียมกันในด้านกฎหมาย และความเป็นอยู่ในสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยยังไม่สามารถสรุปผลเรื่องแนวทางในการฝึกฝนนักแสดง ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมา มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้ได้อย่างชัดเจนครบทุกเพศเนื่องจากมีภาพยนตร์สั้นที่ใช้วิธีการนี้ไม่เพียงพอ ประกอบกับธรรมชาติของภาพยนตร์สั้นทำให้ผู้กำกับมีอิสระทางความคิดและการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ยึดติดทฤษฎีเป็นหลักสำคัญ ดังนั้นสำหรับผู้สนใจอาจนำประเด็นนี้ไปศึกษาต่อในงาน Queer อื่นๆ โดยอาจจะเป็นภาพยนตร์สั้น ภาพยนตร์ปกติที่ฉายในโรง หรืออาจเป็นละครโทรทัศน์ก็ได้

2. งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาถึงวิธีการคัดเลือก และฝึกฝนนักแสดงสำหรับหนังสั้นในมิติเพศวิถี โครงการ Thai Queer Short Film 1 ซึ่งเป็นขั้นตอนในส่วนของ Pre-Production และ Production เท่านั้น สำหรับผู้ที่สนใจอาจนำประเด็นนี้ไปศึกษาต่อในส่วนของ Post-Production ว่าหลังจากที่ภาพยนตร์สั้นทุกเรื่องได้เผยแพร่ออกสู่สังคมแล้ว แต่ละเรื่องได้รับผลตอบรับเป็นอย่างไร และจากปี 2551 ถึงปี 2553 ผ่านมาแล้ว 2 ปี ด้วยเหตุผลอะไรทำให้ยังคงไม่มีโครงการที่ 2 เกิดขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพันธ์ จินตนาดีลก. การสื่อสารระหว่างผู้กำกับการแสดงและนักแสดงในการแสดงละครเวที(พศ.2486-2496). วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวาทยวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- จิตตรัตน์ วงศ์บุญณะ. **สัมภาษณ์**, 20 กันยายน 2553.
- ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. **เพศวิถี: นิยามความหมายและกรอบแนวคิด**. 2551. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nsdv.go.th/innovation/sexuality.doc>, [2551 สิงหาคม 21]
- ทศพล ทิพย์ทินกร. **สัมภาษณ์**, 20 กันยายน 2553.
- นารีรัตน์ สุวรรณ. **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2553.
- นภดล พันธธา. **สัมภาษณ์**, 16 กันยายน 2553.
- นภาพิตร จันทร์ไทย. **ประสบการณ์และการศึกษากับการสร้างสรรค์ผลงานของผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- บรรจง โกศลวัฒน์. **การกำกับ และการแสดงภาพยนตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- ปรีชายุทธ แซ่จ้ง. **สัมภาษณ์**, 22 กันยายน 2553.
- พีรพงศ์ เสนไสย. “อะไรก็ได้คะ” “ยังงี้ก็ได้ครับ” ผู้กำกับการแสดง. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- ภัฏฐารินทร์ อิงคุณานนท์. **สถานภาพวิชาชีพและกระบวนการสื่อสารของผู้ฝึกสอนการแสดงกับนักแสดงในสื่อละครเวที ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และภาพยนตร์โฆษณา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวาทยวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- เมธิณี จงศรี. **สัมภาษณ์**, 22 กันยายน 2553.
- มัทนี รัตน์นิน. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะการกำกับการแสดงละครเวที**, หน้า 62 – 64. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- วิลาสินี พิพิธกุล. **วาทกรรมเรื่องเพศในหนังสือพิมพ์**. [ออนไลน์]. 2546. แหล่งที่มา:

http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=69&Itemid=7

2, [2551, สิงหาคม 18]

สดไส พันธุมโกมล. ศิลปะของการแสดง (ละครสมัยใหม่), หน้า 1.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

สร้างสรรค์ สันติมณีรัตน์. สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2553

สุมน อุ๋นสาธิต. สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2553.

อัญชลี ชัยวรพร. ภาพยนตร์ทางเลือกและทฤษฎีแนวคิดใหม่.เอกสารการสอนชุดวิชา
ทฤษฎีและการวิจารณ์ภาพยนตร์เบื้องต้น หน่วยที่1-8, หน้า284-287. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกผู้กำกับจากโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสีรุ้ง # 1

1. ผู้กำกับมีวิธีการ และเกณฑ์ในการคัดเลือกนักแสดงอย่างไร
    - 1.1 สิ่งที่ใช้พิจารณา
      - เพศ วัย รูปร่างลักษณะทั่วไป และพิเศษ
      - คุณภาพเสียง การพูด
      - การเคลื่อนไหว จังหวะ
      - การพัฒนาของอารมณ์ และความรู้สึก
    - 1.2 วิธีการคัดเลือกตัวละครด้วยวิธีใด
      - มีกี่ตัวละคร แบ่งเป็น นักแสดงนำ นักแสดงสมทบ นักแสดงประกอบ พร้อมเหตุผล
      - การคัดเลือกแบบตัวต่อตัว
      - การคัดเลือกแบบแสดงสด
      - การคัดเลือกแบบเฉพาะบท
  2. เมื่อได้ทำการคัดเลือกนักแสดงมาแล้ว ปัญหาที่พบมีอะไรบ้าง และผู้กำกับมีวิธีแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
  3. ในกรณีที่นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกมานั้น มีเพศวิถีไม่ตรงตามบุคลิกลักษณะตัวละครที่ผู้กำกับได้วางไว้ ผู้กำกับมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
  4. ผู้กำกับมีวิธีการฝึกฝนนักแสดงอย่างไร
  5. เมื่อผ่านการฝึกฝนแล้ว นักแสดงมีพัฒนาการไปในทิศทางใด
  6. นักแสดงมีทัศนคติอย่างไรต่อบทบาทที่ตนได้รับ
- คำถามเพิ่มเติม
1. ประวัติผู้กำกับ เช่น ชื่อ-สกุล เพศ การศึกษา ประสบการณ์ ทักษะ
  2. เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการ
  3. ทัศนคติต่องานของตน
  4. แรงบันดาลใจต่อผลงานชิ้นนี้
  5. ความคาดหวัง / ผลตอบรับ
  6. มองว่างาน Queer จะมีแนวโน้มอย่างไรต่อไปในสังคมไทยข้างหน้า

ภาคผนวก ข

โครงเรื่องภาพยนตร์สั้นทั้ง 15 เรื่องจากโครงการ Thai Queer Short Film หนังสือสั้น # 1 เป็นโครงเรื่องต้นฉบับจริงที่ผู้กำกับใช้ส่งโครงการ และนักแสดง

หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชาย

หนังสือเรื่อง หนึ่งในดวงใจ กำกับโดย สร้างสรรค์ สันติมณีรัตน์

ชายคนหนึ่งนั่งดูโทรทัศน์รายการทอล์คโชว์ พิธีกรกำลังสัมภาษณ์นักร้องชายชื่อดังเกี่ยวกับประเด็นที่แฟนสาวซึ่งเป็นนักร้องเช่นกัน งอนและไม่ยอมพบหน้าฝ่ายชาย นักร้องชายได้ร้องเพลงผ่านรายการด้วยการร้องเพลง *หนึ่งในดวงใจ* ชายที่นั่งดูโทรทัศน์อยู่เกิดความซาบซึ้ง

ภาพตัดมาที่อดีต ภายในสวนหย่อมของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เด็กชายมัธยม 6 กำลัง ร้องเพลง *หนึ่งในดวงใจ* ใจกะเทยมัธยม 3 อยู่

เสียงของนักร้องชายและเด็กมัธยม 6 ประสานกัน ภาพของชายดูโทรทัศน์กับกะเทยมัธยม 3 ซ้อนสลับกัน ภาพทั้ง 2 เหตุการณ์ซ้อนสลับกัน

เมื่อเพลงจบ พิธีกรถามนักร้องชายว่าเคยใช้เพลงนี้้อใครมาก่อนไหม นักร้องชายคิด แล้วตอบว่า เคย ตอนรักรั้งแรกสมัยมัธยมปลาย พิธีกรถามรายละเอียด นักร้องชายไม่ขอตอบแต่บอกว่ายังคงรู้สึกดี ประทับใจกับรักรั้งนั้นและยังรักและนึกถึงแฟนคนนั้นอยู่จนปัจจุบัน ชายที่นั่งดูโทรทัศน์ ร้องให้

หนึ่งในดวงใจ

คำร้อง ชุ่ม ปัญจพรรค์

ทำนอง เอื้อ สุนทร

สนาน

พีนี้น้องหนึ่งในดวงใจ เท่านั้น
หญิงอื่นหมิ่นพินจะมาเทียมทัน ที่ไหน
แต่รักของพี่ซ่อนอยู่กลางใจ ข้างใน
หนึ่งในดวงใจคือเธอคนเดียว แท้เพียง
หากน้องได้รู้ว่าพี่รักน้อง หนักหนา
ขอได้เมตตาแก้ดวงวิญญาณ โดดเดี่ยว
ผิดบ้างพลั้งบ้างอย่าได้จิตจางขาดเกลียว
น้องเป็นคนเดียวหนึ่งในดวงใจ
หากอาทิตยลับโลกโคกสลด

จะมีหมดทุกชีวิตยังทนได้
 หากขาดน้องที่พี่ปองหนึ่งในดวงใจ
 ทนไม่ได้จะต้องตายลงไปพลัน
 พี่นี่มีน้องอยู่ในดวงใจเสมอ
 รักแต่เพียงเธอยิ่งกว่าชีวิต ชื่อดัน
 พี่ปองรักเจ้าเฝ้าแต่ผูกพัน แจ่มจันทร์
 มีเธอเท่านั้นที่เป็นที่หนึ่ง ครองใจ

หนังสือเรื่อง ชั้น 12A กำกับโดย นภดล พันธธา

เมื่อทศไปงานเลี้ยงส่งเพื่อนไปเรียนต่อเมืองนอก ที่จัดขึ้นในอาคารคอนโดสูงแห่งหนึ่ง ชั้น 12เอ เขาก้าวเข้าลิฟท์โดยสารเพื่อเจอกับหญิงสาวแววตาเศร้าที่ยืนรออยู่ก่อนแล้ว ทั้งสองกำลังไปชั้นเดียวกัน ลิฟท์เคลื่อนตัวพาทั้งสองขึ้นสู่ที่สูงอย่างช้า ๆ ผ่านไป 5 ชั้น 6 ชั้น 7 ชั้น กิ่ง ๆ กิ่ง เสียงลดครางดัง ก่อนที่ลิฟท์จะหยุดลง หญิงสาวสีหน้าผวาทกใจ ทศพยายามกดปุ่มที่แป้น ปุ่มโทร ปุ่มฉุกเฉิน แต่ก็ไม่เกิดอะไรขึ้น ไม่มีการเคลื่อนไหวใด ๆ ยกเว้นพัดลมระบายอากาศที่ยังทำงานอยู่พร้อมกับไฟส่องสว่างในลิฟท์ ทศหันไปมองหญิงสาวที่มองกลับมาด้วยแววตาที่ขอลงความเห็นถึงหวาดกลัว ทศปลอบว่าคงเป็นไฟตก อีกสักครู่คงได้ไปต่อ หญิงสาวหยิบโทรศัพท์ที่ขึ้นกด แต่ก็ไม่มีสัญญาณ ผ่านไปนานแสนนาน ทั้งคู่นั่งฟังผนังลิฟท์กันคนละด้าน ทศเริ่มบทสนทนา จึงได้รู้ว่าหญิงสาวกำลังจะไปร่วมปาร์ตี้เลี้ยงส่งเช่นเดียวกัน ทศจึงเล่าให้เธอฟังถึงเรื่องเก่าๆระหว่างเขากับเพื่อนด้วยน้ำเสียงประทับใจ ทั้งเรื่องตื่นเต้นและฮาซันแต่หญิงสาวก็ยังคงมีแววตาเศร้าอยู่ บทสนทนาทำให้รู้ว่าที่แท้หญิงสาวกำลังแอบรักเพื่อนของทศ แอบรักมานานตั้งแต่สมัยเรียนหนังสือ แต่ก็ไม่เคยกล้าที่จะเปิดใจเพราะกลัวความผิดหวัง เธอหยิบรูปชายหนุ่มในกระเป๋าสตางค์เธอให้ทศดู เป็นรูปใบเดียวกันกับที่ทศเคยเห็น และชื่อของชวัญกล่องสีแดงที่เธอเตรียมมาให้ผู้เดินทาง...พัดลมระบายอากาศหยุดหมุน ทั้งสองเริ่มกระวนกระวายและอ่อนเพลีย ทศแนะนำให้เธอบอกความในใจของเธอออกไปก่อนที่จะสายเกิน ความรู้สึกรักเป็นเรื่องธรรมชาติ เธอจะเสียใจแค่ไหนถ้าวันนี้เธอจบชีวิตในนี้และไม่เคยได้เปิดเผยความรู้สึกออกไป เธอนิ่งคิดไปนาน ทศเอื้อมมือไปแตะบ่าเธอเป็นการปลอบใจ พี่บ...ไฟในลิฟท์ดับลง ทศขอให้เธอให้สัญญาว่าถ้าออกไปได้เธอจะไม่กลัวที่จะเผยใจตัวเอง เธอให้สัญญา ไฟกระพริบถี่และติดอีกครั้งพร้อมพัดลม ทั้งสองมองหน้ากันยิ้มดีใจ ทศเอื้อมไปกดเลขชั้น 12 เอ อีกครั้ง ลิฟท์เคลื่อนตัว ทศยิ้มแล้วเรียกหญิงสาวมาดูบางอย่างที่แป้นตัวเลข เขาออกสตีกเกอร์เลข 12 เอ ออก ด้านล่างคือตัวเลขชั้น 13 ทศหันไปหัวเราะกับหญิงสาว ประตูลิฟท์เปิดออกที่ชั้น 12 เอ ทศก้าวออกจากลิฟท์... ไม่มีใครเดินตาม

ออกมาในลึฟท์เหลือเพียงแต่ความว่างเปล่า ที่หน้าห้องคอนโดมีเสียงเหมือนปาร์ตี้ที่อยู่ภายใน ทศ
จัดแจงเสื้อผ้าตัวเองให้ดูดี เขายิ้มด้วยความมั่นใจในมือเขามีกล่องของขวัญสีแดง

หนังสือเรื่อง ผู้เลือก กำกับโดย ทศพล ทิพย์ทินกร

1. เปิดเรื่องที่นายธีรภูมิ ที่เพิ่งได้รับเลื่อนขั้นเป็นรองหัวหน้าฝ่าย Human Resource Development (หน้าที่หลักของตำแหน่งนี้คือการสัมภาษณ์และคัดเลือกผู้สมัครเข้าทำงาน
ในบริษัท) กำลังจะทำการสัมภาษณ์ผู้สมัครงานของบริษัทเป็นครั้งแรก เลขของเขา นำ
รายชื่อผู้สมัครมาให้กับเขา เขาเปิดดูและเห็นชื่อ “**ทรงพล**” อยู่ในอันดับที่สิบของผู้สมัคร
ทั้งหมด ในใจเขาคิดว่า เขาจะเลือกชายคนนี้เข้าทำงาน เนื่องจากประวัติการเรียน และ
พอร์ตโฟลิโอที่โดดเด่น ซึ่งถือว่าทรงพลเป็นคนที่เหมาะกับตำแหน่งงานที่ว่างอยู่ที่สุด
2. เมื่อนายทรงพล เข้ามาในห้อง เขาเกิดตกใจเล็กน้อย เพราะเขาจำได้ว่าเมื่อหลายปีก่อน
เขาเคยได้ไปเยี่ยมน้องชายที่อยู่คณะเดียวกับทรงพล และรู้ว่า ทรงพล เป็นเกย์ ซึ่ง
สำหรับตัวเขาเอง เขาก็มีทัศนคติในทางลบกับคนที่ผิดปกติทางเพศอยู่แล้ว
3. ธีรภูมิพยายามสังเกตอาการแต่งกาย รวมไปถึงการพูดการจาของทรงพล นอกจากนี้เขาก็
พยายามถามถึงเรื่องส่วนตัวของทรงพล เพื่อพิสูจน์ให้แน่ใจว่าทรงพลเป็นเกย์จริงๆ ทำให้
นายทรงพลเกิดความรู้สึกผิดปกติขึ้น
4. เมื่อสัมภาษณ์ไปเรื่อยๆ ในใจของธีรภูมิเริ่มลังเลว่าควรเลือกนายทรงพลเข้าทำงานดี
หรือไม่ เพราะผู้จัดการของบริษัทเคยสั่งไม่ให้รับบุคคลที่ผิดปกติทางเพศเข้าทำงานที่
บริษัทนี้ ซึ่งถ้าเขารับเขาก็อาจได้รับผลกระทบในตำแหน่งงานที่เขาทำอยู่ อีกทั้งเขาก็กัง
เชื่อในทัศนคติของตัวเองอยู่
5. ต่อมา เลขได้เข้าในห้อง ซึ่งเธอเป็นรุ่นน้องของทรงพล นายธีรภูมิจึงได้ถามเรื่องเกี่ยวกับ
ทรงพลกับหล่อน โดยเธอบอกว่านายทรงพลเป็นคนดี คนทำงานเก่ง และได้ยืนยันว่า เขา
เป็นเกย์จริงๆ
6. เมื่อธีรภูมิเข้ามาในห้อง เขาก็สัมภาษณ์อีก 2-3 คำถาม และก็ให้ทรงพลซักถามว่ามีอะไรที่
อยากทราบเกี่ยวกับบริษัทหรือเปล่า ซึ่งทรงพลขอถามเขาตรงๆว่า **ถ้าคุณเป็นเกย์ จะมี
ผลต่อการเลือกตนเข้ารับการทำงานหรือเปล่า** จากนั้นทั้งคู่ก็ถกเถียงกันเกี่ยวกับ
ทัศนคติเรื่องเกย์ (ทรงพลพยายามอธิบายให้ธีรภูมิเข้าใจว่า คนเป็นเกย์ไม่ได้จะเป็น
เหมือนที่สื่อเสนอออกมาให้ดู เกย์ก็เหมือนกับคนปกติ ฯลฯ)
7. จากนั้น นายทรงพล ก็ออกจากห้องไป นายธีรภูมิเข้าใจคนเป็นเกย์มากขึ้น และเปลี่ยน
ทัศนคติไปในทางที่ดีมากขึ้น เขาจึงเดินไปพูดกับผู้จัดการว่าเขาจะเลือกนายทรงพลเข้า
ทำงาน แม้ว่านายทรงพลจะเป็นเกย์ก็ตาม และอธิบายเรื่องความเป็นเกย์ ให้ผู้จัดการฟัง

8. จบเรื่องที่น่ายัธวีวุฒิเซ็นลายเซ็นต์ รับนายทรงพลเข้าทำงานที่บริษัท

หนังสือเรื่อง ไม่มีชื่อคือความรู้สึก กำกับโดย เมธิณี จงศรี

ความรักคือลมหายใจเข้า...

ความเกลียดคือลมหายใจออก...

มีเพียงอันเดียว... ซ้ำชาติใจ!

เพลโต

ในชั่วโมงศิลปะ ณ มหา'ลัยแห่งหนึ่ง

วันนี้ 'จารย์'ให้มานั่งวาดภาพอีกแล้ว!

มอง มอง มอง จ้อง จ้อง จ้อง ดู ดู มือก็เขียน เขียน วาด วาด ลากเส้น ลากเส้น
นี่คือการฝึกทักษะ ประสาทสัมผัสของร่างกาย และสายตา....

“เมื่อวานโคตรเซ็ง! กะว่าได้พินชัวร์ แต่แม่่ง! ของปลอม!”

“คิดไว้มากมาย! จะจริงหรือปลอมมึงก็สุขเหมือนกัลล์”

“กูอยากลองปลอมแบบปลอมได้ปะ! ไข่ข้างนอกหลอกๆ กูมายชอบไว้ย!”

“มึงอย่า!...มึงอย่า!... ยิ่งกว่ายาอีกมึง! ลองแล้วเลิกยาก!!!”

“เหี้ย! เคยเหวอ?”

วันนั้นเหมือนทุกครั้ง ต้องมานั่งวาดภาพเดิมๆ

มีคนบอกว่าเราหลงรักภาพได้

แต่อย่าหลงรักแบบ เพราะแบบนี้เราได้

เหมือนสามวันจากนารีเป็นอื่นไป!

“เฮ้ย! จารย์พาแบบมาแล้วไว้ย! ผู้ชายมึง! กูละเปื้อ!”

ครั้งนี้ไม่เหมือนกับครั้งที่แล้ว คนนี้รูปร่างได้ส่วน ลงตัวตั้งแต่หัวจรดเท้า ปากเรียวได้รูป ผิว
เนียน...ดูยย นี่ไม่อายุรีโงะ? เล่นมาแก้ผ้าได้ๆ ได้กึ่งตั้งค์?

ดวงตาที่จ้องมองมั้งนี่นะ เล่นเอาอึ้ง!...ถ้าเป็นผู้หญิงแม่่ง! ...โ้ย! เหี้ย! คิดไรวะ?

สบตา หลบตา สบตา หลบตา จ้องมอง ดู เฟ่ง เล็ง เหลือบ หลบ เล็ง เหล่ แล

กูเป็นเหี้ยไรวะ?

ของโ้ยเตี้ย! โ้ยห้อย! โ้ยม้า! โ้ยไก่! ... กูก็ดูมาหมดแล้ว ไม่เห้น...ของกู!

โอย....ปวดหัว! กูกลับไปนอนตีฟ้า...

“เฮ้ย!มึงได้ A+++หวะ! จารย์ว่ามึงวาดตรงนั้นโคตรสวย เหมือนลองจับจริงมาวัดขนาดดู!....ทำไร
วะ?”

“089 – 563-45xxx โทรไปดิ!”

หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงรักหญิง

หนังสือเรื่อง ปาในดวงใจ กำกับโดย นาริรัตน์ สุวรรณ

พิมและแก้มเป็นเพื่อนรักที่รู้สึกลึกซึ้งต่อกัน แต่พิมไม่อาจยอมรับความรู้สึกนี้ ทุกครั้งที่แก้มพยายามแสดงออกถึงความในใจพิมจะบ้ายเบี่ยงหลบเลี่ยง เมื่อทางบ้านเริ่มสงสัยในความสัมพันธ์ของพิมกับแก้ม พิมก็เลือกที่จะคบกับชายหนุ่มที่เข้ามาจีบ นั่นทำให้แก้มได้แต่เฝ้ามองด้วยความเจ็บปวด พิมเองก็เช่นกันเมื่อเธอต้องคบคนที่ไม่ได้รักแล้วเก็บคนที่รักไว้ในส่วนลึก เป็นได้เพียงเพื่อนสนิท

แก้มทำงานเฝ้าร้านขายกระเป๋าให้รุ่นพี่ที่สนิทกัน ทั้งที่แก้มอยากกลับบ้านที่ต่างจังหวัด เธอรักเสียงลมเสียงคลื่นมากกว่าเสียงรถเสียงคน ผีนดินเกิดบนเกาะแห่งหนึ่งที่เอาไปจำนองเพื่อเอาเงินมาปรับปรุงต่อเติมโฮมสเตย์เล็กๆ ที่เป็นกิจการของครอบครัว ทำให้ภาระทั้งหมดตกเป็นหน้าที่ของน้องชายและแม่ แก้มเป็นพี่สาวคนโตควรกลับไปช่วยงานทางบ้าน แต่หัวใจของแก้มได้ผูกไว้กับพิม

พิมเป็นคนทอม โดยกำเนิด รักสบาย ชอบเที่ยว พิมกำลังทำเรื่องไปเรียนต่อต่างประเทศ ปกติพิมมาหาแก้มที่ร้านเป็นประจำ แม้ช่วงหลังพิมต้องออกไปกับชายหนุ่มที่คบอยู่บ่อยครั้ง แต่พิมก็ยังพยายามมาหาแก้มเสมอ พิมคิดว่าเธอทำให้มันลงตัวได้ เธอสามารถควบคุมได้ทุกอย่างแม้แต่เรื่องของหัวใจ

ทุกครั้งที่พิมแหวะมาหาแก้มหลังจากไปเที่ยวกับแฟนหนุ่ม ยิ่งพิมเลี้ยงจะพูดถึงชายคนนั้นมากเท่าไร แก้มยิ่งเศร้าใจ แก้มนั่งนิ่งครุ่นคิด เพลงเดิมดังซ้ำๆ เรื่องทุกอย่างต้องมีทางออก ไม่ว่าจะพาไปสู่บทสรุปอย่างไร

แก้มนัดพบพิมเพื่อบอกรักพร้อมบอกลา แก้มถามพิม “เราเป็นอะไรกัน” พิมตอบ “เราเป็นทุกอย่าง สำหรับพิมแก้มเป็นยิ่งกว่าเพื่อนตาย” แก้มยิ้มอย่างเข้าใจ “เราเป็นทุกอย่างของพิม... เว้นคนรัก” และเป็นครั้งแรกที่แก้มได้พูดทุกอย่างที่อยู่ในใจ แก้มสบายใจอย่างประหลาดอย่างน้อยเธอก็ซื่อสัตย์กับตัวเองเสมอ พิมเคืองที่แก้มผิดสัญญา แก้มเคยบอกไม่มีวันทอดทิ้งแต่วันนี้แก้มกลับเป็นฝ่ายที่จะจากไปทั้งที่พิมพยายามอย่างที่สุดที่จะประคับประคองความสัมพันธ์นี้ไว้ แม้จะขึ้นเสียงต่อกัน แก้มก็ยังอยากให้พิมมาส่งคืนที่แก้มขึ้นรถกลับบ้าน

ในคืนที่แก้มจะกลับบ้าน แก้มนั่งรอพิมอยู่ที่ท่ารถ แอบหวังว่าจะได้พบพิมอีกครั้ง แก้มโทรหาพิมครั้งแล้วครั้งเล่าแต่พิมก็ไม่รับสาย ไฟหน้าจอกะพริบถี่ๆ โดยไม่มีเสียง พิมนอนมองชื่อแก้มที่หน้าจอ พิมหันไปชุกอกแฟนหนุ่มที่นอนหลับอยู่ข้างๆ ปล่อยให้ไฟหน้าจอกะพริบอยู่อย่างนั้น

สิ่งที่พิมทำได้เวลาคิดถึงแก้มคือ รื้อข้าวของเก่าๆ ที่แก้มเคยส่งให้ออกมา “อ้อมกอดใดเล่าจะอบอุ่นเท่าอ้อมกอดของคนรัก” ข้อความในโปสการ์ดที่แก้มเคยส่งให้พิมเมื่อหลายปีก่อน ในวันที่ไม่มีแก้มอยู่ทุกอย่างช่างว่างเปล่า ความสัมพันธ์ทางกายไม่อาจเติมเต็มหัวใจได้ ทุกคำคืนที่กอดเค้าพิมกลับคิดถึงอีกคน คนที่จากไป

แก้มนั่งกินข้าวพร้อมแม่และน้องชาย แก้มยิ้มอย่างมีสุข

พิมเปิดฟังข้อความในมือถือซ้ำแล้วซ้ำเล่า ข้อความเสียงที่แก้มฝากไว้ก่อนขึ้นรถกลับบ้าน ลมทะเลพัดแรง แก้มทอดสายตาไปไกล ผมยวของเธอลิวมาปรกหน้า แก้มปิดผมออก ทำให้นึกถึงพิม พิมมักปิดผมให้เธออย่างนี้ แก้มนึกถึงคำพูดสุดท้ายที่พูดกับพิม แวตาคิดหวังของพิม “เราว่าเราดีพอให้พิมรัก แต่ถ้าพิมรับไม่ได้ที่รักเรา พิมก็ควรปล่อยเราไป” แล้วพิมก็ปล่อยแก้มไปจริงๆ ทุกสถานที่ที่มีเรื่องราวและมันกำลังบอกเล่าอดีตผ่านความทรงจำ พิมมาร้านที่แก้มเคยทำงาน พนักงานคนใหม่ม่วงวนอยู่กับการต้อนรับลูกค้า พิมมองเก้าอี้ตัวเดิมที่เคยนั่งด้วยกัน ทุกสถานที่ ที่เคยไปกับแก้ม เมื่อพิมไปอีกครั้งลำพัง มันช่างตอกย้ำ พิมเหมือนได้ยินเสียงเย้ยหยันและเสียงสะอื้นมาตามสายลม นี่เธอต้องจมอยู่กับอดีตและความทรงจำไปตลอดอย่างนั้นหรือ อย่างน้อยก็จนกว่ารักนี้จะจางไป แต่เมื่อไหร่ พิมทราดหนึ่ง เธอจะแสวงหาความสุขไปได้อีกนานสักเท่าไร พิมมองจดหมายตอบรับไปเรียนต่อ ทำไมเธอไม่รู้สึกละใจ ในเมื่อเธอเฝ้ารอมาตลอด ทั้งที่มันคือความฝันของเธอ พิมมองตัวเองในกระจกที่เธอไม่เคยเห็นตัวเอง “นี่ฉันเป็นใคร”

แก้มล้างอุปกรณดำน้ำ เอาเสื้อชูชีพมาแขวนตากแดด เครื่องบินผ่านไปบนท้องฟ้า แก้มแหงนมอง แก้มเลือกโปสการ์ด “ล่าหนนะที่พาพิมจากไป” เธอเขียนหาพิม แม้สุดท้ายมันจะไปกองรวมกับอีกหลายใบที่เธอเขียนไว้แต่ไม่ได้ส่งให้พิมก็ตาม

พิมไม่อยากเกลียดตัวเองมากไปกว่านี้ ก่อนที่จะไปเรียนต่อ เธอควรทำบางอย่าง อย่างน้อยก็เพื่อให้หลงเหลือความรู้สึกดีกับตัวเองบ้าง พิมบอกเลิกกับเค้า เธอบอกเล่าทุกอย่างตามความรู้สึกที่เป็นจริง แม้เธอจะสูญเสียชายคนรักแต่เธอได้ตัวเองกลับคืนมา พิมหวังว่าทั้งเค้าและครอบครัวของเธอจะยอมรับในสักวัน

พิมมองฟ้าใสสว่างผมปลิวตามแรงลม พิมกอดแก้มจากด้านหลัง แก้มหันมายิ้ม พิมหยิบแหวนที่ถักจากก้านดอกหญ้าสวมให้แก้ม ทั้งคู่บอกรักกัน ความสุขฉายชัดในแวตาคา

หนังสือเรื่อง กาลครั้งหนึ่งเมื่อฉันเรียกชื่อแก กำกับโดย จิตรัตน์ วงศ์บุรณะ

ฉันขอโทษแกด้วยนะ สำหรับเรื่องเมื่อก่อน และขอโทษอีกครั้งสำหรับหลายๆ เรื่องที่ทำให้แกร์้อนใจ น้อยใจ และเสียใจ เรื่องราวของแกกับฉัน ตลอด 8 ปีที่ผ่านมา ฉันคงบรรยายลงบนกระดาษแผ่นนี้ได้ไม่หมดแน่ ตลอด 8 ปี ฉันรับรู้ได้ถึงความจริงใจของแกที่มีให้กับฉัน แต่บางครั้งฉันก็ปฏิเสธ ความจริงใจของแก โดยที่ไม่ได้นึกถึงความรู้สึกของแกเลย ฉันก็ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไม

ฉันถึงทำตัวแบบนั้น อาจเป็นเพราะ ฉันไม่แน่ใจความเป็นไปของฉันกับแกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่ตอนนี้ฉันและแก (ที่ตอนนี้ เป็น “เรา”) ได้พิสูจน์แล้วว่าคนอย่างแกและฉันก็มีความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน ไม่ต่างกับชายหญิงคู่อื่น ที่บางทีความสัมพันธ์ของ “เรา” ยาวนานกว่าคู่อื่นๆ ด้วยซ้ำ

วันนี้ฉันมานั่งทบทวนเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่าง “เรา” ตลอด 8 ปีที่ผ่านมา ฉันหวังว่า แกคงจะจำได้ เหมือนกับฉันนะ ...

วันที่ฉันเดินไปถามชื่อแก

เวลาที่แกยิ้มให้ฉันในห้องเรียน ม.2/10

วันที่แกเย็บหมอนสี่ชมพुरुูปหัวใจให้ฉัน

วันที่ฉันให้หมอนสีแดงรูปหัวใจที่ใหญ่กว่า

วันนั้นในห้องเรียนวิทย์และหน้าสนามบาส

เหตุผลที่ฉันไม่ให้แกจับมือ

วันพุธที่ 3 มกราคม 2544 เวลา 18.30 ณ ที่บ้านแก และที่บ้านฉัน

วันที่แกกับฉันเดินจากโรงเรียนกลับบ้าน ผ่านโรงบ่มหน่อไม้เหม็นๆ

วันที่พ่อฉันตาย !

วันที่ฉันบอกลากับแก

วันที่แกมาขอคืนดี (และฉันก็ตกลง)

วันนั้นหน้า ม.ศิลปากร (ถ้าฉันกลับก่อน แล้วแกจะมาเรียนกับฉันรีเปลา)

ฯลฯ

ฉันบอกแกแล้วว่า บรรยายลงบนกระดาษแผ่นนี้ไม่หมดหรอก เรื่องของฉันกับแก ตอนนี้ฉันกับแก โตเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาหน่อยแล้วนะ ตอนนี้แกเป็นถึงผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ และฉันเป็นประชาสัมพันธ์บริษัทสปา เป็นครั้งแรกในรอบหลายปี ที่แกกับฉันต้องห่างกันนะ ฉันหวังว่าทั้งแกและฉัน จะมั่นคง รักษา คำว่า “เรา” ให้ดีเหมือนวันวานที่ผ่านมา ฉันไม่ลืมคำพูดของแกนะ ที่บอกฉันว่า “หวาน ! แต่งงานกับแดนนะ” ฉันไม่คิดว่าจะหลุดออกมาจากปากของแก เขาเป็นว่าฉันตกลงนะ ฉันและแกโชคดีที่ทั้งครอบครัวทั้งของแกและของฉัน เข้าใจสิ่งที่ “เรา” เป็น ขอขอบคุณที่แกรักฉัน ฉันรักแก และ “เรา” ก็รักกัน

Based on true story

หนังสือเรื่อง ตลอดไป กำกับโดย สุทธิภูมิ ชุมทอง

สัมภาษณ์ผู้หญิงคนหนึ่ง ที่เคยมีประสบการณ์ในการรักเพศเดียวกัน ความรู้สึกที่ผู้หญิงคนนี้มีให้กับเพศเดียวกัน อยากจะบอกให้กับคนทั้งโลกได้รับรู้ว่า.. มันไม่ใช่เรื่องที่ผิดอะไร แต่มันเป็นสิ่งที่สวยงามที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

หนังสือเรื่อง The Inconvenient Truth กำกับโดย สุมน อุ่นสาธิต

จี ทอมวัยทำงาน ครองสถานะโสดมาหลายปีติดๆ คนรู้จัก เพื่อนฝูงรวมทั้งเจ้านายที่บริษัทก็รับรู้่ว่า จีเป็นทอม แต่สำหรับครอบครัวของจีแล้ว ถ้าหากตัดผมสั้นเกินไปมีเสียงบ่นปนด่าจากพ่อแม่และพี่สาวของจี ด้วยความไม่อยากเห็นจีเป็นทอม แต่ในเมื่อจีเองก็ยังไม่มีความตั้งใจไม่เป็นปัญหา

จนถึงวันหนึ่งเมื่อจีไปติดต่องานและได้พบกับ แอน ม่ายสาวใหญ่ เกิดปิ้งกัน และพัฒนาความสัมพันธ์แบบไฮ-สปีด ภายใน 2 เดือน จีก็ได้สละโสด

จีมีความสุขมากกับแอน และครอบครัวของเธอก็เริ่มสังเกตเห็นอาการ in love ของจี วันหนึ่งขณะที่กำลังคุยเรื่องสัพเพเหระกับพี่สาว จีตัดสินใจ บอกกับพี่สาวว่า จีมีแฟนแล้ว แต่เป็นผู้หญิง โดยคิดว่าพี่สาวที่เรียนสูงและเป็นคนยุคใหม่จะรับได้ดีกว่าพ่อแม่ซึ่งเป็นคนยุคเก่า แต่ผลที่ออกมาผิดคาด เพราะพี่สาวของจีรับไม่ได้ เพราะไม่คิดว่าเรื่องแบบนี้จะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวของตนเอง และยังห้ามไม่ให้จีบอกพ่อแม่โดยบอกว่าจะเป็นบาปของจี ถ้าหากพ่อแม่รู้เรื่องแล้วเกิดเสียใจจนเป็นอะไรไป และ พี่สาวของจียังได้ย้ำไว้อีกว่า ถ้าหากรู้ว่าตัวเองเป็นแบบนี้แล้ว ก็ไม่ควรมีความรัก ทำให้พ่อแม่เสียใจ

จีเองนั้นก็ไม่ถึงว่าผลของการบอกความจริงจะออกมาในรูปแบบนี้ จนรู้สึกเสียใจที่ได้บอกความจริงที่คนในครอบครัวไม่ได้อยากรับรู้ แต่ด้วยความน้อยใจที่รู้สึกว่าเหตุใดตนเองจึงจะไม่มีสิทธิ์ไปรักผู้อื่นและได้รับความรักตอบแทน จีจึงเกิดแรงฮึดด้วยความอยากให้ครอบครัวยอมรับว่าความรักของเธอและแอน เป็นเรื่องที่ทำให้เธอมีความสุข และไม่เข้าใจว่าเหตุใด คนในครอบครัวที่เธอรักจึงไม่ยินดีกับเธอ ในเมื่อเธอพบคนที่รักเธอ และทั้งๆที่เธอมีความสุขที่อยากจะแชร์กับคนที่เธอรักทั้งสองฝ่าย

จีพยายามพาแอนไปที่บ้านแต่ผลที่ออกมากลับกลายเป็นว่า พี่สาวของจีไม่ให้การต้อนรับ และยังด่าว่าจีให้แอนฟังโดยหวังว่าแอนฟังแล้วจะไม่กล้ามาคบกับจีต่อไป แต่แอนยืนยันกับพี่สาวของจีว่าทั้งสองเป็นเพียงเพื่อนกัน

จีตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยการแยกไปเช่าอพาร์ทเมนท์อยู่กัน 2 คนกับแอน โดยบอกพ่อแม่ว่าไปอยู่กับเพื่อน ด้วยความหวังว่า นานๆไปพ่อแม่ของจีจะเข้าใจความหมายที่แท้จริงในคำว่าเพื่อนนั้น

ส่วนพ่อแม่ของจี เดือดร้อนใจมาก ที่จีออกจากบ้าน พ่อจึงโทรศัพท์มาทักท้วงซึ่งปลอบให้กลับบ้าน โดยจียื่นกระดาษข่าเดี่ยวบอกขอลูกอยู่กับเพื่อนไปก่อน จนพ่ออดรนทนไม่ได้ โพล่งคำถามว่า ทำไมถึงเพื่อนไม่ได้ เป็นผัวเมียกันหรือ จีสะอึก ได้เพียงแต่ตอบเสียงอ่อยไปว่า เป็นเพื่อน ทั้งพ่อและจี ต่างก็นิ่งอึ้งไปพักใหญ่ แล้วต่างฝ่ายต่างก็วางหูไป

วันหนึ่ง พ่อแม่ของจีได้ไปเยี่ยมแม่ที่ป่วยอยู่และมีลูกสาวที่เป็นทอมเช่นกัน และได้พาแฟนมาคอยดูแลแม่แบบเต็มเวลา เมื่อพ่อแม่ของจีได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแม่ ลูกสาวที่เป็นทอม

และแฟนที่เข้ากันได้ดี จึงเปรียบเคียงถามว่าไม่รู้สิก็กระดากใจบ้างหรือกับการที่ลูกรักเพศเดียวกัน บ้าจึงบอกกับพ่อแม่ว่า เมื่อก่อนก็รู้สึกแย่มากและไม่อยากจะยอมรับเลย แต่คราวหนึ่งเมื่อล้มป่วยหนัก และแฟนของลูกได้เข้ามาช่วยดูแล จึงได้คิดว่า หากวันหนึ่งตนตายไป อย่างน้อย ลูกสาวก็จะ ได้มีเพื่อนอยู่ด้วยกัน บ้าให้ข้อคิดตบท้ายว่า เธอคิดว่า ว่าความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาวนั้น วันหนึ่งก็จะ จางหายไป ความเป็นเพื่อนเท่านั้นที่จะยังคงอยู่ เธอจึงควรจะได้ใจกับลูกหากลูกได้เพื่อนที่ดีพร้อมที่ จะดูแลกัน และสำหรับเธอต้องใช้ความกล้าหาญที่จะยอมรับความจริง เพื่อมีความสุขกับลูก ก่อนที่จะสายเกินไป.

หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศ

หนังสือเรื่อง พระจันทร์เป็นพยาน กำกับโดย กัญญพิชญ์ ปวีตภา

ภายในห้องพักคอนโดขนาดกะทัดรัดห้องหนึ่ง ความอบอุ่น มีชีวิตชีวา และความรัก ทำให้ ห้องของหมูโบว์บอบบวลไปด้วยความรู้สึกที่ดี และความสุข เธอกำลังตัดผมให้หมีโบว์ชายหนุ่มอัน เป็นที่รัก อยู่ที่หน้าโต๊ะเครื่องแป้งที่มีรูปภาพของเขาทั้งคู่ติดอยู่เต็มไปหมด เสียงเพลงแจ๊สเบาๆ ให้ อารมณ์ผ่อนคลาย ทั้งคู่คุยกันถึงเรื่องราวต่างๆที่ผ่านมาจนถึงเรื่องของการดินเนอร์ในวันสำคัญวัน พุธนี้ เกิดความไม่เข้าใจกันเล็กน้อยทำให้เธอถอนใจ แต่นั่นไม่ใช่ปัญหาใหญ่โตอะไร ไม่นานการ ใจของชายหนุ่มก็ทำให้ทั้งคู่คืนดีกัน และในคืนนั้นก็จบลงที่ทั้งคู่มีความสุขกันบนเตียงตามประสา คนรักหนุ่มสาว

โบว์(หมีโบว์) ชายหนุ่มใจดี ออกแนวดี ตัวใหญ่ เขาพบรักกับหญิงสาวในอุดมคติ เวลา ผ่านไปจนเกือบจะครบ 1 ปี เมื่อเธอเป็นทุกอย่างในชีวิตของเขา ทั้งเพื่อน คนรัก และว่าที่แม่ของลูก ทำให้เขาตัดสินใจขอเธอแต่งงาน โดยที่ไม่รู้มาก่อนเลยว่าเธอคนนั้น...จะไม่ใช่ผู้หญิงจริง

โบว์(หมูโบว์) สาวข้ามเพศผู้มีรูปร่างหน้าตาประหนึ่งหญิงธรรมดาคนหนึ่งในสังคม เธอ เก็บมันเป็นความลับและใช้ชีวิตแบบผู้หญิงมาโดยตลอด เธอกำลังมีความรักแบบที่เธอและสาว ข้ามเพศหลายๆคนได้วาดฝันไว้ แต่เมื่อมาถึงจุดหนึ่ง มันก็ถึงเวลาที่ความจริงจะต้องเปิดเผย การ ยอมรับจากทั้งตัวเธอ และจากคนรัก จะกลายเป็นหายนะที่ทำลายความฝันที่มีสุขนี้ลง... หรือไม่

ภายในร้านอาหารสไตล์โมเดิร์นแห่งหนึ่ง หมูโบว์กำลังนั่งรอคนรักของเธอ เขามาสายไป ครึ่งชั่วโมงทำให้เธออารมณ์เสีย เพราะวันนี้เป็นวันครบรอบ 1 ปีที่ทั้งคู่รักกันมา แต่นั่นเป็นความ ตั้งใจของหมีโบว์ที่มั่นใจในความรักของเขา และมั่นใจว่าเขาคือคนที่ใช่ เขาทำเซอร์ไพรส์แฟนสาว ด้วยการขอเธอแต่งงานในคืนวันนั้น ในขณะที่หมูโบว์กำลังดีใจ และรู้สึกที่ตัวเองเป็นผู้หญิงที่มี ความสุขที่สุดในโลก ความลับที่เธอเก็บไว้มานานก็ผุดขึ้นมาในสมอง เธอมีสีหน้าที่เปลี่ยนไป นี่

อึ้ง และไม่รับปากตกลงแต่งงานกับแฟนหนุ่มของเธอ นั่นทำให้เขาหน้าแตก หมิวโบว์ลุกออกจาก
ร้านไปทันทีด้วยความอารมณ์เสียตั้งพายุ

หมิวโบว์รีบรุดมาปรึกษาเพื่อนสาวด้วยท่าที่ร้อนใจ ซึ่งทั้งเจมิด และมาซาต่างก็เห็นพ้อง
ต้องกันว่า “ความลับไม่มีในโลก อยู่ที่ว่ามันจะถูกเปิดเผยช้าหรือเร็ว เพราะความจริงยังไงก็เป็น
ความจริง” หมิวโบว์ไม่ควรปิดบังความลับว่าเธอไม่ใช่ผู้หญิงจริงๆมาตั้งแต่แรก แล้วยังปล่อยให้เวลา
ผ่านมานานจนเกิดเป็นความสัมพันธ์ระยะยาวขนาดนี้ การมีความสุขอยู่บนความทุกข์มันเป็น
อย่างนี้เอง เวลาของการตัดสินใจมาถึงแล้ว

จะบอกความจริงกับคนที่เรารัก หรือโกหกคนที่รักเราต่อไป...บอก หรือ ไม่บอก!!

หิวคำที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา สวนสันติไชยปราการ หมิวโบว์กำลังยื่นทอดสายตาไปอย่างไร
จุดหมาย เวลาไม่สบายใจเขามักจะมาที่นี่ จุดนี้เป็นประจำ หมิวโบว์ยืนอยู่ด้านหลังเขาอย่างเงียบ
ด้วยสีหน้า และแววตาที่แสนเศร้าอย่างบอกไม่ถูก เธอกำลังรวบรวมความกล้า กล้าที่จะบอกความ
จริงทั้งหมดกับผู้ชายที่เธอรักที่สุด โดยไม่คาดหวังถึงผลสรุปที่จะตามมา เข็มนาฬิกาเดินมาหยุดที่
สองทุ่มตรง หลังจากที่เธอพูดความจริงทั้งหมดกับเขาจบ เธอก็หันหลังเดินออกไปช้าๆอย่างไม่
ต้องการรับฟังการตอบรับใดๆจากเขา

หมิวโบว์ยืนมองเธอเดินจากไปด้วยหัวใจที่แหลกสลาย อนาคตที่เขาฝันไว้ ไม่เป็นไปดัง
ฝัน...

การเดินทางไปพร้อมกับความเศร้าของหมิวโบว์ต้องหยุดซังกเพราะมีมือหนึ่งมากอดเอวเธอ
ไว้ เธอก้มลงมองพร้อมกับรอยยิ้มทั้งน้ำตา เมื่อหันหน้ามาภาพที่เห็นคือใบหน้าของผู้ชายที่เธอรัก
หมิวโบว์กำลังบอกรักเธอแบบพูดไม่หยุด เขาให้อภัย เขายอมรับเธอไม่ว่าเธอจะเป็นอะไร เขามี
ความสุขเมื่ออยู่กับเธอ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเพราะ....

“ความรักที่แท้จริง” รักที่มองข้ามความไม่สมบูรณ์แบบในตัวคน เขาค่อยๆจูบเธอเบาๆ โดยมี
พระจันทร์เป็นพยาน

หนังสือเรื่อง (S)he กำกับโดย ณัฐพล พลรักษา

เรื่องราวนี้เกิดขึ้นภายในหอพักนักศึกษาชาย บอลนักศึกษาที่เป็นนักกีฬาฟุตบอลลีกของ
มหาวิทยาลัย แต่ต้องอยู่ห้องกับก๊องซึ่งเป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรม วิชาเอกออกแบบแฟชั่น ที่มี
นิสัยคล้ายผู้หญิง ทั้งคู่เป็นเพื่อนกันมานานตั้งแต่ชั้นประถมปลาย บางทีบอลก็ถูกล้อว่าเป็นตัวของ
กระเทย บ้างก็บอกว่าเมื่อไหร่จะแต่งงานกันละ ขณะที่ก๊องมารอกลับหอด้วยกัน ทุกครั้งที่บอล
กลับหอก็จะโวยวายว่าทำไมถึงเกิดมาเป็นกระเทย แล้วก็โทษสวรรค์ที่ว่าทำไมถึงส่งกูมาอยู่กับกระ
เทยแบบนี้วะ ก๊องเสียใจมาก เขาร้องไห้พึมพาย เพราะเสียใจมากที่บอลพูดประโยคนั้นออกมา แต่
ก่อนที่บอลจะกระแทกประตูใส่ก๊อง ก๊องได้พูดประโยคประโยคหนึ่งว่า กูเป็นกระเทยแล้วไม่ใช่

เพื่อนมึงหรือไง แล้วก็ร้องไห้ต่อแต่จิ้งหะนั่นบอลลก็ยื่นฟังอยู่หน้าห้องครึ่งหนึ่งก่อนตัดภาพกลับมาที่ห้อง กำลังดูรูปถ่ายที่ทั้งคู่ถ่ายรูปกันตอนสมัยประถม ตัดภาพไปที่ผับ เพื่อนของบอลชนแก้วกันอย่างสนุกสนาน บ้างก็ว่าทะเลาะกับเมียหรือ บ้างก็เมียทิ้งหรือวะ แต่บอลก็ทำหน้าที่เซ็งๆ ตัดกลับมาที่หอตอนดึก บอลเห็นก้อนนอนหันหลังอยู่บนเตียง แต่บอลไม่สนใจจึงหยิบหมอนแล้วมานอนที่โซฟา พอเกือบเช้าก็พบว่าก้อนมาห่มผ้าห่มให้ วันต่อมาก็องกลับมาที่หอพักตอนเย็น ประตูห้องเปิดแง้มอยู่ สงสัยบอลจะกลับมาแล้ว ก้อนค่อยๆ เดินเข้าไป เดินเข้าไปเพราะเห็นบอลทำอะไร ผลูปๆ โผล่ๆ อยู่หลังตู้เสื้อผ้าภาพที่เห็นก็คือบอลกำลังใส่ชุดชั้นใน ก้อนเห็นจึงรีบถามด้วยตกใจว่า บอลทำอะไร บอลหันมาพร้อมชุดชั้นในแล้วตอบกลับมาว่า ตัวนี้มันเล็กไปนะ ก้อนก็ยิ้มให้อย่างมีความสุข วันต่อมาบอลกับก้อนเดินไปมหาวิทยาลัยด้วยกัน แล้วมีเพื่อนมาแซวว่าก้อนในทางเสียหาย แต่ครั้งนี้บอลกลับเข้าไปซกหน้าเพื่อนที่แซวเพื่อปกป้องก้อน ทำให้ก้อนได้รู้แล้วว่าบอลเปิดใจรับก้อนอย่างที่ก้อนเป็น

หนังสือเรื่อง คมสัน กำกับโดย บรรจง ทานันท์

จอยอายุ 16 ปีเป็นสาวประเภทสองที่กำลังวุ่นอยู่กับการปรนนิบัติดูแลแม่ซึ่งนอนป่วยเป็นอัมพาต แทนที่จะได้ไปเที่ยวตามประสาวัยรุ่นทั่วไป แต่กลับต้องแบ่งเวลาไปเรียน ทำงานพิเศษ และต้องทำงานทุกอย่างในบ้านแทนแม่ทั้งหมด เพราะมีพี่ชายที่ไม่เอาถ่าน เกเร ภาระทั้งหมดจึงตกเป็นของจอย

จอยไม่เคยอายใครในการดูแลแม่ มีความอดทนในการทำงาน และมุ่งมั่นในการเรียน เพราะเธอมีเป้าหมาย

ในที่สุดความพากเพียรบวกกับความกตัญญูของจอยทำให้เธอได้พบกับความสำเร็จเรื่องการศึกษาลดจนการงาน แม่ก็ได้รับการกายภาพบำบัดเรื่อยมา

น้องจอยได้แต่คิดในใจว่าถ้าตอนนั้นเธอเป็น “นายจอย” ปานนี้แม่ของเธอก็คงไม่ได้มีชีวิตอยู่เหมือนตอนนี้

หนังสือเรื่อง ถ้าโลกนี้ไม่มีผู้ชาย กำกับโดย ประภัสสร อัครวิระเสถียร

คุณเคยเกลียดผู้ชายไหม? ฉันนั่งเครียดอยู่ในห้องน้ำในนั้นไม่มีใครเลยนอกจากเสียงหยดน้ำ ภาพแห่งความหลังที่อยากจะลืมเริ่มย้อนกลับเข้ามาในหัวอีกครั้ง... ภาพของฉันและเค้า เพราะตอนนั้นมันเหลือเพียงแค่ตัวฉัน ฉันไม่เข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น

วันนั้น เขาบอกเลิกฉันเพียงแค่ว่าเหตุผลไร้สาระว่า “เธอไม่เหมือนผู้หญิงคนอื่น” ฉันเริ่มสับสนว่าเขาพูดเรื่องอะไร เค้ารู้ได้อย่างไร จะทำไปได้อย่างไร ในเมื่อฉันไม่สามารถเลือกเกิดได้ ด้วยความรู้สึกที่ปวดร้าวแล้วอับอายทำให้ฉันตัดสินใจที่จะเดินออกไปจากชีวิตเค้า ฉันได้แต่ร้องไห้

เพียงลำพัง จิตใต้สำนึกของฉันทำให้ฉันหวนนึกถึงเรื่องวันวานวันที่เราทั้งสองมีความสุขด้วยกัน ยิ่งคิดถึงเรื่องเก่าๆ ก็ยิ่งทำให้ฉันเกลียดเขา ฉันเกลียดผู้ชายที่สุด “อยากให้โลกนี้ไม่มีผู้ชาย”

วันต่อมาฉันตื่นขึ้นมาด้วยความงัวเงีย โดยที่ฉันไม่มีความคิดถึงเรื่องเก่าๆเลย ฉันอยากใช้ชีวิตของฉันเพียงคนเดียวแบบที่ไม่มีเขา ฉันเดินไปซื้อกล้วยเดี่ยวที่หน้าปากซอย “ลูกกล้วยเดี่ยว น้ำหนึ่งถุง” แต่สิ่งที่ฉันแปลกใจเสียงของคุณลุงเล็กเกินกว่ากลองเสียงของผู้ชายคนนึงจะเป็นได้ มันเหมือนกับเสียงของผู้หญิง ช่างเถอะ! ตอนนั้นฉันเหนื่อยเกินกว่าที่จะมานั่งคิดเรื่องไร้สาระ ทางมันช่างไกลกว่าที่ฉันจะเดินไหว ฉันจึงตัดสินใจที่จะเลือกนั่งมอเตอร์ไซค์กลับบ้าน แต่เมื่อฉันเดินไปถึงจุดที่วินมอเตอร์ไซค์นั่งกันอยู่เป็นประจำ แต่ฉันกลับเห็นหญิงสาวกลุ่มหนึ่งนั่งเล่นหมากรุกกันอย่างเพลิดเพลินเหมือนกับที่พวกวินชอบทำกัน ฉันรู้สึกแปลกใจยิ่งขึ้นเมื่อคนขับมอเตอร์ไซค์เป็นผู้หญิง แต่ด้วยความซึ่เกียรติยศใจจะสนใจ ฉันจึงตัดสินใจนั่งไปโดยไม่ได้อะไร เมื่อถึงบ้าน ฉันก้าวลงจากมอเตอร์ไซค์ สายตาของฉันเหลือบไปเห็นหญิงสาวหม่จิวรี่สีเหลืองเดินบิดนวดบ่าตรอยอยู่ และเมื่อหญิงสาวคนนั้นเดินจากไปฉันได้แต่ยืนอึ้ง...ฉันแทบไม่เชื่อสายตา กับสิ่งที่เห็น ฉันคิดอยู่ในใจว่ามันเป็นไปได้ ถ้าเป็นแม่ซีเธอก็ต้องนุ่งขาวห่มขาว แล้วแม่ซีที่ไหนจะมาเดินบิดนวดบ่าตรอยกันล่ะ ผู้ชายหายไปไหนทั้งหมด เขาหายไปไหน ฉันต้องการเขากลับมา ฉันจะทำอย่างไรดี ฉันต้องการผู้ชาย ฉันเดินตามทางไปเรื่อย ย้อนกลับไปคิดเรื่องเก่าๆ ต่างๆนาๆ จนฉันมานั่งอยู่ในห้องน้ำคนเดียว ฉันแทบจะคลั่งเหมือนคนบ้า นี่ฉันเป็นอะไรไป ทำไมฉันถึงมองไม่เห็นผู้ชายแม้แต่คนเดียว มีผู้หญิงกลุ่มหนึ่งเข้ามาในห้องน้ำ จ้องมองมาที่ฉัน แล้วมองเหมือนฉันเป็นตัวประหลาด ฉันเริ่มกังวลว่าตัวฉันมีอะไรผิดปกติหรือเปล่า เมื่อผู้หญิงกลุ่มนั้นเดินออกไปฉันได้เห็นภาพตัวเองในกระจก ฉันจึงได้รู้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดมันมาจากตัวฉันเอง มันมาจากจิตใจเล็กๆของฉันที่คอยโยนหาผู้ชาย ที่ฉันมองไม่เห็นผู้ชายพวกนั้นมันเป็นแค่ภาพลวงตาที่เกิดจากจินตนาการของตัวเอง แต่ความเป็นจริง ผู้ชายพวกนั้นต่างหากที่ไม่เคยสนใจฉันเลย มันยิ่งตอกย้ำความรู้สึกของฉันว่า ฉันไม่สามารถเป็นเหมือนผู้หญิงคนอื่นได้ ผู้หญิงที่เป็นผู้หญิงจริงๆ ไม่ใช่แค่ “ผู้ชายที่อยากเกิดมาเป็นผู้หญิง”

หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

หนังสือเรื่อง **ตุ้ปลาที่ไม่มีตุ้ต (ปลา) อยู่ในตู้** กำกับโดย **ปรีชายุทธ แซ่จ้ง**

จากประเด็นตัวอย่าง

1. บุคคลที่เป็นเกย์หรือกระเทยไม่ควรออกสื่อหรือเป็นแม่พิมพ์ของชาติเพราะอาจจะทำให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กๆและเด็กๆอาจเลียนแบบพฤติกรรม

2. สื่อนิตยสารดาดารา เกย์ ตู๊ด มั่วสุมเซ็กซ์ เหมือนตัวเองอยู่ในเหตุการณ์ ในขณะที่การเขียนข่าวของตนไร้ซึ่งจรรยาบรรณ(เขียนเกินจริง)

3. กระเทย ตู๊ด เกย์ เลสเบียน ทอม ดี เป็นบุคคลที่อาจแพร่เชื้อกระจายได้ทางการจ้องตา!! หรือกระทั่งเพียงแค่มองก็อาจติดเชื้อ...ถึงกับเปลี่ยนพฤติกรรม

ในห้องสี่เหลี่ยมๆเล็กๆมีร่างของผู้ชายสามคนเคลื่อนไหวแหวกไหวไปในห้วงอากาศ ท่วงท่าลีลาแหวกว่ายไปในสายธารอันว่างเปล่า ชายทั้งสามคนต่างอยู่ต่างที่กัน โดยสิ้นเชิง

ชายคนแรก เดินไปให้อาหารปลาทองสวยงามที่แหวกว่ายอยู่ในตู้ อยู่ๆอาหารปลาก็กลายเป็นตัวหนังสือหรือข่าวนิตยสารที่มีเนื้อข่าวหมิ่นเหม่ต่อ คนรักเพศเดียวกัน

ชายคนแรกพยายามล้วงเอาอาหารปลาออกมา เพราะอาหารเหล่านั้นไม่มีคุณค่า มันเป็นเพียงเศษขยะที่ไม่ควรบริโภค แต่ปลาตัวนั้นกินเข้าไปแล้ว ไม่นานเข้าปลาทองก็มีลูกมากมายเต็มตู้ ต่อจากนั้นเมื่อใดก็ตามที่เขาให้อาหารเขาจะคอยมองดูว่า อาหารปลาเม็ดไหนบ้างที่กลายเป็นข่าวสารที่ผิดๆ เขาจะรีบตักทิ้งทันที....แต่มันมีมากมายเกินกว่าเขาคนเดียวจะกำจัดมันทิ้งได้

ชายคนที่สอง(สาวประเภทสอง) วันหนึ่งเค้าเห็นลูกปลาทองเหล่านั้น จึงสอนให้ลูกปลาทองที่อยู่ในตู้แหวกว่ายตาม แต่พ่อแม่ หัวหน้า บรรพบุรุษปลาทอง ต่างยกป้ายประท้วง/เอากระดาษมาติดรอบตู้ เพื่อไม่ให้ลูกปลาเหล่านั้นได้มองเห็นในสิ่งที่ไม่สมควร พ่อปลา กลัวลูกน้อยๆของตัวเองเป็น “ตู๊ด” หนักเข้าถึงกับไม่ยอมให้ลูกปลาทองกินอาหารจากสาวประเภทสองเพราะเกรงว่าอาหารที่สาวประเภทสองตักจะมียีนส์แต่ควรจะได้ในอาหารอาจทำให้พันธุกรรมของลูกตัวเองเป็นปลาทองแท้, ปลาทองทอม ปลาทองดี แต่อยู่มาวันหนึ่งเกิดมีปลาตัวหนึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบี่ยงทางเพศ.....พ่อปลาโทษว่าเพราะชอบจ้องตาสาวประเภทสองนั่นเอง ทำให้ปลาตัวนั้นเป็นปลาสาวประเภทสอง

ชายคนที่สาม..... เห็นเหตุการณ์ทั้งหมด.... เขาตัดสินใจเทปลาทั้งหมดทิ้งลงบ่อตั้งแต่นั้นต่อมาจึงมีแต่ความว่างเปล่าของตู้ปลาที่ไม่มี “ตู๊ด” ปลาทองอีกเลย ภาพสุดท้ายปลาที่ถูกปล่อยแหวกว่ายไปตามสายธารและเป็นในอย่างที่ตัวเองเป็นเหลือเพียงชายคนสุดท้ายที่มองอย่างตู้ปลาอันว่างเปล่าเพราะเขามองไม่เห็นความสวยงามของปลาทอง

หนังสือเรื่อง เรื่องของเรื่องที่ไม่มีชื่อเรื่อง(เป็นใคร?)กำกับโดย ชลธิชา ตั้งวรมงคล

ก่อนจะเข้าถึงโครงเรื่อง ต้องขอบอกก่อนว่าไม่แน่ใจนะคะว่าหนังสือที่ว่าหมายรวมถึงนิตยสารคดีหรือเปล่า เพราะหนังสือที่ต้องการทำเป็นนิตยสารคดี เล่าเรื่องของเกย์คนหนึ่ง และเลสเบียนคนหนึ่ง

โดยเนื้อเรื่องจะเล่าถึงความผกผันของชีวิตทั้งสองคน ที่วิ่งไปคนละทางที่ตรงข้ามกัน คนหนึ่งซ้าย คนหนึ่งขวา คนหนึ่งขึ้นบน คนหนึ่งลงล่าง แต่จะว่าไปแล้วทั้งสองคนเหมือนภาพสะท้อน

ของกันและกัน ที่ถึงแม้จะอยู่คนละด้านกันแต่เป็นภาพที่เหมือนกัน...คือ ต่างต้องสู้รบปรบมือกับปัญหาชีวิตเหมือนๆ คนอื่น รวมทั้งยังมีประเด็นความเป็นรักร่วมเพศที่ทั้งสองต้องปรับเพื่อรับมือกับสถานการณ์ชีวิตที่เจอด้วย

กล่าวอย่างชัดเจน คือ (ขอสมมติให้เกย์ชื่อ ก. เลสเบียนชื่อ ล.) ก.เป็นเด็กกรุงเทพฯ ที่ไปเรียนต่อป.โท – เอกที่เมืองนอก แต่เป็นเพราะปัญหาการเงิน ทำให้ ก.ไม่สามารถเป็นด็อกเตอร์ได้ สมใจ ทั้งๆ ที่เหลือเพียงทอมสุดท้าย ก. กลับมาทำงานเป็นอาจารย์ในกรุงเทพฯ ได้ไม่เท่าไร เขา ก็ตกลงปลงใจมุ่งลงทิศได้ ไปเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยปัตตานี เพราะทางมหาวิทยาลัยสัญญาว่าจะส่งไปเรียนต่อปริญญาเอกให้จบ

ส่วน ล. เป็นคนพังงา เธอมีอาชีพเป็นครู ด้วยปัญหาในที่ทำงานเก่าหลากหลายประเด็น (รวมถึงประเด็นการมีพฤติกรรมเป็นทอม) ทำให้เธอต้องระเห็จจากที่ทำงานเก่า เธอมุ่งหน้าขึ้นมากรุงเทพฯ เพื่อหางานทำ จนได้งานในโรงเรียนมุสลิมแห่งหนึ่ง เธอตั้งใจว่าถ้ามีเงินพอจะส่งเสียให้กับที่บ้าน แล้วยังเหลือเก็บ สักวันหนึ่ง จะเรียนปริญญาโท

สถานการณ์ที่น่าสนใจสำหรับคนทั้งสอง คือ คนหนึ่งเป็นหญิงรักหญิง อีกคนหนึ่งเป็นชายรักชาย ล.ฐานะปานกลางค่อนข้างยากจน ส่วน ก. ที่บ้านฐานะค่อนข้างดี แต่ทั้งสองต่างมีปัญหาความไม่ลงรอยกับที่บ้าน และมักจะมีปัญหาเรื่องการเงินที่พ่อแม่ของทั้งสองคนต่างเรียกร้องอยู่เสมอ จนอาจจะเรียกได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ให้ทั้งสองคนบ่นอยากตาย(แม้จะไม่ได้คิดจริงจังก็ตาม)

นอกจากนี้ ความเหมือนกันที่สำคัญ คือ ทั้งสองต่างมีอาชีพเป็นครู ซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่สามารถยอมรับการมีพฤติกรรมเป็นรักร่วมเพศได้อย่างเปิดเผย ยิ่งไปกว่านั้น ทั้งสองยังเข้าไปเป็นครูในสังคมของมุสลิมที่รู้กันอยู่ว่าห้ามเรื่องพวกนี้อย่างเด็ดขาด

หากทำเป็นหนัง ข้าพเจ้าจะไม่นำเสนอประเด็นที่ทั้งสองต้องปรับตัวเข้าสังคมมุสลิมอย่างน่ารัททาใจ เพราะจะว่ากันตามความจริง ประเด็นที่ว่าก็ไม่ได้สร้างความลำบากใจหรือปัญหามากมายให้กับทั้งสองคน แต่ข้าพเจ้าจะนำเสนออย่างที่ทั้งสองคนไปเจอจริงๆ เช่น แม้ว่า ก. จะต้องห่างหายจากชีวิตการเที่ยวสัลมยามดึก และยังคงต้องหวาดผวากับเหตุการณ์ก่อการร้ายอยู่เสมอ แต่ ก. กลับรื่นเริงบันเทิงใจกับการได้ใส่ผ้าโสร่งไปสอน เพราะมีความรู้สึกเหมือนกระโปรง และพบความสงบ (ถ้าไม่นับระเบิด) กับการที่ได้ไปอยู่ในเมืองที่ไร้แสงสี ในขณะที่ ล. เริ่มบ่นคิดถึงบ้าน เพราะไม่คุ้นเคยกับวิถีชีวิตแบบกรุงเทพฯ หน้าซ้ำ ล. ยังลำบากใจที่ต้องใส่กระโปรงไปสอน (โรงเรียนเก่าที่เธอเคยสอน ไม่บังคับให้ใส่กระโปรง) ซึ่งนอกจากประเด็นที่เธอไม่อยากใส่เป็นการส่วนตัวแล้ว สภาพภายนอกของเธอก็ยังไม่เอื้อด้วย นั่นคือ ก่อนจะมาทำงานนี้เธอไปบวชชีโดยโกนหัวอยู่ประมาณครึ่งเดือน เพราะฉะนั้นเธอจึงกลายเป็นทอมหัวโล้นที่ต้องใส่กระโปรงไปสอน โดยต้องควบคุมพฤติกรรมให้เป็นผู้หญิงโดยเฉพาะเมื่ออยู่กับนักเรียน

อย่างไรก็ตาม แง่มุมที่จำเป็นต้องใส่เป็นในเรื่องของทั้งสองคนดังที่ได้กล่าวไปแล้ว คือ ทั้งสองต่างมีปัญหาครอบครัว ซึ่งอาจจะถือว่าเป็นปัญหาส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้ทั้งสองไปทำงานไกลจากบ้านขนาดนั้น (แต่อาจจะไม่ได้นำเสนอว่าทั้งสองเป็นเด็กบ้านแตก ทำให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เพราะ ล. ไม่คิดว่าตัวเองมีปัญหาแบบนั้น ส่วน ก. เห็นความเชื่อมโยงบ้างนิดหน่อยจากพ่อ)

โดยวิธีการนำเสนอ คิดว่าส่วนหนึ่งและอาจจะเป็นส่วนใหญ่จะเป็นการให้ทั้งสองคนมานั่งเล่า (คนละครึ่ง) และจะมีภาพการใช้ชีวิตของทั้งสองคนในสองสังคม (क्रमุสลิมที่ตั้งอยู่คนละที่)

ตั้งใจว่าเมื่อดูจบ จะเห็นว่าทั้งสองก็คือคนธรรมดา ที่ต้องรับมือกับวัฏจักรทุกข์-สุขของชีวิต

หนังสือเรื่อง รักไม่รู้จบ กำกับโดย ดวงพร ปิยวรรณท์

ในร้านหนังสือ

นิค(ชายคนที่1) กำลังเก็บหนังสือที่ พิม(หญิงคนที่1) ทำตกไว้ นิคคืนส่งหนังสือคืนให้ พิมหันมารับกล่าวว่าค่าขอบคุณพร้อมกับยิ้มให้

เมื่อส่งหนังสือคืนให้พิมแล้ว นิคยังคงเดินวนอยู่ร้านหนังสือแอบมองเธออยู่

เสียงโทรศัพท์ของพิมดังขึ้น พิมรับโทรศัพท์ แล้วเดินออกจากร้านหนังสือ นิคได้แต่ยืนมองพิมเดินออกไปจากร้านหนังสือ
ที่สถานีรถไฟฟ้าBTS

พิม(หญิงคนที่1) พบกับ กี้ฟ(หญิงคนที่2) พิมส่งของขวัญให้กี้ฟพร้อมกับอวยพรวันเกิดของกี้ฟ กี้ฟกล่าวขอบคุณ พุดคุยกันอีกนิดหน่อย

กี้ฟมองที่นาฬิกาแล้วบอกกับพิมว่าเธอต้องไปหาแฟนเธอแล้ว พิมทำหน้านิ่งแต่ไม่พูดอะไร แล้วก็ลา พิมมองดูกี้ฟเดินจากไป

ในร้านกาแฟ

กี้ฟ(หญิงคนที่2) เดินเข้ามาในร้านกาแฟมองหา บาส(ชายคนที่2) เมื่อเจอแล้วเธอก็เดินไปนั่งที่ว่างข้างๆบาส ซึ่งกำลังง่วนอยู่กับคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก กี้ฟทักและพยายามชวนคุย แต่บาสไม่ค่อยจะสนใจเท่าที่ควร บาสเก็บของพร้อมกับบอกกี้ฟว่าวันนี้ไม่ว่างแล้ว ต้องไปทำพรีเซนทำงาน ว่างไปดูหนังกันวันอื่น แล้วลุกขึ้นไปจ่ายเงิน ปล่อยให้กี้ฟนั่งหน้าเศร้ามองดูบาสเดินออกไป
ที่สถานีรถไฟฟ้าBTS

บาส(ชายคนที่2) กำลังรอคิวซื้อตั๋วรถไฟฟ้า หันไปเห็น นิค(ชายคนที่1) ที่กำลังเดินมา บาสทักทายนิก เพื่อนเก่าที่ไม่ได้พบกันนาน บาสกับนิกที่ไม่ได้เจอกันนาน พุดคุยสอบถามกันนิดหน่อย

นิกบอกบาสว่าต้องรีบไปทำธุระก่อน บาสจึงขอเบอร์โทรศัพท์ไว้ ทั้งสองบอกลาแล้วนิกก็เดินจากไป บาสมองตามหลังนิก

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายกัญญพิชญ์ ปวีดามา เกิดเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2524 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิตจากคณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาการโฆษณา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ในปีการศึกษา 2546 หลังจากจบการศึกษา ได้เข้าทำงานที่บริษัท CREATIVE ARTIST NETWORK, รับงาน FREELANCE ฝ่าย COSTUME, MODELING, ได้เข้าทำงานเป็นอาจารย์พิเศษที่คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารการแสดง (รุ่นที่ 1) ภาควิชาการศึกษาที่ 2/2549 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเวลาต่อมา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย